VARNALEKHA SERIES No. 17.



HISTORY OF JAPAN.

(SOCIAL)

BY

Nanduri Murtiraju, B. A.

జపానుదేశసాంఘికచరిత్ర.

ఇది

ఆంగ్లేయభాషాగ్రంథమునుండి

నందూరిమూర్తిరాజు బి. యే గారిచే

 స్వార్థీకరింపబడి

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

డి. వి. రమణారావుగారిచే

తణుకు.

శ్రీసౌదామినీ ముద్రాక్షరశాలలో

ముద్రింపబడినది.

[illegible]

 వెల రు0—8—0

To

His Majesty Edward VII Emperor of India. This book is respectfully dedicated by his most obedient Subject.

N. Murtiraju.

పీఠిక.

ఏదేశంబును మున్ముందుఁ జూడక యనుదినంబు లోకనే త్రుండన్యదేశంబులఁ జూడనొల్లఁడో, యేదేశంబు పూర్వఖండమునకు శిరోభూషణంబై తనకీర్తిభానుని లోకమంతటఁ బ్రకాశింపఁజేయుచున్నదో, యేదేశంపు పరాక్రమ తేజోశౌర్యంబులు ప్రాగ్దేశంబుల జనులహృదయంబులం దాశాలత లంకురింపఁజేసిన దోహదంబులయినవో యేదేశంబుఘాకఁ దలంచి వైరివిషయంబు లబ్బురంబుదోప గుండెనిబ్బరము జెడినవో యట్టిజపాను దేశనామము శిశుబాలవృద్ధులందఱి జిహ్వాగ్రములను నిరంతరము నాట్యముచేయుచున్నది. మొన్న మొన్న రష్యాయుద్ధమునకుఁ బూర్వమీపేరు భూగోళశాస్త్రమునం దక్క మఱెక్కడను వినరాదు. చిన్న దేశమయ్యునిది తనకంటె ననేకమడుగులు విస్తీర్ణముచేతను, భాగ్యముచేతను, బలంబులచేతను బెద్దదియగు పశ్చిమదేశంబగు రష్యాను బారఁదోలుటయే దీనిఖ్యాతి లోకమంతట వ్యాప్తమగుటకుఁ గారణము.

దీనికిట్టిపేరుకలిగి జనులకు దానియందు గౌరవము ప్రబలినతోడనే దానింగూర్చిన గ్రంథములనేకములు (హూణభాషలో) వెలువడినవి. ప్రతిసభయందును దానిగుణంబులు ప్రశంసనీయము లయినయవి. ప్రతియుపన్యాసకులును దానిలక్ష్యముగాఁ జేకొనుచువచ్చిరి. అభివృద్ధినిగూర్చి యెవ్వరు ముచ్చటిం

చుకొన్నను దానిం దార్కాణముగఁ జెప్పనుచుండిరి. షాపుల యందు జపాను వస్తువులకు గౌరవము హెచ్చినది. పెక్కుమంది విద్య నేర్చుటకు జపానునకుఁ బోవ నారంభించిరి. ఇట్లు జపాను దేశము లోకమందఱికిఁ దెలిసిన దేశమయినది.

కాని, యా దేశముయొక్క సాంఘికస్థితి ఆచారములు సంసారపుకట్టుబాటు ఆ దేశీయుల మతభక్తి రాజభక్తి పితృభక్తి దేశభక్తి వారి బాలశిక్ష వారి యాటపాటలు, ఉత్సవములు, పండుగలు భోజనాదికములు స్త్రీలస్థితి మున్నగు విషయములు హూణభాష నెఱుంగని యాంధ్రులకుఁ గరతలామలకములుగఁ దెలియుట కవకాశము కలుగలేదు. ఉన్న గ్రంథములు హూణభాషలో నున్నవి. కాని యాంధ్రభాషయందుఁ గానరావు.

విద్య నేర్చుకొనుట కా దేశమేగివచ్చినవారు పై విషయములను దెలియఁజేయు పుస్తకములను రచియించిన దేశోపకారు లగుదురు గాని, వారట్టియుద్యమమే కారణముచేతనో గాని పూనుకొనరైరి. తాము స్వయముగ నేగి యా దేశపద్ధతులఁ బరిశీలించివచ్చిన మనవారు వ్రాసిన గ్రంథములు విదేశీయులు వ్రాసిన గ్రంథముల భాషాంతరీకరణములకంటె మిక్కిలి యెక్కువ యుపయోగములుగ నుండుననుట వాస్తవమే. కాని యట్టివి లేనప్పుడు భాషాంతరీకరణములతోడనే తృప్తినొందవలసివచ్చును. ఈ భాషాంతరీకరణములయినను సామాన్యులందలి సరియైన భాష

మును, మఱియొక భాషలోనికి సుకరముగఁ దేఁజాలవుగాని చా
రిత్రాదికముల నొకభాషనుండి మఱియొకభాషకు సుకరముగ
నే జేయవచ్చుననుకొనియెద. దేశాటనము సేయుట, చేసి యు
చ్చటియాచారవ్యవహారములను సవిమర్శముగాఁ బరిశీలించుట
యాపైని గ్రంథము వ్రాసి యొరులకుఁ దాముగ్రహించినవిషయ
ములను సాకల్యముగ బోధపఱచుట యనునవి మనదేశస్థుల కింక
ను బాగుగఁ బట్టుపడ లేదు. ఐరోపాదేశీయుఁ డెవ్వఁడైన నొకచి
న్నపల్లెటూరికిఁ బోయివచ్చెనా దానింగూర్చి నొక పెద్దగ్రంథము
వ్రాయును. మనవార లెన్ని మాఱులు కాశీయాత్రలు చేసివ
చ్చినను సరే విశ్వేశ్వరాలయము యొక్క యున్నచందమైనఁ
దిన్నగ వర్ణింపనేరరు. దీనికిఁగారణ మభ్యాసము లేకుండుట యే
గాని శక్తి లేకపోవుట కాదు.

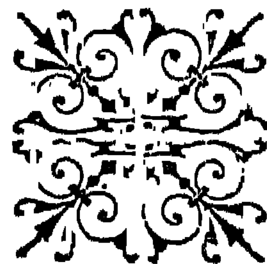
జపానుదేశముంగూర్చి యీయంశముల నాలోనే నొక
మారుదలపోసికొనుచుండగ, "Peeps at many lands. Japan
by John Finnemore" అను గ్రంథము 1909సంవత్సరమున ప్ర
వేశపరీక్షకు బఠనీయగ్రంథమయి నాతమ్మునిచేత నుండఁగాంచి
దానింజదివి చూచితిని. జపానుయొక్క సాంఘికచరిత్ర దాని
లోఁ గొంతవిపులముగ వర్ణింపఁబడినట్లు నాకుఁ దోచుటయే
గాక యాదేశపుటాచారములకును మనయాచారములకును
జాలవిషయములందుఁ బోలిక గనిపించుటచే దాని నాంధ్రీకరించు

దమను నభిలాష తోడనే పొడమినది. కాని వెంటనే యాపని నెఱవేర్చుటకు సేవావృత్తి నున్నవాఁడ నగుటయే గాక యొక్క చోట స్థిరముగ నుండక యూరూరఁ బనిగలిగి సంచారము చేయవలసిన రైవిన్యాసపరీక్షకుఁడనుగ నియమింపఁబడుటయునా నపుడ తటస్థమగుటంజేసి నామనోరథము శీఘ్రముగ సిద్ధింపదయ్యె. ప్రస్తుతము నాకుఁ గొంతయవకాశము కలిగినందున సంవత్సరమునుండి నామదినున్న యీప్సితము నెఱవేర్చుకొనఁగలిగితిని.

[ఇట్టిగుర్తులనడుమనున్న వాక్యములు నాయభిప్రాయములను దెలుపునవిగాని భాషాంతరీకరణములుగావని విన్నవించుకొనుచున్నాఁడ.]

నండూరి మూర్తిరాజు,

20—6—[illegible]0.



శ్రీరామలింగేశ్వరాయనమః.

జపానుదేశ సాంఘికచరిత్ర.



మొదటి ప్రకరణము.



సూర్యుఁ డుదయించుచోటు.

ఆశియాఖండమునకుఁ బూర్వపూర్వమున మనకతిదూరమున జపానుదీవులు గలవు. 'జపాను' శబ్దమునకు సూర్యుఁ డుదయించుచోటని యర్థము. లోకమునకుఁ దూర్పుననుండి సూర్యుఁ డుదయించు ప్రదేశమయి యుండుటంబట్టి దాని కానామ మెంతయుఁ దగియున్నది. [జపానుశబ్దమునకు 'స్వభాను' అను సంస్కృతశబ్దమును వాడిన బాగుగా నుండు నని నాయభిప్రాయము. కొందఱుపండితులతో నాలోచింపగా వాడవచ్చునని యనుమతించిరి.]

జపానుదేశస్థుల కేతనములపైనిఁ గూఁడసకలదిశలకుఁ దన తేజఃపుంజమును వ్యాపింపఁజేయు శ్వేతసూర్యుఁడు లిఖింపఁబడి

యుండును. మొన్న మొన్న రష్యాదేశస్థులతోఁ బోరి జపానీయులు గాంచిన ప్రసిద్ధవిజయము నాఁటినుండియు నీధ్వజము శాశ్వతమైన ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

కొన్ని విషయములలో నీజపానులు తమమిత్రులు, చుట్టములు నగునాంగ్లేయులతోఁ దమ్ముఁ బోల్చుకొనఁ గుతుకపడుచుందురు. బ్రిటనుదేశ మైరోపాఖండమునకు సముద్రతీరమున నున్నకొన్ని ద్వీపముల సమూహమయి యున్నట్లు జపాను ఆశియాఖండమునకు సముద్రతీరమునఁ గొన్ని ద్వీపములసమూహమై యున్నది. జపానులును హూణులవలెనే నేలమీఁదను నీటిమీఁదనుగూడ ససమానమైన యుద్ధము లొనరించి యందు నిందునుగూడ ధీరులు శూరులు, నని పేరు వడసిరి. ఇట్టికారణములను బట్టి తమదేశమును ప్రాక్సముద్రమందలి బ్రిటనని యుఁ దమ్ముఁ బ్రాచ్యాంగ్లేయు లనియు జపానులు పిలుచుకొన నభిలాషపడుచుందురు.

జపానుదేశము కడువింతగను అతిశీఘ్రముగను, లోకములోనిగొప్ప దేశములలో నొకటిగ వృద్ధిజెందినది. ఏఁబదియేండ్లకుముందు జపానుదేశ మెట్టిదో లోక మెఱుంగదు. వారితరులను దమదేశమునకు రానిచ్చెడువారు గారు. కాఁబట్టి జపానీయులనుగుఱించియు, వారియాచారాదులనుగుఱించియు నేమియుఁ దెలియకుండెను.

అప్పుడు వారినావికాబలము కొన్నిపడవలుమాత్ర ముండెను. నేఁడో యినుపయోడలుగలగొప్పదండును వానినినడుపనాంగ్లేయులకుఁ దీసిపోనిచాతుర్యముగలనావికానాయకులను గలిగి శోభిల్లుచున్నది. మున్ను వారికాల్బలము రెండుకత్తులును విల్లమ్ములును దాల్చెడుకొన్నిపటాలములు మాత్రమే. ఇప్పుడు వారిబలములు లోకమున కద్భుతముఁ గలిగించుచు నత్యంతనవీనములగు నాయుధములతో శోభిల్లుచు నెంతటిగొప్పదేశము వారును వారితో వైరమనిన నడలుపుట్టించుచున్నవి.

ఏఁబది యేండ్ల క్రిందటఁ జపాను సామంతరాజులపరిపాలనమున నున్నది. అందుఘనులను 'డైమియో, లని పిలిచెడువారు. అట్టిప్రతివానికి నొక్కొక్కకోటయుఁ గొంతసైన్యము నుండెడివి. వీరొకరితో నొకరు తెగక కలహించుచు వారిసాముర్రాయిలును వీరిఁ సాముర్రాయిలును, నిత్యముపోరాడుచుండెడివారు. 'సాముర్రాయి, యనివారిసైన్యమునకుఁ బేరు. జపాను కాలమున 'హోజెన్, యుద్ధముల కాలమునందలియాంగ్లేయదేశమును బోలియుండెను. ఈకుటుంబకలహములు ప్రబలయుద్ధములయి పోరులు జరుగుచుండెను. అదియంతయు నిప్పుడు నశించినది. అప్పటిడైమియోలిప్పుడు తగుపెద్దమనుష్యులుగా నుండిరి. సాముర్రాయిసైన్యములు నిర్మూలము లయినవి. ఇప్పుడు జపాను

యిరోపా దేశములవలె న్యాయాధిపతులు (Judges) ఆరక్షక భటులు (Police) న్యాయస్థానములు (Law Courts) గలిగి పాశ్చాత్యపద్ధతులమీఁదఁ బరిపాలింపఁబడుచున్నది. జపానీయులు తక్కిన దేశములలోఁ దమ దేశముయొక్క ఘనతను స్థాపించుటకు ముందునకు వచ్చినప్పుడు సాధారణప్రయత్నములను జేసియుండ లేదు. చేఁబట్టిన కార్యమును సాధించి తీరవలెననుదృఢనిశ్చయముతో బయలువెడలి యొక్కమారన్నిఁట ఘనులయిరి. నవీనోద్యమములయందును శోధనలయందును బూనికకలిగి ప్రవేశించిరి. ఇనుపదారులను విద్యుత్తంత్రులను నెలకొల్పిరి. బ్యాంకులు (నిధులు) వేర్ హౌసులు (సరకుకొట్టులు) మిల్సు (తిరుగలియంత్రములు) ఫ్యాక్టరీలు (కర్మశాలలు) వినిర్మించిరి. వంతెనలను గట్టి ఘంటాపథంబులను వృద్ధిచేసిరి. న్యాయస్థానములను ప్రజాపరిపాలనసంఘములను నేర్పఱచుకొనిరి. ప్రజాపరిపాలన సంఘమునకు సభ్యులను ప్రజలే యెన్నుకొనుచుండిరి. ఎచ్చటఁ జూచినను వార్తాపత్రికలు వర్ధిల్లుచున్నవి.

జపాను మిగుల రమణీయమయిన దేశము. అందుఁగలచక్కనిపర్వతములనుండి యిర్వాకల నదులు ప్రవహించుచు నను మానముగ నెత్తైనగుట్టలనుండి జలపతనములుగాఁ (Water falls) బడుచుండును. ఆపర్వతములక్రింద ఫలవంతములయినసమప్రదేశ

ములును లోయలును గలవు. వానికా కొండలనుండి ప్రవహిం చునదులు నీటివసతిం గలిగించుచుండును. కాని పర్వతము లె క్కువగాను సమప్రదేశము తక్కువగాను నుండుటచేతఁ గొలఁది భూమిమాత్రమే వ్యవసాయయోగ్యమయి జపానునకుఁ బేదరి కముఁ దెచ్చుచున్నది. ఉండలిశీతోష్ణ స్థితియును ఆగ్నేయదేశ పుస్థితినిఁ బోలియుండును. కాని యందలి వేసవి యుష్ణతరము గాను, శీతము కొన్నితావుల శైత్యతరముగాను నుండును. అందలిపర్వతములలో నగ్నిపర్వతములు మెండుగా నుండును. వానిలోఁ గొన్ని యిప్పటికిని బగులుచుండును. అందుచేఁ దరు చు భూకంపములు పుట్టుచుండును. ఒకొక్కప్పుడీభూకంప మునలన మిక్కుటమయిన హానిగలుగు చుండును. 1871 సంవత్స రమునఁ గలిగినభూకంపమునకు 10000 జనులు మడసిరి. 20000 మందికిఁ గాయములు తగిలినవి. 130000 యిండ్లు నశించినవి.

జపానునందలి యత్యున్నతమగు నపర్వత మతిరమణీయ మయినదిగ గూడ నుండును. దానియందు జపానీయులకు మి క్కిలి ప్రేమ. వారు దానిని బుణ్యాపగముగా భావింతురు. దా నిపేరు ఫ్యూజిసాన్ (Fujisan) లేక ఫ్యూజియామ. అది సము ద్రమునకును, రాజధానిపట్టణమగు టోకియోకును సమీపమున నున్నది. దానియాకారము మిక్కిలిచక్కని కోనువలె నుండి,

13000 యడుగులపొడవున నాకాశము నొరయుచుండును. సముద్రముమీఁదనుండి చూచువారికి మనోజ్ఞముగఁ గనిపించుచుండును. తీరముకంటెను నగరముకంటెను మున్ముందు తళతళ మెరయుచుండుటచేఁ జుట్టుప్రక్కల నేమియు లేక, దాని మొదలెచ్చటనో తెలియక, పొడుగైనదానిశిఖరమమాత్రము ప్రయాణికునికి సముద్రముమీఁదికిఁ గానవచ్చును. జాపానులు ప్రకృతిసౌందర్యమందతిప్రేమ కలిగినవారగుట, వారు ఫ్యూజియామాను బూజింతురు. అచ్చటిచిత్రకారులు విసుగులేక సదా దానిఁ జిత్రించుచుందురు. దానిచిత్రపటములు దేశదేశములందుఁగూడ వ్యాపించియున్నవి.

రెండవ ప్రకరణము.

బాలురు—బాలికలు.

బాల్యము జపానునందున్నంతసుఖకరముగ నే దేశమందు నుండదు. తల్లిదండ్రులు వారియందత్యాసక్తితోఁ బెంచెదరు. అందుచేత వారు మిక్కిలి మంచివారగుచున్నారు.

ఇది యతిశయోక్తిగాఁ గాన్పించినను కేవలము వాస్తవముగాని స్వప్నము కాదు. ఈజపానుదేశమందలిబాలురును బాలికలును బెద్దవారివలె నెమ్మదియును, శాంతమును, గలిగి వర్తింతురు. తెలిసికొనుశక్తి యుదయించినతోడనే వారి కుల్లాసవిషాదముల నడచిపెట్టుకొనుట యభ్యాసము చేయఁబడును. వారికిఁ బాధ కలిగి దుఃఖపడునప్పుడునయితము వారేడ్చుటగాని ముఖవికారమున దానిఁజూపుటగాని జరుగదు. మఱియు నిట్లే వారు సంతోషముతో నున్నప్పుడు దానిని బకపకనవ్వుటవలనఁగాని యుడాయడివలనఁగాని వెల్లడిచేయరు. అట్లు చేసిన నది మోటుగా నెంచఁబడును. ఇట్టికట్టుబాటులలో మెలఁగుటవలన జపానుబాలికలును బాలురును, మిగుల నెమ్మది, శాంతము, గౌరవము, మర్యాద, విధేయత, మొదలగుసద్గుణములు గలిగి యెల్లప్పుడును బ్రతివారియెడలను గౌరవము జూపుచుఁ జిఱునగవు మొగములఁ దొలుత నందఱకు ముచ్చటఁగూర్చుచుందురు.

బాల్యమున బడికిఁ బోకుండనుండుకాల మంతయు వారు విచ్చలవిడిగా నాటలాడుచు శైశవక్రీడలం దేలుచుందురు. పల్లెలయందును బట్టణములయందునుగూడ వీథులే వారికాటచోటులు. వారావీథులలో, బంతులాటలు, గాలిపడగలు, బొంగరములులోనగునాట లాడుచుందురు.

ప్రతిబాలికయుఁ దనతోఁబుట్టినపసిపిల్లవానినో పిల్లనో తనవీపునఁ గట్టుకొని యుండును. ఎక్కడనో భాగ్యవంతులందాఱులుతప్ప పిల్లలను జంకనెత్తుకొనువాడుక జపానునందు లేదు. పసిబిడ్డను తల్లిగాని యక్కగాని యొక శాలువతోఁ దనవీపునఁ గట్టుకొనును. అదియే యాపసిబిడ్డకు మంచముగను నుయ్యాలగను గూడ వినియోగించును. ఇట్లు వీపునఁ బిడ్డయున్నప్పటికి నా బాలిక కది యాడుకొనుటకు లేశము నాటంకమును గలిగింపదు. అది యిటునటుఁ బరుగులెత్తుచు, స్నేహితులను దరుముచు ఖేలనము గావించుచుండ మూపుననున్న పసికూన ప్రక్కలకు నూఁగులాడుచు దొర్లిపడునో యనునట్లుండును. గాని యదియేమియు బాధనొందక తృప్తికలిగి తనచల్లనిచిన్నకన్నులఁ దెరచి యాటలనుజూచుచుండును. లేదా చూచిచూచి చల్లగ నిద్రవోవును.

దుస్తులను ధరించుటయందు బాలురును బాలికలు నొక్క రీతి నుందురు. అంతియగాక వారు సైతఁదమతల్లిదండ్రులవలె దుస్తుల ధరింతురు. జపానునందుఁ బిల్లలకు వేఱుకమగుదుస్తు లేదు. పెద్దవారు ధరించురకముదుస్తులే పిన్నవారికై చిన్నవిగాఁ జేయఁబడును.

వారిదుస్తులలోఁ బ్రధానమైనది ‘ కిమోనో ’, యనఁబడు నొక వదులైన యంగీని “ ఓబీ ” యనఁబడు

నొకదట్టీతో శరీరమునకుఁ గట్టుకొందురు. ఓబీని ధరించుట జపానుబాలిక కెంతో సంతోషము. భాగ్యవంతులపిల్లల యోబీలు విలువగలపట్టుతోడను, సరిగంతోడను నేయఁబడును. పేదలు దానిని తమస్థితికిఁ దగినంతవిలువగలదానిగఁ జేసికొందురు. దుస్తులతరువాత బాలికలకుఁ దమతలలయందు ధరించునగలు ప్రేమాస్పదములు. వారినల్లనికురులపై పవడము, కూర్మకర్పరము (Tortise shell) లోనగువానితో నమర్చబఁడిన సూదులు (Hair pins) దువ్వెనలు మొదలగుచక్కని జిలుగు చెక్కఁబడినయాభరణములను వారు పెట్టుకొందురు.

బాలురయోబీ పనికుపయోగించునదియై బాలికలదానివలె నంతవిలువగలిగినదియై యుండదు. మిక్కిలి చిన్నతనమున బాలురదుస్తులు పసుపుపచ్చగాను, బాలికలదుస్తులు యెఱ్ఱగాను నుండును. అయిదేండ్లువచ్చినతరువాత బాలుఁడు "హాకామా" యనుదుస్తును ధరించి మురియుచుండును "హాకామా" యనునది యొకరీతి పట్టుపరాయి. దానిని లోపలియంగికి మాఱుగాఁ బురుషులు ధరియింతురు. అయిదేండ్లు వచ్చినతరువాతఁ బ్రతిబాలుని నంతవఱకుఁ దన్నుఁగాపాడినదయామయుఁడైనయీశ్వరుని యాలయమునకుఁ గొనిపోయి మ్రొక్కింతురు. అప్పటికిఁ దనహాకామా చెంగులుగరగర చప్పుడుచేయుచుండ నొయ్యార

ముగఁ జనునప్పుడు తనకుఁ బసితనము పోయి పెద్దవాఁడ నగుచున్నానని బాలుఁడు గొటుపడుచుండును.

పాదములకు 'టాబీ' లను దొడుగుకొందురు. టాబీలు దళసరి తెల్లగుడ్డతోఁ జేయఁబడిన మేజోళ్లు. వానియందుఁ బొటనవ్రేలు దొడుగుటకు వేఱుగా నొకభాగముండును.

ఇవి బయటికిఁ బోయినప్పుడు మేజోళ్లుగాను, ఇంటియందు పైజార్లుగాను వినియోగించును. జపానీయులు బూట్సును వాడుకచేయరు. వారు బయట నడుచునప్పు డెత్తయిన [illegible] చెప్పులను దొడిగి యింటికిఁ జేరినతోడనే వానిని గుమ్మముకడ విడిచి టాబీలతో నిల్లు ప్రవేశింతురు. దీనికిఁ గారణము మనకు దరువాత తెలియును. జపానుదుస్తులకుఁ జేబులు లేవు. వారు కూడఁ బట్టుకొని వెళ్లవలసినవస్తువులను దట్టీలోగాని కిమోనో చెంగులలోగాని దోపుకొందురు. కిమోనో చాలపొడవుగా నుండి యవసరమైనవస్తువులనుగూడఁ గొంపోవుటకుఁ జాలినవైశాల్యము గలిగియుండును.

కాని సొగసైనకిమోనోలును విలువగలిగినయోబీలును భాగ్యవంతులకేగాని పేదలకుఁ ధరింప వీలులేదు. పేదలదుస్తులు మిగుల సామాన్యముగా నుండును. కూలివాండ్రు వేసవియందించుమించు దుస్తుల ధరింపక దిగంబరప్రాయులయి

యుండురు. పొట్టిపరాయిని మాత్రము దాఁచుకొందురు. కాని పోలీసువారెంతదూరమున నగపడినతోడనే యడావడిగ నీలి రంగునూలుకోటును బైనఁగప్పుకొందురు. ఎందుచేతనన సరియైన నదుస్తు ధరించనివారినిఁ బట్టుకొనుటకుఁ బోలీసువారి కుత్తరువులు గలవు. కూలీలలో నాఁడువాండ్రు నూలుకిమోనోలను ధరింతురు. నలువదియైదు ,,సేనులు,, అనగా రమారమి రెండుపిల్లింగులు లేక రు 1—4—0 లకు వారి యాలుమగల కిరువురకు వారికి దగినచక్కనిబట్టలు దొరకును.

మూఁడవ ప్రకరణము.

బాలురు—బాలికలు (శేషము)

జపానుదేశపుబాలికలును, బాలురును బడికిఁ బోయిన తోడనే గురువులకు నమ్రులయి నమస్కరించి దీర్ఘనిశ్వాసమును బీల్తురు. ఇది వారికిఁ గలగాఢమయినగౌరవమునకు గుఱుతు. ఇందుకు మాఱుగఁ గురువులు ప్రతినతు లిడి మర్యాద చేయుదురు. తరువాత పిల్లలు తమతమస్థానములం దాసీనులయి పాఠములను జదువుకొందురు.

వారిపుస్తకములు [illegible] నుండును. వానియందలియక్షరములు [illegible] తల క్రిందుగా ముద్రింపఁబడి యుండును. [illegible] యు ననినఁ బుస్తకమునకుఁ జివర నుండును. [illegible] జదువవలయును. మఱియు [illegible] టకు మాఱుగా [illegible] ఇంతే కాదు. పంక్తులు పుట నిలువుగా [illegible] యఁబడును. దీని నంతయు [illegible] త్యద్భుతముగా [illegible] లురు కలముల నుపయోగింపక [illegible] గించెదరు. ఆకుంచెలను సిరాలో [illegible] చేతివ్రైపుముాల నారంభించి [illegible] లు వ్రాయుచుఁ బుటనుఁ [illegible] ఉత్తరములపైన విలాసము [illegible] దలక్రిందుగఁ [illegible] ష్యునిపేరుతో విలాసము [illegible] చంద్రపురంతాలూకా [illegible] రాజుగారు అని వ్రాయుదురు. [illegible] విలాసములను వ్రాయువాఁడు [illegible] గలదు.

ఒకవిశేషము గలదు. జపానుపిల్లలు బడియందు నేర్చు కొన్నన్నివిషయములు లింటికడఁగూడ నేర్చుకొందురు. ఇంటివద్ద తల్లిదండ్రులు వారికి మర్యాదలును సత్ప్రవర్తనమును జక్కఁగ శ్రద్ధతో నేర్పుదురు. ఇతరులయెడల నడువవలసిన విధానము జపానునందు సులభముగఁ బట్టువడు నది కాదు. వారి స్వభావము, నెమ్మది, మర్యాదయు మనకు దెలిసినట్లుండినను గాదు అచ్చటివిడపడి యెంతయుఁ గ్లిష్టమయినయాచారములతోఁ గూడియున్నది. ఎన్నిసారులు వంగినమస్కరించవలెనో యనియెట్లు చేయవలయునో యని యంతయుఁ జక్కఁగా నుండును. అధికులకు న్యాయులకు వేఱువేఱురీతిగ వందనములు సేయవలయును. స్థితిగతులనుబట్టియుఁ దర్జానుబట్టియు నొకేని వేఱువేఱువిధముగఁ జేయవలసియుండును. ఒకబాలిక అతిథికిఁ దేనీళ్ళగిన్నె నిచ్చువిధమునుబట్టి యామె యేతరగతిలోనిదో తెలియవచ్చుచుండును. కడుచిన్న నాఁటినుండియుఁ బిల్లల కీయాచారములు గఱపఁబడుటచే వారెన్నఁడు నందుదప్పరు.

పసిబిడ్డలకు నడచుట, వంగినమస్కరించుట, పెద్దలకు సాష్టాంగము చేయుట, చేసితిరిగి లేచుట, యివియన్నియు నెంతో ముచ్చటగఁ బాధరించిన కిమోనో చెంగులు చెదరనైనఁ జెదరకుండఁ జేయఁబడును.

ఒకరికడ నెట్లు కనిపెట్టియుండవలయునో, గదిలోఁ బ్రవే శించుటయెట్లో, ఏదేని వస్తువును పైనఁబెట్టవలయునన్న నెట్లో, ఏదియైన నాహారపదార్థమును సరియైనపద్ధతి ప్రకారమెట్లుంచి యవలయునో, యివియన్నియు బిల్లలకు నేర్పఁబడును. ఒకజపాను షాపులోనికిఁ గొన్నివస్తువులను గొనఁబోయిన యొకలేఖరి యి ట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. షాపులోని కతఁడు ప్రవేశించినతోడనే యజమానియు నాతనిపుత్రకళత్రాదులు నతనికి నమస్కరించిర ట. రెండేండ్లపిల్లవాఁ డొకఁడు, తనసోదరిపైపున నిద్రించుచుండ నీపెద్దమనుష్యునికి వందనమాచరించుటకు వానినిగూడ లేపిరి. ఆబిడ్డ ఉలికిపడ్డనైనఁ బడక, యేడువక, నెమ్మదిగ లేచి తన్నెం దులకు లేపిరో తెలిసికొని క్రింద నిలిచి తనతల్లిదండ్రు లెట్లు సలిఁ జేసిరో యారీతిని సరిగఁ దనఫాలమును భూమికానిక నమస్కరించెను. ఇదియైనపిమ్మటఁ దనసోదరిమూపుపైన శాలువలోఁ బండుకొని నిముషములో మఱలనిద్రించెను.

పుష్పాల నమర్చుట, వానితో నలంకారములను జేయుట, బాలిక లింటనేర్చుకొను విద్యలలో ముఖ్యమయినవి. జపానీయు లగృహములలోఁ బ్రతివస్తువులు మిక్కిలి చక్కఁగఁ నమర్పఁబడి చుట్టునున్న వస్తువులతోఁ జెలిమిసేయుచుండును. ఒకపింగానిగిన్నె లోఁ బూలగుత్తి నమర్పవలెన్న దాని కెంతో యాలోచనము ను, జాగ్రత్తయును, గావలయును. పుష్పాలను పూలగుత్తులను

మిగులరమణీయముగ నమర్చువిధానము పిల్లలకు శ్రద్ధతో నేర్పఁబడును. పనియందుచాతుర్యమును సంపాదించుటకుఁ బెక్కుగృహములం దాయావిధానములును, బొమ్మలును, గలపుస్తకములుండును. ఈవిద్యయందు నేర్పును, అభిరుచియును జపానీయులందందఱికిని నిరుపేదలకుఁగూడ సామాన్యముగఁ గలవు. ప్రసిద్ధికెక్కినయొకశిల్పి యిట్లువ్రాయుచున్నాఁడు.

"ఈజపానీయులసహజమయినశిల్పవిద్యానైపుణ్యము నాకీక్రిందిరీతిని గోచరించినది. నాకడఁ గొన్నివిసనకఱ్ఱలు గలవు. వాని నేనొకనాఁడు గోడ కమర్చుచుంటిని. నాతోఁగూడ జపానునౌకరొకఁడు కలఁడు. నేనాపనిని జేయుచుండ నాకుఱ్ఱవాని కదియంతగా రుచియింపనట్లు వానిముఖవికారమున నాకుఁ దోచినది. రానురాను వానికాయతృప్తి మిక్కుటమాయినందున దానికిఁ గారణమేమని నేను వాని నడిగితిని. అందులకువాఁడు నేనమర్చెడుపద్ధతి తనకు నచ్చలేదని నిష్కపటముగఁ బల్కెను. అట్లయిన నాతోఁ జెప్పవేమి యని నేనడుగవాఁడు "ఇంగ్లండునుండి వచ్చినశిల్పివి. అట్టివానితో నేఁజెప్పరా"దని నుడివెను. కాని నేను వానిహెచ్చరించి నీయిష్టమువచ్చినట్లు వాని నమర్పుమని నియోగించిన వాఁడట్లొనరించుటయు నేను దానినుండి చక్కనిపాఠమును నేర్చుకొంటిని. వాని కాపని రెండుగంటలు

పట్టినది. అట్లుముగించినతరువాత నది యెంతో చిత్రముగ నుండె
ను. ఏది యెక్కడ నుండవలెనో యచ్చట నుండెను. దీనిని
గడిపినను అంతకును భంగముగలుగుచుట్లున్నయు నుచితస్థానము
లయం దుండెను. నేను నన్ముడ నయి యీపాత్రను నేన్పుడోని
జపానుదేశస్థులకు శిల్పకౌశల్యము సహజమనియు, వారియం
దావిద్య జీవకళలతో నున్నదనియు మునుపటికంటె గట్టినమ్మ
కము గలిగినవాఁడ నైతిని. "

నాల్గవ ప్రకరణము.

బాలుఁడు

జపానుదేశపుబాలుఁ డింట నిరంకుశాధికారమును గలిగి
యుండును. అందలిస్త్రీలస్థితి తక్కిన ప్రాగ్దేశములందువలె నుండు
ను. బాలుఁడుచిన్నతనమునుండియును పెద్దవాఁడైనతరువాతను
భార్యమీఁదను సోదరీజనంబులమీఁదను నిరంకుశాధికారమును
జెల్లించుచుండును. ఇప్పుడిప్పుడు పైతరగతులలోనిజనులుమా
త్ర మంతకంటెఘనముగఁ జూడఁ బ్రారంభించుచున్నా రనుట

నిశ్చయము. భాగ్యవంతులయిండ్లలోని స్త్రీలు బాగుగ విద్య నేర్చి పశ్చిమఖండమువారివలె దుస్తులను ధరించి వారియాచారముల నవలంబించుచున్నారు. వారు తమభర్తలతో భోజనమునకుఁ గూర్చుండుట, బండ్ల నెక్కుట, లోనగుపనులను జేయుచున్నారు. వారిని పురుషులు ఆంగ్లేయస్త్రీల నాంగ్లేయపురుషులు చూచినట్లే చూచుచున్నారు. కాని మధ్యతరగతులయందును, అధమజాతులయందును పూర్వపుపద్ధతులే యింకను నిలిచి యున్నవి. స్త్రీ కేవలము దాసీప్రాయముగ నుండును. గొప్పకుటుంబములలోఁగూడఁ బైని నాంగ్లేయాచారములు గనుపించినను, ఇండ్లలో మాత్ర మింకను పూర్వాచారములే యనుసరింపఁబడుచున్న వని చెప్పుదురు. పశ్చిమదేశపురీతి వస్త్రముల ధరించి బయట నాదేశపుస్త్రీవలెఁ గౌరవింపఁబడినప్పటికిని భార్య యింటికిఁ జనినతోడనే యాదుస్తులను విడిచి కిమోనో, ఓబీ, ధరించి మున్ను దనయమ్మమ్మవలె భర్తకుఁ బరిచర్య సేయుటయే గౌరవమని భావించును.

జపాను దేశమునఁ బురుషునికి ప్రాముఖ్యత యెక్కువగుటకుఁ గారణము వారి మతాచారములు. వారికర్మలలోఁ బ్రధానమయినది పితృపూజ. పితృదేవతలను వారు కులదైవముగాఁ గొలుతురు. అందుఁ బురుషులనుమాత్రమే పూజింతురు.

గతించినస్త్రీల కెన్నఁడును వారు శ్రాద్ధమును బెట్టరు. ఆస్తి మగవాఁడ పురుషవారసులకే సంక్రమించును. కాఁబట్టి జపానీయుఁ డెప్పుడును దనయాస్తిని బొందఁగలపుత్రసంతానమున్నకై యెదురు చూచుచుండును. గనుక వారిలోఁ బుత్రజననము మిగులసంతోషకరము. ఇట్లని బాలికలను నిరసించుటగాని చీనాదేశములో వలెఁ జంపివేయుటగాని జరుగునని మనము తలంపరాదు. అట్లెన్నఁడును జరుగదు. ఆఁడుబిడ్డకూడ మగబిడ్డవలెనే మిక్కిలి ప్రేమతోఁ జూడఁబడును. కాని వంశమున కంతప్రధానముగాఁ బరిగణింపఁబడదు.

మూఁడేండ్లప్రాయమున బాలుని దేవాలయమునకుఁ గొంపోయి మ్రొక్కింతురు. పిమ్మట నైదేండ్లు వచ్చినతరువాత మరల నాలయమునకుఁ దీసికొని వెళ్లెదరు. ఈయైదవయేఁట నాతఁడు పురుషచిహ్నమయిన (హాకామా)ను ధరించి మగవాఁడనైతిననుకొనును. ఈప్రాయము మొదలుకొని సంపదగలుగువారు తమబాలుని బడికిఁ బంపి యున్నతవిద్యను జెప్పించెదరు. పేదవారలు పొట్టపోసికొనుటకుఁ బాటుపడనేర్తురు. ఐరోపానుండి జపానునకుఁ బోయి చూచిన ప్రయాణికుల కందఱకు నచటి చిన్నపిల్లలు చేసెడుపనులనేర్పు మిగుల వింతను గలిగించును. పసిపిల్లలు పుస్తకములకు బైండుకట్టుట, కాగితపులాంతరులను జేయుట, వానిపైఁజిత్తరువులను వ్రాయు

ట, పింగాణిగిన్నెలను జేయుట, సంవత్సరాదినాఁడు దయ్యములుపోఁకకుండ నింట్లముందు వ్రేలాడఁగట్టుగడ్డిపగ్గములను పేనుట, చాప లల్లుట, మొదలగు లెక్కలేనిపనులను జేయుచుందురు. దంతముల సమర్చుపని నేర్చుకొనుచుండుపిల్లలఁ జూచుట కెంతో వినోదముగ నుండును. జపానుదేశమునందు దంతపుపనివాఁ డేయుపకరణము నక్కఱలేకయే పుప్పిపన్ను లోనగువాని నతిసుకరముగఁ దన వ్రేళ్లతో నూడఁదీయఁగలఁడు. వాని శిష్యు లాపని నొకబల్లకు గ్రుచ్చఁబడిన మేకులనూడఁదీయుట మూలమున నేర్చుకొందురు. మొదట సన్నమేకులతోఁ బ్రారంభించి తుదకుగట్టిగా కొయ్యలో దిగఁగొట్టఁబడినయినుపమేకుల నూడఁదీయఁగలుగువఱకు నేర్చుకొందురు.

తరుచు వారికి సెలవులు దొరకుచుండును. జపానీయులకుఁ బెక్కుపండుగలు గలవు. అవి వచ్చినప్పుడు తల్లిదండ్రులును బిల్లలునుగూడ తమతమ వ్యాపారములను మాని వినోదమునకై యేదేనియొకతోఁటకుఁగాని యాలయమునకుఁగాని పోవుదురు. వారికి జండాలపండుగయనియొకగొప్పపండుగగలదు. అదియైదవ నెలయైదవదినమున వచ్చును. దీనినిగుఱించి మఱల ముందు చెప్పుకొందము.

ప్రతిబాలునికిని పితృభక్తియు, రాజభక్తియు, విధాయుకధర్మము లని చిన్ననాఁటనే బోధింపఁబడును. జపానులసృష్టియం దీధర్మము లన్నిటికంటెను ప్రధానముగణ్యములు. ఎట్టిదైన నుపేక్షింపవచ్చునుగాని యీధర్మములనుమాత్ర మెన్నఁడు మఱవరాదు. శైశవమునుండియు వానికిఁ దల్లిదండ్రులసంరక్షణార్థమై యసాధారణములయినకార్యముల నొనర్చి యనేకకష్టముల పాలయినబాలురకథలు కరతలామలకములుగ నేర్పఁబడును. "ఇరువదినలువురుసత్పుత్రు" లని యొకగ్రంథము కలదు. దానియందు సత్పుత్రులచరిత్రము లనేకములు వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఆగ్రంథము జపానునం దింటింట నందఱు పఠింతురు.

జపానునుగుఱించి ప్రామాణికుఁడైన ప్రొఫెసర్ ఛాంబర్లేను కొన్నియుదాహరణములను జెప్పియున్నాఁడు. అవి విరుద్ధముగాఁ దోఁచును. వాని నీక్రింద వివరించుచున్నాఁడ. "ఒకసత్పుత్రునికి సవతితల్లి యొకర్తుకలదు. ఆమె మిగుల క్రూరురాలు. ఆమెకుఁ జేపలయందు మిగుల నభిలాష. చెరువులన్నియు గడ్డకట్టి మంచై పోవుటచే నెచ్చటను మత్స్యములు లభింపవయ్యె. ఆమె క్రూరురాలయి తన్నెంతబాధించినను నోర్చుకొని యాయుత్తమపుత్రుడు చేఁపలకై చెరువునకుఁ బోయి యామంచుమీఁదదిగంబరుఁడై పరుండెను. అతనిశరీరోష్ణముచే మంచు కరగినందున

లోననుండి రెండుచేప లూపిరివిడుచుటకుఁ బైకివచ్చినవి. వానిం బట్టి తెచ్చి యాబాలుఁడు తనసవతితల్లికిచ్చెను,, ఇంతకంటెను జిన్నవయస్సుగల యింకొకబాలుఁడు దనతల్లిదండ్రులకు దోమల బాధ దప్పించుటకుఁ దాను రాత్రియెల్ల వస్త్రవిహీనుఁడై నిద్రించి దోమలన్నియు, దన్నుకుట్టునట్లు జేసికొని తల్లిదండ్రులకు సుఖనిద్రఁ గలుగఁజేసెనఁట!

మూఁడవవాఁ డింకొకఁడు తనతల్లిని బోషించుటకుఁ గొడుకును జంపసంసిద్ధుఁడు కాఁగా భగవంతుం డనుగ్రహించి వానికి బంగారుతో నిండినయొకబిందె నిచ్చెనఁట! దానితో నాకుటుంబము కలకాలము సుఖముగాఁ గాలక్షేపము సేయఁగలిగి రఁట! «రోకేయిషి» యనువానికథ యన్నింటికంటెను విరుద్ధముగ నున్నది. ఈతఁడు వయసున డెబ్బదియేండ్లవాఁడయ్యెను తొంబదియేండ్లుగల తనతల్లిదండ్రులు ముసలివారమైతి మని వగవకుండఁ దాను పసిబిడ్డదుస్తుల ధరించి నేలఁ బ్రాకుచుండెడివాఁడఁట! ఇంతపసిబిడ్డ యుండగఁ దామెట్లు ముదుసలివార మని తల్లిదండ్రులనుకొనుట కాతఁ డట్లు చేసెనఁట!

జపానీయునకు రాజభక్తి మిక్కిలి ముఖ్యమయినది. ఏమనిన — దానియందు దేశభక్తి కూడఁ గలదు. తన ప్రాణము తన దేశముదనియాతఁడు తలంచుటచేత దేశముకొఱకుఁ బ్రాణమ

ర్పించుటకు సిద్ధముగా నుండుటయేకాక యుత్సాహముతోను గర్వ పడుచుండును. ఇది మొన్నటిరష్యాయుద్ధములో సుస్పష్టముగ నిదర్శనమై కనబడినది. అనేకమారు లనేకవేలమంది నిశ్చయముగ మృత్యుముఖమునఁ బ్రవేశింపవలసిన స్థానము. ఒక్కఁడును సంశయింపరైరి. ఒక్కఁడును గలయుండిన సహితేయుతోఁ దలంపరైరి. ప్రతిపంక్తియు యుద్ధమునకుఁబోయి తిరుగ నొక్కఁడును మరలకుండఁ గడపటివాని "బన్జై" యనుయుద్ధప్రశంసావాక్యము నుచ్చరించి బోరి మడిసిరి. ఇది చిన్ననాఁటినుండియు బాలురకుఁ దమపెద్దలు ఱకును దేశమునకొఱకును ప్రాణము లర్పించుట కర్తవ్యమని బోధించిన సద్బోధకు ఫలము.

ఐదవ ప్రకరణము.



బాలిక.

జపానుదేశమునఁ బాలునిగుణములలోఁ బ్రధానమైనది. విధేయతయైయుండును. ఇకఁ బాలికజీవిత మంతయు విధేయతయే గాని మఱియొకటి లేదు. శైశవదశ మొదలుకొనియు

నామె తనసంబంధులలో నెవ్వరో యొకరికి విధేయురాలయి యుండుట విధి. జపానుదేశమం దింటింటఁ బ్రతిబాలికయు గంఠపాఠముగఁ జదివెడుగ్రంథ మొకటి కలదు. దానిపేరు "ఆన్నా దా డైగాకు" "స్త్రీలఘునతరమైనపద్య" మని దానికర్థము. బాలికలకును స్త్రీలకును నది నీతిశాస్త్రమై యున్నది. స్త్రీ ముగ్గురికి విధేయురాలయి యుండవలయు ననిదానిలోని మొదటిపాఠము. వివాహము కానప్పుడు తండ్రికిని, వివాహమైనతరువాత మగనికిని, కుటుంబమునందలి పెద్దలకును, వితంతువైనప్పుడు కుమారునికి స్త్రీ విధేయురాలయి యుండవలయును. మనమనుస్మృతియు నిట్లే బోధించుచున్నది. మూడేండ్లు వచ్చువఱకు జపాను బాలికకు వివిధరీతులుగ క్షురకర్మను జేయించుచుందురు. మూడేండ్లు దాఁటినతరువాతఁ జుట్టు నెదుగనిత్తురు. ఏడేండ్లు వచ్చువఱకు మెత్తనిపట్టు "ఓబీ"ని గట్టుదురు. ఇది శైశవపుదట్టీ. ఏడేండ్ల ప్రాయమునఁ దనుచును, విశాలమునగు "ఓబీ"ని, దాని కొక పెద్దపిల్లువంటియాకారముగలదుస్తును గట్టి ధరింతురు. అప్పటినుండి యాబట్టలన్నియు యథావిధి స్త్రీదుస్తులయి యుండును. ఇప్పుడామె మూజూమ్ లేక మూస్మెయని పిలువఁబడుచు నత్యుల్లాసముగఁ దిరుగుచుండును. ఆమె యెప్పుడును బెద్దదిగాఁ గనఁబడదు. ఏమన బాగుగ నెదిగినపిమ్మట నాలుగడుగులయెనిమిదంగుళములకంటె నెక్కువపొడవుండదు. అయిదడుగులపొడవున్న స్త్రీ జపానుదేశమున రాక్షసియే.

వింతవింతరంగులుగలనీటుదుస్తులను గట్టుటకుజపానుతోప కాలకిది యే తరుణము. పెండ్లియగుతరువాత ప్రశాంతమైన యుడుపులను ధరించవలెను. కొందరు మూస్మేలు (జపానుబా లికలు) గలిసి యేదేనియుత్సవమునకుఁగాని తీర్థమునకుఁగాని పో వుటఁ జూడఁ జక్కనిపూలచెండ్లు గంతులు వేయుచున్నట్లు తోఁ చును. వారు, నలుపు, తెలుపు, నీలము, ఎఱుపు, పసుపు, లోన గుస త్తవర్ణములవింతవింతచిత్రములతో నిండియుండిన చిత్రవిచి త్రములయిన కిమోనోలను ధరింతురు. ఇట్లు వారు గనుచున్న యొక చిన్నజల్లు వచ్చినమైన వారందఱుః దమకిమోనోలను మోకాళ్లు గట్టు కొని లోనఁదాఁడిగిన క్రిందికిమోనోలు ప్రకాశమానమైనయెఱు పురంగుగలిగి యార్ద్రపుష్పవాటికవలెఁ గాన్పించును.

ఇవి వింతదుస్తులను ధరించుటకే గాక యాత్రలయాములు తీర్థములు, మొదలగువినోదములఁ జూడఁబోవుటకుఁగూడఁ జపాను బాలికలకుఁ దరుణము. ఏమనిన వివాహమయినతోడనే చాల కాలమువఱకు కామె కిట్టివినోదముల ననుభవించుటకు వీలు లేదు. తనకొడుకు కెవరిగ కోడలు కాపురమునకు వచ్చి తనపను లన్నియు నామెపై వేసుకొనువఱకుఁ జపానుదేశమున విల్లాలు గృహకృత్య ములు నెఱవేర్చుకొనుచు నింటనే యుండవలయును. తనస్థానము

నంబని చేయుటకుఁ గోడలు వచ్చినతరు వాతనావె గుళ్లకు గోష్ఠు ములకుఁ దీర్థములకు, సార్థములకు నాటకములకుఁ బాటలకుఁ బోవుటకు వీలుపడును.

జపానున వివాహము బాల్యముననే పెద్దలయభిప్రాయప్రకారమివిబాల్యవివాహములుగాని మన కవి ప్రౌఢవివాహములే జరుగును. బాలికకుఁ బదునారు, పదునేడువత్సరముల యీడునఁ బెండ్లియగును. ఇరువదియేండ్లవఱకు వివాహముకాకుండుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. వివాహముకాఁగానే బాలిక తల్లిదండ్రులనుండి పూర్తిగా విడిపోయి యత్తవారింటి కేగును. ఇందుకు గుఱుతుగా నాబాలిక విచారసూచకమగు తెల్ల కిమోనోను ధరించును. ఇంతేకాక పెండ్లికూఁతు రత్తవారింటికిఁ బోవునప్పుడు శవమును స్మశానమునకుఁ గొంపోవునప్పుడువలెఁ బ్రాయశ్చిత్తాగ్నులను వెలిఁగింతురు. ఆబాలిక నాఁటి నుండి పుట్టింటివారికి మృతసమాన యనియు, నింక దానిజీవితమంతయు నత్తవారింటఁ గడుపవలయు ననియు దీనిభావము.

వీరివివాహకర్మ యతిసూక్ష్మము. బహిరంగమయిన యుత్సవముగాని మతకర్మగాని లేదు. ఒక్కొక్కదానికి రెండు రెండుచొప్పున కొమ్ములుగలమూఁడుపాత్రములతో వధూవరు లుభయులు మున్మార్లుమున్మార్లు మధుపానము జేయు

టయే ప్రధానమైనకర్మ. ఈపాత్రములలో 'సాకె' యను సుగంధమయిన యన్నపుసారాయమును బోయుదురు. ఇప్పటినుండి వధూవరు లొకరిసుఖదుఃఖముల నొకరు పంచుకొని యనుభవింతు మనుట దీనిభావము. ఇట్లు మధుపానము సేయుటతో వివాహము సరి. [వీరివివాహకర్మ యైగోపియనుసిద్ధాంతమే సూక్ష్మమయినదిగఁ దోఁచినప్పుడు కర్మబాహుళ్యము గలమన కెట్లుగనిపించునో చెప్ప నక్కఱ లేదు. ఈవిషయమును స్త్రీ యత్త వారింటికిఁ బోయినతోడనే పుట్టింటివా రామెను మృతిసమానగ నెంచి యేడ్చి యపరకర్మవంటికర్మఁ జేయుటయు మనయాచారములకుఁ బ్రబలవిరోధమును గలిగియున్నవి. తక్కిన స్త్రీధర్మము లన్నింటియందును మనకును జపానీయులకును జాల సంబంధము గనఁబడుచున్నది.]

ఇట్లు వివాహమయిననాఁటినుండి యాపడుచు తనసొగసుదుస్తులకును, ఆటపాటలకును, నీళ్ళు వదలుకొనవలెను. ఆమె ధరించువస్త్రములు పావురమురంగుగాని, బూడిదరంగుగాని కలిగి ప్రశాంతములయినయంచులతో మనోహరముగా నుండును. ఆమె యుదయమున లేచినతోడనే తలుపులను దెరువవలయును. ఈపని నామె సేవకులచేఁ జేయింపరాదు. అత్తమామలు దనయింట నివసించుచున్నప్పుడు వారికిఁ గావలసినపనుల

న్నియు నామె స్వయముగఁ జేయుట గౌరవాస్పదముగ నెంచు కొనవలయును. ఆమె తనయత్తగారికి దాసివలె సేవలొనర్పవల యును. ఇట్లింటఅకును నొదిగి చాకిరి చేసినయిల్లాలు తనకోడలు వచ్చినతరువాత నామెపాలిటికిఁ బెద్దపులివలె నుండి పనులను జే యించుచు నామెను దుఃఖములపాలు సేయుననుట వింత కాదు. అత్తకు బానిసకాలము దాఁటిపోయినది. ఇప్పు డామె వేకువ లేచి తలుపులు దెఱవ నవసరము లేదు. ఆమె పన్నుండి కోడలి చే నుపచారములు చేయించుకొనవచ్చును. ఆమెయిష్టమువ చ్చినట్లు అక్కడకు నిక్కడకుఁ బోవచ్చును. వినోదముల నన్నిం టిని దాఁటిపోనీక యనుభవించును. ఇప్పటినుండి యామె మఱి లసుఖపడుట కారంభించును.

అతివేగముగల ప్రవాహముతో జపాను నాక్రమించుచున్న పాశ్చాత్య ప్రభావముముందర నీపద్ధతు లెందాకనిలుచు నని యొకసంశయము కలుగుచున్నది. వ్రేళ్లుపారి పాదుకొనియున్న యాపద్ధతుల కిప్పటివఱకుఁ జలన మేమియుఁ గలుగలేదు. కాని తననిండుజవ్వనమునాఁటి మేలుదినములను అత్తమామలకును మగనిచుట్టాలకును బ్రతిఫలములేనిపరిచర్యలతోఁ గడుపుటకొల్ల కజపానుబాలిక ముందుముందుగు తిరుగఁబడక మానదని తోఁచు చున్నది. అయిన నిప్పటికిమాత్రము ప్రాచీనాచారములు దృఢముగ నెలకొని యున్నయవి.

పూర్వము వివాహమైనప్పుడు స్త్రీని సాధ్యమైనంత వఱకుఁ గురూపిణినిగాఁ జేయుట వాడుకగా నుండెను. కొనఁ బరులెవ్వరు వామెపై దృష్టి సారింపరాదని వారితాత్పర్యము. విధాయకముగ వారు పండ్లకుఁ గప్పు వేసికొనెడివారు. దానివలన వారు నల్లనప్పు డత్యసహ్యముగా నుండెడిది. ఇప్పటికిని పండ్లకుఁ గప్పు వేసికొను స్త్రీలు చాలమంది గనఁబడుదురు. కాని యీయాచార మిప్పుడు నశించుచున్నది.

స్త్రీకి వైధవ్యము తటస్థించినయెడల వారు తనదుఃఖమును దనయాకారమువలనఁ దెలియఁజేయవలయును. ఆసుందురులను దీయించుకొనవలయును. విషాదసూచకములగు వస్త్రములను ధరించవలయును. జపానునందు, బాలిక చక్రవాకమనియు, నిల్లాలు పావురమనియు, వితంతువు కాకియనియుఁ జెప్పుకొందురు. స్త్రీధర్మములలో హిందువులగు మనకును, జపానీయులకును జాల సమానధర్మములు గనిపించుచున్నవి. పతికి సేవచేయుట, అత్తమామలకుఁ బరిచర్యలొనరించుట, గృహకృత్యములను నెఱవేర్చుకొనుట, కన్యయై తల్లిదండ్రులకును, గృహిణియై భర్తకును, వితంతువై కుమారులకును విధేయురాలయి యుండి జీవయాత్రను బరమార్థసాధనముగాఁ గడపుట, క్రీడావినోదంబులను మితిగలిగి యనుభవించుట మున్నగు ప్రధానధర్మము లన్నియు మనకును వారికిని సమానములుగా నున్నవి. వితంతుశిరోముండనమును ప్రధానముగా నా కీరీతి నున్న

వి. ఈ ధర్మములు గ్రంథకర్త గా రగుఫిన్ను మోర్ దొరగారికి
వెగటుగాఁ దోఁచి యచటి స్త్రీజీవితము దాస్యతుల్య మని వ్రాసి
నారు. గాని యది మితిమీరిన స్వాతంత్ర్యములు పరమార్థచింత
యంతగా లేక వివాహమైహలౌకికమే గాని పారలౌకికము గాద
నియు నది యొకనిబంధన(కంట్రాక్టు) మాత్రమే యనియు, మొ
దలగు నభిప్రాయములుగల స్త్రీలుగలయైరోపియనులకును అ
ట్టితలంపులు గలిగినకొందఱుమనవారికిని దాస్యతుల్యముగను
సుఖానందరహితముగను గానిపించును గాని సవిమర్శముగా
నాలోచించినయెడల నట్లనుటకు వీలుపడదు. శరీరపాటవము
బాగుగ నున్న యౌవనమునఁ బొంగిపొరలి వెల్లువలైపారునిం
ద్రియవాంఛలను మితికి లోఁబఱచుకొని శక్తులుడిగి నయును
మీఱియున్న యత్నములకును, ప్రత్యక్షమైనవైన తన కెల్లవిధ
ముల సుఖము నాపాదింపఁ బడఁగలవాటెల్లం బడి యిహపర
ముల సాధించుభర్తకును శక్తి వంచనలేకుండ పరిచర్యలు చేసి
పరమార్థమును సంపాదించుకొని తనకు దేహదార్ఢ్యము తగ్గి
నప్పుడు తనకోడలిచే మరల నుపచారములు చేయించుకొను
చు సుఖపడవీలుపడిన జపానీయస్త్రీలధర్మములు సర్వథా శ్లా
ఘనీయమైయున్నవి కాని, నిందార్హములు కావని తోఁచుచు
న్నది. దీనింగూర్చి విపులముగఁ జర్చించుట కిది తావు గాదని
యభిప్రాయమును సూచించి విడిచితిని.

ఆఱవ ప్రకరణము.

గృహము.

జపానులగృహము సామాన్యముగ నుండును. మ్రానితోఁగాని పెంకులతోఁగాని చేయఁబడిన కప్పును, దానినిలువబెట్టుటకుఁ గలస్తంభములును, మాత్రమింటికిఁ బ్రధానభాగములని చెప్పవచ్చును. పగటిపూట నూనెకాగితపుపట్టీలును, రాత్రులందు చలిబల్లచెక్కలును గోడలుగ నమర్పఁబడును. ఇండ్లన్నియు సాధారణముగ నొకేయంతస్తును గలిగియుండును. వీరియిండ్లింత పాడుగా నుండుటకు బలమయినకారణములు రెండుగలవు.

అందు మొదటికారణము తరుచుగా నచట భూకంపములు గలుగుట. అవి కలిగినప్పుడు భూమి కదలి యిండ్లు విరిగి నష్టపడిపోవఁ బడుచుండును. అట్టిస్థితిలో బలమయినరాతి గోడలతోఁ గాని యిటుకగోడలతోఁగాని యిల్లుండుట హానికరమును, దిరిగికట్టుకొనుట మిగులవ్యయహేతువు నగును. రెండవ కారణ మాదేశమున నగ్నిభయ మెక్కువ. అచటిజనులకు జాగ్రత లేదు. వారు చౌకదీపములను జౌకచమురును వాడుదురు. అందుచేత దీపములు పగిలి నూనెమంటి కాగితపుగోడలంటుకొనును. అది యన్నిప్రక్కలకు వ్యాపించి కొన్నివీధులు

గాని యొకపేటగాని లేదాయొకయూరుగాని పరశురామప్రీతి యగును. జపానీయుఁడు దీనికేమియు సంచలింపఁడు. వెంటనే కొన్నిరాటలు పాతి మునుపటిపెంకులతోడనో క్రొత్తపూరి గడ్డితోడనో పైకప్పు నేర్పఱచి తనకాగితపుగోడలతోడను బల్లచెక్కలతోడను గీమును మరల సిద్ధముచేసికొనును.

వారిలోఁ బేదవారియింటికిఁ బగలొకపెద్దగది మాత్ర ముండును. రాత్రి యజమాని తనకుటుంబమున కెన్నిపడకగదులు కావలయునో యన్నిగదులుగ దానినే విభజించును. ఇంటి యడుగుభాగము నేలపై నొకయడుగెత్తున నుండును. దాని మీఁద నిలువుగాను అడ్డముగాను గాడ్లు చెక్కఁబడియుండును. 'షోజి'యనుపేరుగల, కాగితములతోఁ గప్పఁబడినచట్రము లీగాడ్లలో వేయుటకును దీయుటకును వీలుగా జరుగుచుండును. ఈ కాగితపుబల్లలు గదికి మధ్యగోడలవలె నేర్పడును. ఇంటిముందుభాగము సాధారణముగ వీథివైపునకుఁ దెఱచియుండును గాని మఱుగుకావలసినప్పు డొకకాగితపుతెఱ వేసికొందురు. రాత్రులందు 'ఏమేదో' యనుమ్రానుతలుపులు కాగితపుచెరలను గప్పును. ఈతలుపు లొకదాని కొకటి యాధారముగ నిలిచి కడపటిదాని కొకగడియ వేయఁబడును.

జపానీయులకుఁ బరిశుభ్రమయినగాలియుండుటయు, ఎండయందును మిగుల నభిలాష. మిక్కిలిగ వర్షించుచున్నప్పుడును జలి వేయుచున్నప్పుడును దప్ప తక్కినసమయములయందును వారియింటిముంగిలి యెప్పుడును దెఱువఁబడియుండును. ఎండవేఁడిమి సహింపరానప్పు డొక తెరను నీడకొఱకు వేసికొందురు. ఆ తెరమీఁదఁ దరుచుగా నింటియజమానిపేరు వ్రాయఁబడియుండును. ఇంగ్లీషువారు నిట్లే తమ పేరును దమయింటిసింహద్వారపుతలుపుమీఁద నిత్తడిరేకుపై వ్రాయించుకొందురు. ఈ జపానీయులయిండ్లలోని సామానుకూడ సామాన్యముగా నుండును. దళసరిగలిగినచాపలు క్రిందఁ బఱచఁబడి యుండును. ఇవి కుర్చీలుగను, పరుపులుగను గూడ వినియోగించును. వారుకూర్చుండుటయు నిద్రించుటయుఁగూడ వానిమీఁదనే. భోజనమున కొకచిన్నపీట చాలును. కాఁబట్టి యీ దేశమున దంపతులు కాపురముచేయుట కడు సూక్ష్మముగఁ జెల్లును. దీనింగూర్చి మిసెస్ బిషప్పనునామె యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "ఇతర దేశములరీతి యిండ్లను సామానులను, జీవించుపద్ధతులను జపానీయుల వలంబింపక నిరసించుటకుఁ గలబలమైనకారణములలో నొకటి దానివలనఁ బాల్యవివాహములు చేసికొనుటకు వీలు లేనట్లుగ వ్యయమెక్కువగుటయై యున్నది. ప్రస్తుతము సామాన్యులలోనిదంపతుల కావశ్యకముగఁ గావలసినవి. పట్టిచాపలు పఱచిన

గదియొకటి. (అదివిభజనార్హమైనను సరియే కాకున్న సరియే) రెండు కొయ్యతలగడలు; కొన్ని దూదిబొంతలు; పగలుతలదాఁచుకొనుట కొకతెర. (జరుగుటకు వీలయినది) ఒకకొయ్యబిందె; ఒకయినుపకాగు; చలిగాచుకొనుటకు వండుకొనుటకు నొకపొయి; ఒకటిరెండుతొట్టెలు; ఒకటిరెండు తేనీళ్లకుండలు; కొన్నితువాళ్లు; తుడుచుకొనుట కొకవెదురుచీపురు; పొగద్రాగుటకు గొట్టము; ఒకయినుపకుండ; కొన్ని అలమారులు; ఇవి యన్నియు రెండుపౌనులకు అనగా ముప్పదిరూపాయలకు లోపు మొత్తమునకు దొరకును.

ఇట్లు కాపురచేయుదంపతులు మిగులసౌఖ్యముగాఁ గాలముగడపుచుందురు. అవసరమైనచో నింతకంటెను దక్కువ వెచ్చముతోఁ గాపురము సేయవచ్చును. కూలివాండ్రచ్చట పదిహేనురూపాయల మొత్తముతోఁ జక్కని కాపుర మేర్పఱచుకొనవచ్చునని ప్రమాణికులు చెప్పుచున్నారు.

భాగ్యవంతులయిండ్లుకూడ నీరీతిని సామాన్యముగనే యుండును గాని యందలికలప విలువగలిగినదై యందలిసామానుకూడ విలువగలకఱ్ఱతో జేయఁబడి యుండును. సరంబీమీఁద జిలుగుచెక్కఁబడి క్రింద నరుదైననునుపుబల్లలు గూర్పఁబడియుండును. గదులమధ్య, వాకిండ్లకుకూడఁ దెఱలనే వాడుదురు.

రాత్రులు వానిని 'ఎమేడో' లనుబల్లలతో మూయుదురు. తలుపులుగాని ద్వారములుగాని వేఱేలేవు. ఒకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలసినయెడల నాబల్లలను దగ్గించుకొని పోయి మరల వానిని వేయుచు నీరీతి నొకగదిలోనుండి యింకొకగదిలోనికిఁ బోవలయును. ఈబల్లలమీఁద (తెరలు) సందముగాఁ జిత్తరువు చెక్కఁబడియుండును. ప్రతిగదిలోను నొక 'టొకినొమోనో' వ్రేలాడఁగట్టఁబడి యుండును. టొకినొమోనో యన నొక పట్టుగుడ్డమీఁదఁ జక్కఁగ వ్రాయఁబడిన బొమ్మ. దానిమీఁద సాధారణముగఁ బుష్పించిన ద్రాక్ష (Cherry) తీఁగను వ్రాసికొనుటయందు వారికభిలాష. దీనిని బల్లబల్లమీఁద వ్రాసినప్పుడెంతో మనోహరముగా నుండును.

వారిండ్లకుఁ బొగగొట్టము లుండవు. ఇంగ్లండులోవలె దీనికిఁ గారణము జపానీయులకు యూరపునందువలె నెప్పుడు నిప్పుండుచో టుండదు. వారివంట బొగ్గులుమండెడు నొక సామాన్యపుపొయ్యిమీఁదఁ జేసికొందురు. దానిపొగ కాగితపుగోడల సందులలోనుండి విచ్చలవిడిగాఁ బోవును. చలికాలములో ముడుచుకొనికూర్చుండి చిన్నచిన్న హిబాచీల నచ్చటచ్చట వ్రేలాడఁగట్టుకొందురు. హిబాచీలనగా నొకవిధమయినలోహపుపాత్రలు. వానిలో బొగ్గులు మండుచుండును.

గదులలో కుర్చీలుగాని బల్లలుగాని యుండవు. క్రిందఁ జక్కనిచాపలు పఱచియుంచుదురు. అవి మంచువలెఁ దెల్లగాను ఱెక్కములవలెమెత్తగాను నుండును. ఏమననవి రెండుమూఁడంగుళములు దళసరిగలిగి యుండును. వాటిని మెత్తనిగడ్డితో నల్లుదురు. వీనిమీఁద జపానీయులు బాసినపట్టు వేసికొని కూరుచుందురు. భోజనసమయమునం దెత్తులేనిచిన్నపీటలను వేసికొందురు. భోజనమయినతరువాత మఱల నాపీటలు దీసివేయుదురు. వారెప్పుడును గుర్చీలను వాడరు. పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబింపఁగోరుజపానీయుఁడు కుర్చీమీఁదఁ గూర్చుండుటను, యూరోపాదేశీయుఁడు నేలమీఁద బాసినపట్టువేసికూర్చుండుటనువలె జాగ్రత్తగా నేర్చుకొనవలసియుండును.

పండుకొనవలసినప్పుడు గదిమారదు. పగలు కూర్చుండుటకుపయోగించుసావిడే రాత్రి పడకగది యగును. అలమారులో నుండి కొన్నికొయ్యతలగడలును బొంతలును దెచ్చి బొంతలను బఱచి తలగడల నుచితస్థానములం దుంచుదురు. దీనితో పాను పేర్పడును. మన కీతలగడలుమిగుల యిబ్బందిగా నుండును. అవి మెడనానుటకు వట్టి కఱ్ఱముక్కలు. వానినుపయోగించిన యైరోపాదేశీయప్రయాణికులు తలుపుగంధిమీఁద మెడఁబెట్టుకొని నిద్రించుటలాగున నుండు నని చెప్పిరి.

వారు చాపలమీఁదనే కూర్చుండి చాపలమీఁదనే పరుండుదురు గావున వారింటియందు బూట్సుమొదలగుజోళ్లను దొడగకుండుటకుఁ గారణ మదియని మనకుఁ దెలియుచున్నది. అట్లు తొడిగినయెడల వారియందమైనచాపలు మలినమై పోవును. కాఁబట్టి వారు జోళ్లను గుమ్మమువద్ద విడిచి యింటిలో టాబీలు లేక నూజోళ్లతో నడతురు.

ఏడవ ప్రకరణము.

గృహము (శేషము)

ఒకవేళఁ గొందఱు భాగ్యవంతులగుజపానీయులకుఁ జక్కనిచిత్రములు వ్రాయఁబడిన తెరలును, అందమయిన గిన్నెలును, జిలుగుచెక్కిన మేజాబల్లలును, లోనగుసామానులున్నను వాని నింటిలో నుంచరు. వానినిఁ బ్రత్యేకముగ నొకయింటిలో నుంచి కావలసినప్పుడు సేవకునిఁ బంపి తెప్పించుకొందురు. ఆ వస్తువు పనితీరినతోడనే దానిని మరలఁ గొనిపోయి యాయింటియందు భద్రముసేయుదురు.

ఈయింటికి 'కొట్సు' అనిపేరు. అదినున్నముతోఁ గట్టఁబడి నల్లరంగు వేయఁబడి యుండును. దానిమీఁద యజమానుని యొక్క పేరు పొడియక్షరములతోఁ దెల్లరంగున వ్రాయఁబడి యుండును. దాని కగ్నిభయము లేదని గృహస్థుల ద్రవ్యముల నందు దాఁచుకొందురు. కాని వానికి నగ్నిభయము లేదు. దానియం దనేకవిధములయినచక్కనిసామానులును, నగలును గుప్తములయి యుండునుగాని వాని కెప్పుడో యరుదుగాఁగాని సూర్యరశ్మి సోఁకదు.

జపానీయులు తమయింటిని సర్వదా తమకుఁ గలయలంకారములతో నలంకరించుకొని నివసింపరు. చక్కనిపింగాని గిన్నెలు కొన్నిరకములున్న నొక్కప్పు డొకరకము నింకొకప్పు డింకొకరకమును దీసికొని వాడుకొందురు. ఒకరకము తెలకొ కమాదిరిగిన్నె లుండవలెను. ఈరీతిగా మాఱ్పుగలిగినప్పు డెల్ల నింటియందున్న బాలికలు వానినన్నింటిని జక్కనివిధముగా నమర్పుటకుఁ దమనేర్పునంతను వినియోగించుచుందురు. ఇంటి కతిథి వచ్చినప్పుడు రోజుకొకవిధముగ నాతఁ డుండుగది నలంకరింతురు. ఒకగిన్నెలో నెప్పుడును గ్రొత్తగాఁగోసినపుష్పములును లతలును సిద్ధముగనుండును. దీని నెప్పుడును "టోకొనోమా"కు ముందుంచుదురు. "టోకొనోమా" ప్రతిజపానీయునియింటను నుండును.

అదియొకవిధమైనచిన్నగది. మనకు "దేవుఁడుపట్టు" అని చిన్నయ లుగొకటి పడమటింట నుండును. ఆశబ్దమునకు "ప్రక్క వేయు చోటు"నియర్థము దాని నతిథిమందిర మని చెప్పవచ్చును. చక్రవర్తి యగు మికాడో తమయింటి కెప్పుడయిననతిథిగావచ్చినప్పుడు వారి నచట విడియించు టాఁగదిని వేఱుగానుంచుట కుద్దేశము. ఇట్లింటను జక్రవర్తికొఱ కొకగది సిద్ధపఱచియుంచుట జపానీయులస్వామిభక్తిని దెలుపుచున్నది. వాస్తవముచేతఁ జక్రవర్తి వచ్చుటెప్పుడును తటస్థింపదు గనుక "టొకొనోమా" నామమాత్రమే యయియున్నది.

అది సాధారణముగా గొన్ని యంగుళములపొడుగును, గొన్ని యంగుళములవెడల్పును గలిగియుండును. దానిమీఁద నింటి యందున్న వానిలోని కెల్లఁ జక్కనిదైన "కాకిమోనో" వ్రేలుచుండును. దానికి ముందొకగిన్నెలోఁ బుష్పము లొకవిధముగ నమర్చఁబడి యుండును. ఆయమర్చినరూపమున కొకయంతరార్థముండును.

రాత్రులు గదులలోఁ గాగితపులాందరులో క్రొవ్వొవత్తులతో దీపములు బెట్టుకొందురు. ఆలాంతరు నొకలక్కపీటమీఁద నుంచుదురు. దీనివెలుతురు కాంతిహీనముగ నుండుటంబట్టిచాలమంది యైరోపాదేశీయములగుదీపముల నుపయోగించుచు

న్నారు. కాని, మిక్కిలి చౌకరకముదీపముల నుపయోగించుట చే పాపము ప్రమాద మెక్కువగ నున్నది. చిన్న చిన్న గుడిసెలు గట్టుకొని యూరివెనుక నివసించుకూలిజనులయిండ్లు నిశ్చయ ముగఁ జలనగృహములయి యున్నవి. వారు తమసామానులనే గాకయిండ్లనుగూడఁదమతోఁ గొనిపోయి తమకువలసినచోట గృహమును, సామానును మరల నమర్చుకొందురు. ఇట్లు గృహ ములతోఁ బ్రయాణములు సేయుట సాధారణముగాఁ గానవచ్చు ను. మగవాఁడు కాగితపుటింటిని, ఆఁడుదిసామానును మోసి కొని ప్రయాణముచేయుచుందురు. ఇట్లు కొన్నిగంటలు ప్రయా ణముచేసి తమ కిష్టమయినచోట గృహసహితముగ వసియిం తురు.

ఎనిమిదవ ప్రకరణము.

దినచర్య.

జపానుగృహములందు మొట్టమొదట వేకువను మే ల్కాంచునది గృహిణి. శయ్యనుండి లేచినతోడనే యామె రాత్రియంతయు వెల్గుచున్నదీపముల నార్పివేయును. జపానీ

యు లెవ్వరును దీపము లేకుండ నిద్రింపరు. ఆన్‌డన్, అని యా దీపములకుఁ బేరు. అది పొడుగుగా నుండి కాగితముతోఁ జే యఁబడును. దీపము నార్పినపిమ్మట కఱ్ఱతలుపులను దీసి సేవ కులను బిలుచును.

ఇఁకఁ బ్రాతఃకాలభోజనము సమర్పవలయును. ఒకవిధ ముగా నిది మిగుల సుకరమయినది. దీనికి మేజాబల్లగాని, దాని మీఁదికిఁ గుడ్డగాని, యక్కఱలేదు. బల్లలును గుడ్డలును వారె ఉంగరు. అన్నముడికి, తేనీళ్ళు కాఁగినతోడనే భోజనము సిద్ధ మగును. కాని, యొకవిషయమున నామె మిగుల జాగ్రూకత గలిగి యుండవలెను. కుటుంబమునందలి మనుష్యులతారతమ్య మునుబట్టి లక్కతోఁజేయఁబడిన యన్నపుగిన్నెలును, దినుటకు వారుపయోగించెడుపుల్లలును, సరియైనవరుసలో నుంచవలెను. ఈవరుసలో నేమాత్రము పొరబాటు జరిగి కుటుంబములోని వారికిఁగాని, యతిథికిఁగాని, యుక్తస్థానము దప్పినయెడల నది మిక్కుటమయినయగౌరవముగాఁ జూడఁబడును. భోజనము కంటె వేయిమడుగు లీగౌరవ మెక్కువ ప్రధానముగా నెంచఁబ డును. అడుగంటినయన్నమును గాటువ్రాయిన తేనీళ్ళను బెట్టి ననుసరే. యవి యుచితమర్యాద ననుసరించి చేయనంగఁబడినఁ జాలును కాని త్రిగుణగౌరవాస్పనికంటె ముందుగా ద్విగుణగౌర

పాస్వానికి భోజనము బెట్టినయెడల నది యాకుటుంబమున కెన్నఁడును దొలఁగనియ ప్రతిష్ఠఁగలిగించును. [ఈయెగువపీటలు దిగువ పీటలుమర్యాద మనదేశమునందును గలదు]

ప్రాతఃకాలభోజన మయినపిమ్మట యజమానుఁడు దన పనిమీఁదఁ బోవును. వర్షము లేకయున్నయెడల భార్య పెనిమిటి వ్యాపారమునకుఁ బోవుటకు గడ్డిపాదరక్షలను దొడుగుటకు సిద్ధముగా నుంచును. వర్షము గురియుచున్నయెడల నెత్తైనకఱ్ఱచెప్పులను, నూనెకాగితపుగొడుగును నిచ్చును. పిమ్మట నాతనిని బరిచారికలును భార్యయు ద్వారమువఱకు సాఁగనంపి మోకాళ్లు నలువుకొనుచు నసేకనతు లొనరించి దీవించి వెనుకకు వత్తురు.

అట్టిసమయములో దాసీజనంబులుగూడ యజమానురాలితోఁగూడ వర్తించుట మనకు విరుద్ధముగదోఁచవచ్చును. కాని జపానునందలిసేవకులు తక్కినచోట సేవకులవంటివారు గారు. వారు కుటుంబమునందలిపిల్లలవలెఁ జూడఁబడుదురు. గృహదాస్యము జపానునఁ దతిగౌరవమయినవృత్తియయి వర్తకముకంటె ఘనతరముగ నెంచఁబడును. గృహసేవకుఁడయియుండి వర్తకమువలన జీవించువారిపిల్లను బెండ్లియాడినయెడల నాతనికిఁ గులగౌరవము తగ్గును. మొన్నమొన్నటివఱకును జపాను

నందు వర్తకము హీనజాతులవారల చేతులలోనుండి వారిని కూలీలక్రోసమానులనుగాఁ జూచుచుండిరి.

గృహసేవకుల కిట్టిగౌరవము కలుగుటకుఁగారణములు రెండు. అందు మొదటి దెంతగొప్పవారియింటనుగూడ భార్య భర్తకును, అత్తమామలకును, దాను స్వయముగ నుపచారములు సేయవలయు ననునాచారము. దీనింబట్టి గృహసేవ యుత్తమన మయినపదవికి వచ్చినది. రెండవది జపానుసేవకులలో నఁజాలమంది సత్కులములయందుఁ బుట్టినవారలయి యుండుట. ఒక్కతరమునకు ముందు వారిపూర్వులు "సామురాయిలు"గా నుండిరి. మొన్న మొన్న జపాను సామంతరాజులయధికారములో నున్నప్పుడే సామురాయీలస్థితి 1745వ సంవత్సరమున స్కాట్లండులోని ప్రముఖులస్థితితో సమానమై యుండెను.

డైమియోలకుఁ బెద్దసంస్థానములును, విస్తారము రాఁబడియు నుండెడిది. ఈరాఁబడి ధాన్యమునుబట్టి లెక్కింపఁబడును. ఒకడైమియోకు 1000000కోకుల ధాన్యము వచ్చును. కోకు అనగా 132పౌనులు. ఈయాదాయముతో నాతఁడు తన సామురాయిసైన్యము నంతను బోషింపవలయును. ఈసామురాయిలును స్కాట్లండువారును, సమానస్థితిలోనివారుగా నుండిరి. నిరుపేద యగువాఁడుగూడఁ దన్ను పెద్దమనుష్యునిగఁ బరి

గణించుకొని తన డైమియోయొక్క వంశస్థునిగా నెంచుకొనును. వానికి వర్తకమును, చేతిపనులును నసహ్యకరములుగా నుండును. యుద్ధమును, దనయజమానునిఁ గాపాడుటయు, నాతనివిధులు. గాని తనయజమానునియింట సేవకుఁడై యుండు టెంతయు శ్లాఘాపాత్రము. ఈరీతిని గృహసేవ గౌరవమైనవృత్తులలోఁ జేరినదయ్యె. సామంతరాజ్యము నశించి డైమియోలు జనసామాన్యములోఁ గలిసిపోయి సామురాయిలు విడిపోయినపు డీకడపటివారు సకుటుంబముగ నుదరపోషణమునకుఁ బాటుపడవలసివచ్చినందున వారిలోఁ జాలమంది గృహసేవకు లయిరి.

ఇట్లు గృహసేవకులుగాఁదలఁచిన బాలురును, బాలికలును బహువిధులయందేగాక మర్యాదలయందుఁగూడ శిక్షితులు గావలయును. వారు తమయజమానునితో నెంతటిచనవును గలిగి యుండవలయునో యాతని కెంతదూరమున నుండవలయునో యిట్టియంశములను నేర్చుకొనవలయును. జపానీయపరిచారిక క్రిందికి వంగి యజమానురాలికి నమస్కరించి యామెతో నెపుడునధికారితో మాటలాడుగౌరవముతో భాషించుచుండును, గాని యజమానురాలింటికి వచ్చినచుట్టపక్కములతో మాటలాడునప్పు డాసంభాషణలో సేవకురాలుగూడ గలిసిపరియాచకములుగూడఁ బల్కవచ్చును.

ఇట్టిస్థితిలోఁ బరిచారికలకు మితిమీరిన స్వాతంత్ర్యము చిక్కెనని తోఁచునుగాని వారెప్పుడు నట్టిస్వతంత్రతను దీసికొనరు. వారి కట్టుబాటులును జక్కనిశిక్షయు నెంతవఱకుఁ దాముచనవుగలిగియుండవచ్చునో యామితి నెన్నఁడును మీఱరరు. తమయజమానులు తమ్ము సేవకులను బిలిచినట్లు పిలిచినను వారింటికివచ్చెడు నతిథులు బంధువులును మాత్రమీ సేవకులను దమతో సమానగౌరవ మిచ్చి మీరుమీరని బహువచనములో మన్నించి మాట్లాడవలెనన్న నియమమునుబట్టి యీసేవకులస్థితి మనకుఁ దెలియవచ్చును. యజమానురాలింట లేనప్పుడు పరిచారికలే యింటికి వచ్చినవారి నాదరించవలెను. దీనిని వారు చక్కనిపద్ధతుల ప్రకారము మర్యాద తప్పకుండఁ జేయుదురు.

ఒకదొరసాని యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "నేనొకప్పుడు చాలదినములు సముద్రముమీఁదఁ బ్రయాణముచేసి యొక భాగ్యవంతుఁడయినజపానీయునియింట బసకు దిగితిని. వారిభాషలో నొకమాటయైన నాకుఁ దెలియనిదాన నగుట నాయింటియందు మాకు స్వాగతమొసంగినయాబిడకును నన్నటకుఁగొనిపోయిన నామిత్రమునకును జరిగినసంభాషణ మేమియు నాకు బోధపడలేదు. ఆమె బూడిదరంగు 'కిమోనో'యును, నడిమివయసువా

రుధరించు 'ఓబీ' యును ధరించినది. ఆమె నాకొరించినమర్యాదయు, నాదరణము నేను దొడుగుకొన్న బూట్సునలెనే నాకతి భారముగాఁ దోఁచినది. నేనాబూట్సు విడుచుట కామె యంగీకరించినది కాదు. ఆమె మెత్తనితెల్లమేజోడుతోఁ బోల్చిచూడఁగా నాబూట్సు చాపలమీఁద టక్కుటిక్కుమని చప్పుడగుచుండెను.

"నా చెలియామెను మీరని మన్నించుచునతిథి యింటి యజమానితో మాట్లాడునట్లు మాట్లాడుచుండెను. మేము క్రిందఁగూరుచుండి తేనీళ్లు పుచ్చుకొంటిమి. నాసఖి యామెతో ముచ్చటించుచుండెను. ఇట్లుండగా వీధిలో బండిచప్పుడు వినఁబడెను. తోడనే క్రిందఁబల్లచప్టా చేయఁబడినమార్గముమీఁద నడుగులచప్పుడు వినవచ్చెను. వారిని జూచినతోడనే "ఓ కెయిరి ఓ కెయిరి,, యనుసంతోషవచనములు వినవచ్చెను. దీనికి "ఘనులు దయచేసిరి" అని యర్థము. మాకుసత్కారముచేసినయిల్లాలు వారింజూచి సవినయముగ లేచి చిరునగవుప్పఁ దాఁజేసిన మోటుమర్యాదకు మన్నింపుఁడని మమ్ము వేఁడుకొని వచ్చినవారికి స్వాగత మొసంగుటకు వారికడ కేగినతోడనే నాయనుఁగు "ఆమెవచ్చినందులకు సంతోషించుచున్నా" ననెను. "ఎవరు వచ్చిర"ని నేనడిగితిని. 'మనముచూడవచ్చినామె' యని యా

మో చెప్పెను. అట్లయిన నింతవఱకు మర్యాదలు జేసినసాధ్వి యెవ్వరంటిని. దానికి నాస్నేహితురాలు సవ్వి యూమెపరిచారిక యనిచెప్పెను.

ఈవిషయమునుగూర్చియే యింకొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. జపానీయులలోని పెద్దసేవకులు మంచిమర్యాద కలవారై యుండవలెను. ఎందుచేత ననఁగాఁ దమయజమానుఁ డింట లేనప్పుడింటికి వచ్చినయతిథులకుఁ గౌరవసత్కారములు చేయుట వారికి విధి. వారువచ్చినయతిథులకుఁ దమమోకాళ్లు నలుపుకొనుచు నమస్కరించి యతిథులను లోనికిఁ గొనిపోయి యాసీనులం జేసి యైదాఱుగిన్నెల తేనీళ్లిచ్చి వారికడఁ దమయజమాని వచ్చువఱకు నుచితవినయముతోఁ ముచ్చటించుచుండఁ గూరుచుందురు. యజమాని వచ్చినతరువాత గూడ వారుండియతిథులకును గృహస్థులకును జరుగుసంభాషణలోఁ దాముగూడఁ బ్రవేశించి హాస్యసందర్భమునఁ దప్పక నవ్వుచుందురు.

ఈగృహసేవకులు మనదేశమునందు ముఖ్యములయినవంటబ్రాహ్మణులు వంటలక్కలు మున్నగువారితోఁ బోల్పఁదగియున్నారు. కాని మనదేశమున పరిస్థితి చాలభాగము చెడినది.

తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

:o:

దినచర్య (శేషము)

ఇప్పుడు భర్తను వ్యాపారమునకుఁ బంపి వచ్చిన భార్య నుగూర్చి నతరువాయి చెప్పుకొందము. అట్లు పిభుఁజేగిన పిమ్మటఁ దాను కాగితపుదెబ్బల నన్నింటిని దీసివేయును. అప్పుడా యిల్లంతయు నొక పెద్దగదియయి యందులోనికి గాలి పూర్తిగా వచ్చును. పఱుపు లన్నియుఁ దీసివేసి యలమారులోఁ బడవేసి కట్టిసామానును దులిచివేయును. గిన్నెలలో నున్న చిన్నటిపుష్పము లన్నియు వాడియుండును గనుక క్రొత్తపుష్పములను గోసితెచ్చి వానియందు మరలఁ జక్కగా నమర్చు టామెకొక పెద్దపని.

వారియింట వంటచేయుట యైరోపాదేశీయులకువలె నంతకష్టమయినపని కాదు. బియ్యము, తేయాకు, ఊరుగాయ, కూరలు నివి సిద్ధముగా నున్న యెడలఁ జాలును. యూరోపియనులు రొట్టెను దినునట్లు జపానీయులు బీదలును భాగ్యవంతులునుగూడ నన్నమును దిందురు. ఆయన్నము మిక్కిలిప్రియమయి పరిశుభ్రముగానుండి పొగయుచుండు పళ్ళెములతో వేఁడిచల్లారకుండ నందఱకును వడ్డింపఁబడును. ఎంతసామాన్యమయినభోజనమయినను సొగసుగా వడ్డింపఁబడును. ఆయన్నముతో నూరుగాయలు

పచ్చళ్లు మొదలగుననేకరుచ్యపదార్థములు వారు భుజింతురు. భోజనము యువారినడుమ నొక (హిబాచీ) పొయ్యిమీఁద తేనీళ్లు కాఁగుచుండును.

జపానుగృహిణి సంతకుఁ బోయినపుడు బియ్యపుముకాణము, చేఁపలయంగడి కూరలమ్మొచోటు నివి యామెకు ముఖ్యములు. [మనదేశమందలి శూద్రజాతిలో ననాగరికులయందీయాచారము కలదు.] చేఁపలయంగడికడ సముద్రముమీఁద వచ్చినదెద్దియు నుపేక్షింపఁబడదు. అక్కడ చేఁపలనేగాక యింక ననేకవిధములయిన జలచరములను వారు విలుతురు. (Sea weed) సీవీ అనునది వారికి సాధారణమైన భోజనపదార్థము. దానిని పచ్చిదిగానే తిందురు. ఉడకబెట్టుకొనియు నూరుగాయ పెట్టుకొనియు వేయించుకొనియుఁగూడ భుజింతురు. దానితో వారు పులుసుచేసుకొందురు. యూరోపియనులు వ్యర్థములని విడిచిపెట్టుజలచరములరకములను గొన్నింటిని వారాసక్తితో భుజింతురు.

కూరలకుకాణముమీఁదఁ జిక్కుడుకాయలు బటానీలు బంగాళాదుంపలు జొన్నలు కర్బూజపండ్లు దోసకాయలు వెల్లుల్లి నీరుల్లి మిరపకాయలు మొదలగు ననేకవస్తువులుండును. జపానుదేశస్థులు భూమిమీఁదఁ బెరుఁగు ప్రతివస్తువును తిందురు.

అల్లము నేపురుమొవ్వ వీనినిగూడ సంతోషముతో భుజింతురు.

కాని, జపానీయులకూరగాయలు యూరోపియనుల కేమియు రుచింపవు. వారిలో ముఖ్యమయిన 'డైకోను' అను నెకవిధమయినవేరు పాశ్చాత్యులకు బొత్తిగాగిట్టదు. అప్పటిపెదవారలకెల్ల నిది మిగులరుచ్యమయినపదార్థము. పరదేశీయులకిది కడువెగటు. ఇది మిక్కిలి పెద్దదిగా నెదిగియొక్కొక్కటి యొకగజముపొడుగును, మనుష్యునిభుజమంతటిలావును, గలిగి యుండును. క్రొత్తది జబ్బుచేయదు. కాని దానినిజపానీయులూరుగాయ బెట్టుకొందురు. 'అది కొంచె మెండనిచ్చి యుప్పులో నూరవేయుదురు. తరువాత మూడుమాసములట్లుండ నిచ్చెదరు. ఆకాలములో నది చాలరసమును బీల్చుకొనును. అప్పుడు దాని కెక్కడలేనిదుర్వాసనయును, గలిగి యది భుజించుచుండ నింటనుండుటకూడ మిక్కిలి కష్టముగా నుండును. అంతటిదుర్వాసనగలవస్తువింకెద్దియు నేనెఱుంగను.' అని మిసెస్ బిషప్పను నామె వ్రాయుచున్నది.

తరువాత నూరుగాయదుకాణము ప్రధానమయినది. జపానీయులు తమరుచిలేనిభోజనముతో ననేకరకములయూరుగాయలను పచ్చళ్లను వినియోగించుకొందురు. అందు ప్రధానము

నది ‘‘సోయి,, యనునది. దానినిఁ బులిసినగోదుమపిండితోడను జిక్కుడుకాయలతోడను జేసి యందు రుచికలుగుటకై యొక ప్పొడు ‘సాకె, యనుమధువునుగూడఁ బోయుదురు. ఇది యనేక పదార్థములతోఁ గలుపుకొందురు. తరుచు చేఁపల నందులోను డకబెట్టుదురు.

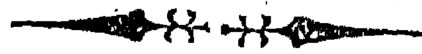
ఇట్లు సంతపనిఁ జేసికొని యజమానురాలు వచ్చునప్పటి కిఁ బరిచారికలు దమపనులను జేసి సిద్ధముగ నుండవలెను. జ పానీయులయిండ్లలోఁ బరిచారికలు చేయవలసినపను లేవి యుం డు ననీ యూరోపియనువనితలకు సంశయము గలుగును. పొయ్యి వెలిఁగింపనక్కఱలేదు. పరిశుభ్రపఱచవలసిన కత్తిసామాను లేదు. తుడుచుటకుఁ దివాసులులేవు. కడిగిబాగుచేయు టకు నారగుడ్డలేదు. (Linen) కాఁబట్టి జపానుపరిచారికలు మాటలు చెప్పుకొనుటయందును జతురంగ మాడుటయందును గ్రామఫోనుల గట్టుటయందును దమకాలమును వినియో గించెదరు. విధిగా పనులకుఁ గావలసినవారికంటె నెక్కువమం దిపరిచారిక లుందురు. దీనికిఁ గారణము వారు చవుకగా దొర కుటయే. అన్నవస్త్రముల నిచ్చినఁ గావలసినంతమంది బాలికలు పరిచర్యకుఁ గుదురుదురు. పెద్దవానికిని 7—8షిల్లింగులకంటె నునగా 5—6రూపాయలకంటె నెక్కువజీత మక్కఱలేదు.

ఎవరైన నొక నౌకరు తనపనిని మానుకొనునప్పుడు తన యజమానితో నట్లు స్పష్టముగఁ జెప్పడు. అట్లుచెప్పుట మోటు తనముగ నెంచఁబడును. అందుకుబదులుగాఁ దనయింటికిఁ బోయి చూచివచ్చెదనని యో జబ్బుగా నున్న చుట్టములను జూచి వచ్చెద నని యో సెలవు పుచ్చుకొని వెళ్ళును. పిమ్మట తిరిగి రావలసినదినమునాఁటికిఁ దానట్లు రాలేకపోవుటకు పెద్దక్షమాపణను బంపును. దీనికర్థము దానునౌకరీని మానుకొనెననుట.

ఇట్లె యజమానురాలును నౌకరును మానుకొనుమని చెప్పదు. నీపరిచర్య నంగీకరించుటకుఁ బ్రస్తుతము వీలు లేకున్నదని యెవరిచేతనో మర్యాదగాఁ జెప్పించును. సాయంకాలమునఁ గుటుంబమండలి పరిచారికలతోఁ గూడ పెద్దగదిలోఁ జేరుదురు. యజమానియు యజమానురాలును ప్రొయ్యొకడఁ గూరుచుందురు. పరిచారికలు కుట్టుకుట్టుకొనుచుఁ గాని, యేమైన కబురులు చెప్పుకొనుచుఁ గాని, కొంచెము దూరముగాఁ గూరుచుందురు. అప్పు డందఱుగలిసి లోకాభిరామాయణము చెప్పుకొనుట గాని, లేదాయజమాని యేదేనికథలపుస్తకము జదువుకొనుట గాని, జరుగును. హాస్యము వచ్చినపుడు పరిచారికలుగూడ స్వేచ్ఛగా నవ్వుచుభాషింతురు.

పంచుకొనవలసినసమయము కాఁగానే యలమారులలో నుండి బొంతలను దీసి తల యుత్తరపునై పున కుండకుండఁ బఱచెదరు. చచ్చినవారితల నుత్తరపునైపున కుంచుదురు. కావున నట్లు పండుకొనుట దురదృష్టముగా నెంచఁబడును. తరువాత కొయ్యదిక్కులను బెట్టుకొని ప్రతివారును నిద్రింపఁబోవుదురు. ఇట్లు దినచర్య యంతమగును.

పదియవ ప్రకరణము.



ఆటలు.

జపాను దేశమునందు పిల్లల కనేకవిధములయినయాటలు గలవు. అందుఁగొన్నిఁటియందు పిల్లలేగాక తల్లిదండ్రులును తాతయవ్వలును గూడ పాలు పుచ్చుకొందురు. తాతగారు దన మనుమనితోపాటు తానుకూడ నుత్సాహముతోఁ గాలిపటగ నెగరవేయును. బాలికలు బంతులు బొంగరముల నాడుదురు. బొంగరములాట యిట్లుండును. ముందొకబాలుఁడు తనబొంగరమునకుఁ ద్రాడును జుట్టి నేలపైఁ ద్రిప్పును. అది గిరగిర దిరుగు

చుండ రెండవవాఁడు తన బొంగరమును దానికిఁ దగిలి దానిం గొట్టునట్లు వేయును. ఈ రెండవదాని దెబ్బ తగిలి మొదటిబొంగరము కొన్ని యడుగుల దూరము పోవును. మిడుతలను బట్టుకొని వెదురుపంజరములందు బెట్టుట, మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుట మొదలగునవి తక్కినయాటలు. ఇందుఁ గడపటి దన్నివయస్సులవారి కానందకరమయినది. రాత్రులందు మెరయుచున్న పురుగులను వెంబడించి తేలికయయిన విసనకఱ్ఱలతోఁ బట్టుకొందురు.

ఎక్కడనైనఁ జిన్న నీటికాలువలు గాన్పించినయెడల బాలురు వానియందుఁ జిన్న చిన్న నీటిచక్రము లమర్చినయంత్రములను నేర్పుతోఁ జేసి నడిపించెదరు.

ఇచ్చటఁ బలువురు గుమిగూడి యేదో చూచుచున్నారు. వారిభుజములమీఁదనుండి వారుచేయునది యేమో చూచుదము. ఆహా! ఇదియొకటక్కరి. ఒకపిల్లవాఁ డొకయరడజను పేడపురుగులను బట్టుకొని వాని చేత బియ్యపుగింజలను గొన్నింటి నొక మోటవాలుగానున్న దిబ్బమీఁదికి దోలుచున్నాఁడు. ఆతడు కాగితముతోఁ జిన్న బండి నొకదానిఁ జేసి దానిలో బియ్యము పోసినాఁడు. దానికి సన్నని పట్టుదారములు గట్టి వాని నీపురుగులకుఁ జిగురుతోఁ నంటించినాఁడు.

ఇవ్వు డాతనిబండి సిద్ధమయినది. ఆపురుగులు బల్ల పైకి బండి నీడ్చుకొని నడుచుచున్నవి. అచటిబాలురు జెప్పవా ల్పక దాని నత్యాసక్తితోఁ జూచుచున్నారు. ఒక్కఁడును వ్రే లుజాపనైనఁ జాపఁడు. మాట్లకుఁడని యెవ్వరును జెప్పనక్కఱ లేదు. అట్లెవ్వరును దాఁకరు. అదిమోటుతనమని వారెఱుంగు దురు. జపానుపిల్లలు పెద్దవారలసాయ మపేక్షింపకయే తమ యాటలను దాము జక్కఁబెట్టుకొందురు. వారిలోఁ దరచు క లహములు కలుగనేకలుగవు. ఒకవేళ కలిగినను నొకపెద్దపిల్ల వాఁడు చెప్పినచొప్పున నందఱునువిందురు. అతఁడు చెప్పినతీర్పున కొక్కరును మాఱుపలుకక విధేయులగుదురు. ఆట మునుపటి వలె సాగిపోవును.

దారిప్రక్క నిసుకతో బొమ్మలు వ్రాయుటవారి కింకొ క ప్రీతికరమయినయాట. కొందఱుబాలురు గూడి పంతములు వే సికొని బొమ్మలను వ్రాయుదురు. ప్రతివానికిని నలుపు, యెఱుపు, పసుపు, నీలము, ననునాలుగురంగులయినుకసంచులు నాలుగు ను నొకతెల్లయినుకసంచియు నుండును. మొదటఁ దెల్లయినుక చతురముగా పఱచెదరు. తరువాత గుప్పెడునల్లయినుక దీసికొని వ్రేళ్లసందుననుండి యినుక జార్చి వ్రాయఁదలఁచుకొన్నబొమ్మ యొక్క వెలుపలిరేఖను గీయుదురు. తరువాతఁ దక్కినరంగు లతో బొమ్మను పూర్తిచేయుదురు. ఇట్టిబాలశిల్పులు మిక్కిలి

చక్కని ప్రావీణ్యమును గనంబఱచెదరు. కాని, వీరిలోఁ బ్రముఖుఁ డైనవాఁడు చేసెడుపనిని జూడ నతివినోదముగా నుండును. అతఁడు దనచేతిని మొదట నీలపుటెనుకసంచిలోను దరువాతఁ బసుపుసంచిలోనుముంచి వాని నొకదానితో నొకటి గలియకుండ, వేలువేలుగీతలు పడునట్లు వ్రేళ్లలోనుండి జారనిచ్చును. తరువాత చేతిని గొంచెము వణఁకించి యాకుపచ్చనిగీతలు పడునట్లు రాల్చును. మఱల నీరెంటిని నిమిషములో విడఁదీసి వేలువేలుగీతలు పడునట్లు చేయును.

ఇదిగాక యిండ్లలో నాడుకొనునాట లనేకములు గలవు. వానిలో వారికి మిక్కిలి యిష్టమైనది. 'లిపిపేక' యాట. ఇది కొన్ని పేకముక్కలతో నాడఁబడును. అందుఁ గొన్నిఁటి మీఁద సామెతలును, గొన్నిఁటిమీఁద నాసామెతలకు దృష్టాంతములయినబొమ్మలు నుండును. బాలు రందఱు చుట్టును గూరుచుండి పేకముక్కలను బంచుకొందురు. వారిలో నొకఁడుచదువుచుండును. అతఁ డొకసామెతనుజదువగానే దానికి సంబంధించిన బొమ్మఁగలవాఁడు పలికి యాముక్క నిచ్చివేయును. ఇట్లెవరి ముక్కలు ముందయిపోవునో వాఁడు గెల్చును. చివరవఱకు నెవరిముక్కలుండునో వాఁడోడును. ఓడిపోయినవాని మొగముమీఁద సిరాగాని మఱియేదైనరంగుగాని పులుముదురు. అట్లో

డినది బాలికయైనయెడల నామెజుట్టులో నొకగడ్డిపరక నుంచుదురు. ప్రతిసామెతయు జపానుభాషయొక్క యక్షరమాలలో నేదేని యొకయక్షరముతోఁ బ్రారంభమగుటచే నీయాటకు 'లిపిపేక' యని పేరువచ్చినది.

జపానుపిల్లల కనేకపండుగలు నుత్సవములును గలవు. ఆసంతోషసమయములయందు వారు చాల యానందింతురు. వింతరంగుల పట్టుబట్టలను గట్టి సూర్యరశ్మి కవి మెరయుచుండఁగా వారందఱు పువ్వులతోఁటవలె గనిపించుదురు. మెంపెస్ అను నొకఁడు తాఁజూచినయొకపండుగ నిట్లు వర్ణించుచున్నాఁడు. ఇదిషడియేండ్లలోపుబాలికలపండుగ. వారనేకవందలమంది తమ కిమోనోలను పైకిఁ గట్టుకొని లోపలిచొక్కాలు గనుపడుచు పూలవాటికవలెఁ గనఁబడుచుండిరి. వారందఱు రెండువరుసలగాఁ దీరి యొకవరుస కొకవరుస కొన్నిగజములదూరమైన నిల్చిరి. వీరినడుమ నిద్దఱుపరిచారికలు చేతులలోఁ జేరి యొకవెదురుకఱ్ఱను బట్టుకొని నిలిచిరి. ఆకఱ్ఱలకుఁ జివర నొకకాగితముతోఁ జేయఁబడినమద్దెల గట్టఁబడియుండును.

వెంటనే యిద్దఱుపాధ్యాయులు వచ్చి యనేకరంగులుగల బంతులున్నబుట్టలను దెచ్చి యాపిల్లలకును మద్దెలలకును నడుమ పచ్చికమీఁద బోయుదురు. తరువాత నొకసంజ్ఞచేయఁబ

డును. తోడనే బాలిక లందఱు నతివేగమున నొకరిమీఁద నొకరు పడుచుఁ బరుగులెత్తి బంతులను బట్టుకొని మద్దెలల పైకి విసరుదురు.

కొంతసేపైనతరువాత నీబంతులు దగిలి మద్దెలలు జరిగి పోయినతరువాత రంగుకాగితములు, చిన్నచిన్నలాంతరులు, కాగితపుగొడుగులు, జండాలు లోనగునవి యాబాలికలతలలమీఁదను జేతులలోను బడును. ప్రకాశమానమయిన దుస్తులను ధరించి బాలికలందఱు గూడి పూలగుత్తులవలె మెరయుచుఁ దలలు పైకెత్తి యాటవస్తువులకొఱకు నిరీక్షించుచుండుటకంటెఁ జక్కనిముచ్చట నేనెన్నఁడుఁ జూచియుండలేదు.

పదునొకండవ ప్రకరణము.



బొమ్మలపండుగ—జెండాలపండుగ.

మూఁడవమాసము మూఁడవదినమునఁ బ్రతిజపానీయుని యింటియందును గొప్పయుత్సాహముతో నుందురు. వారు బాలికలను దమయింటిభాగ్యముగ నెంచుకొనుచుందురు. ఈదినమున బొమ్మలపండుగ ప్రారంభమగును. నాఁడు ధనాగా

రమునుండి (కొట్టు) మిక్కిలియందమయినబొమ్మలను బొమ్మ రిండ్లనుబట్టుకొని వత్తురు. వాని నన్నింటిని దెచ్చి యలమారు మీఁద నొకయెఱ్ఱనిగుడ్డ పఱచి దానిమీఁద వీని నన్నింటిని బెట్టు చురు.

ఇవి ౹యొహీనా, యని పిలువఁబడు గొప్పబొమ్మలు. వీ ని నెంతో జాగ్రతతోఁ గాపాడుచుందురు. కొన్నికుటుంబముల లో వందయేండ్లనాఁటిబొమ్మ లుండును. బొమ్మ యేకాలము నాఁటిదో దానికాకాలపురీతి బట్టలు గట్టి యందులకనుగుణము లయినసరకులతో నలంకరింతురుగావున నీబొమ్మలకుఁ జారిత్రక మయినవిలువ కలిగియుండి బాలురకుఁ దమపూర్వు లెట్లుండెడి వారో బోధింప వినియోగించును.

ఈగొప్పబొమ్మలు గాక సామాన్యపుబొమ్మలు ప్రతిది నము బాలికలాడుకొనునవి కొన్నిగలవు. కాని యీగొప్పబొ మ్మలనుమాత్ర మతిజాగ్రతతో దాఁచి యుంచుదురు. వానిలోఁ గొన్ని మిక్కిలి వెలగలిగియుండును. బొమ్మమిక్కిలి యందము గా నుండి చక్కనిబట్టలు గట్టఁబడుటయే గాక దానియిల్లును అం దలిసామాను నాకాలపువానితో సరిగఁ బోలియుండును. భాగ్య వంతుల యిండ్లలో నీబొమ్మలసామా నరుదుగ దొరకుబంగారు లక్కతోఁగాని వెండితోఁగాని యందమయిన పింగానితోఁగాని

చేయఁబడును. వైభవము దెల్పునట్టిగాని యుపయోగమయినట్టు గాని యొకవస్తువునైనను లోఁటు రానీయరు. జపానుబాలికకుఁ దనబొమ్మవస్తువులతో బంఁడుగరోజులలో నన్నము వండి గొప్ప బొమ్మలకు ముందు నివేదించి యందఱకు విందు సేయుట యెంతో కుతూహలము.

బాలిక పుట్టఁగానే బొమ్మలను సంపాదించుటకుఁ బ్రారంభింతురు. ప్రతియాఁడుబిడ్డకు నొకజోడుబొమ్మలను బహుమానమిత్తురు. కాలక్రమమున నాబాలిక యాబొమ్మలకుఁ గావలసినపరికరము లన్నియు సంపాదించుకొనును. ఈబొమ్మలెప్పుడు నాబాలికయొక్క సొత్తయియుండును. పెండ్లియయినతరువాత నాబొమ్మల నామె తనతోఁ గొంపోవును.

ఈబొమ్మలపండుగ సమీపింపఁగానే దుకాణము లన్నియు నప్పటికిఁ గావలసినవస్తువులతో నిండుచుండును. అందు చౌకబొమ్మలు మట్టివి. అంతకన్న నెక్కువవి కఱ్ఱవి;గానుండి విలువయైన దుస్తులతో నలంకరింపఁబడును. ఈబొమ్మలును గిన్నెలు, ప్రొయ్యిలు, చట్రములు, పాత్రలు, మున్నగువానితో బొమ్మలపండుగ యలంకరింపఁబడును. వానివిలువ యనేకవిధములుగ నుండును. కూలివాండ్రు లోనగువారికిఁ గొన్ని పెన్నులకే దొరకును. గొప్పవారికిఁ గావలసినవి విస్తారముఖరీదు గలిగియుండును. అందుఁ జక్కగా నగిషీ చెక్కినవియు, నలంకరింపఁబ

డిసవియుఁ జక్రవర్తి చక్రవర్తినులయొక్కయు, వారియాస్థానో ద్యోగులయొక్కయు, బొమ్మలును అచ్చట నూడవలసిన యన్ని వస్తువుల ప్రతిమలు నుండును. తక్కిన బొమ్మలు జపానునందలి గొప్పగొప్పవారి ప్రతిమలయి యుండును. ఒకడైమియోయును వాని పరిజనంబును దెల్పు ప్రతిమలయియుండి వారివారి కుచితమయిన యుడుపులతోడను అలంకారములతోడను జిత్రింపఁబడియుండును.

ఇఁక బాలురకు పెద్దపండుగ జెండాలపండుగ. ఇది యైదవ నెల యైదవదినమున వచ్చును. ఇది సమీపించుచున్న దని యందఱకుఁ దెలియును. అది సమీపించినపుడు బాలురున్న ప్రతియింటిముందు నొకపొడుగయిన వెదురుకఱ్ఱను బాతిపెట్టుదురు. దానిచివర రంగుకాగితములతోఁ జేయఁబడినయొక చేపను వ్రేలాడఁగట్టుదురు. ఆసంవత్సర మాయింటియం దొకమగశిశువు జన్మించినయెడల నాచేప మిక్కిలిపెద్దదిగాఁ జేయఁబడును. ఆచేపగర్భము గుల్లగా నుండును. అందుచేగాలివీచినపు డది నిండి ఱెక్కలతోడను తోఁకతోడను నీదుచున్నట్లు కనిపించును. చేప నీటి కెదురుగా నెక్కివేగముగా నీదగలదు కనుకను, జలపతనములను (Water falls) దాఁటిపోఁగలదు గనుకను వారిచేపను గట్టుటకుఁ గారణము. ఈచేపలవలెనే బాలురు సంసారప్ర

వాహము నీది కష్టములను జయప్రదముగాఁ దాఁటఁగల రనుట కిది గుఱుతుగా భావింపఁబడును.

ఇట్లు బాలురపండుగ వచ్చుసరికి దుకాణములు వారికిఁ గావలసినబొమ్మలతో నిండియుండును. బాలురకును వారిసోదరీజనంబులకును వలసిన ప్రతిమలు గలవు. అందు బాలురకుఁ గావలసినవి యుద్ధభటులు, శూరులు, సేనానాయకులు, ప్రసిద్ధికెక్కినపూర్వపుయోధులు, మల్లులు, మొదలగువారి ప్రతిమలు. పూర్వపుజపానీయులు యుద్ధప్రియులు. అందుచేత వారిపిల్లలకు జెండాలు, కవచములు, శిరస్త్రాణంబులు, కత్తులు, విండ్లు, అమ్ములు, బల్లెములు, మొదలగుబొమ్మల నిత్తురు. ఈజెండాలపండుగ వారియుద్ధదేవతయగు "హాకీమాఁ"కుఁ బ్రియమయిన దినమున జరుపఁబడును. నాఁడు వారికిఁ బ్రియమయినయాట ఖేలనాసంగరము.

బాలురు రెండు తెగలుగా విభజింపఁబడుదురు. అందొక తెగవారు "హెయికె" యనియు, రెండవతెగవారు "జెంజి"యనియుఁ బిలువఁబడుదురు. ఈరెండుపేళ్లును పూర్వపుసామంతరాజులలోని కక్షలపేళ్లు "హెయికె" తెగవారిలోఁ బ్రతివాఁడు నొకయెఱ్ఱజెండాయును, 'జెంజి' తెగవాఁడు తెల్లజెండాయును బట్టుకొనును. ప్రతిసైనికుఁడు నొకశిరస్త్రాణమును ధరించును. దాని

యందొకమాటికుండ యుండును. తరువాత యుద్ధము ప్రారంభమయి యిరువాగులవారును వెదురుకత్తులతో నొకరినొకరు తల పడుదురు. అందు సూటిగాఁ జూచికొట్టినవాని దెబ్బకుఁ బ్రతివీరుని నెత్తిమీఁదనున్న కుండ పగులును. దానితో నాతఁడోడి పోయిన ట్లొప్పుకొనవలయును. ఏకపు వారు తమవైరులయొక్కకుండల నెక్కువగఁ బగులఁగొట్టుటగాని యెక్కువ జెండాలను బట్టుకొనుటఁగాని జరిగింతురో వారు జయించుదురు.

ఈ ప్రకారము కొమ్ములూనుటయు, నాయుధములను గనఁబఱచుటయు, నింకొకందులకుఁగూడ వినియోగించుచున్నది. ఈమొదవసూన మైదవదినమున 'ఓనై,' యను నొకదుర్దేవత పై నుండి దిగి బాలురను జంపి తినుననియు, లేదా వారికి గొప్పహాని నైనఁ గలుగఁజేయుననియు వారు నమ్ముదురు. ఆదేవతకుఁ గత్తులనిన భయము. కనుక నదుల ప్రక్కలను పల్లపువరిపొలముల ప్రక్కలను బెఱుగు కత్తులవంటి యొకవిధమయిన చెట్లయాకులను దెచ్చి వానితో నిండ్ల కలంకారములు సేయుదురు. ఒకజపానీయ గ్రంథకర్త యిట్లు వ్రాయుచున్నాఁడు. 'ఓనీ,'కి మధుర కేతనముల (Sweet Flag) కత్తివాయియనిన భయము. గనుక నెచటఁ జూచినను దానియాకులే కనిపించుచుండును. ఇంటిచుట్టుఁను వానితోఁ దోరణములు గట్టుదురు. వానినిజూరులనిండ గ్రు

చ్చుదురు. బాలురు వానినిఁ దలకుఁ జుట్టుకొందురు. పరిమళము గల తెల్లని వేరులు రెండుకొమ్ములవలెఁ గట్టుకొందురు. ఇట్లు జెండాలతోడను వెదురుబూరాలూదుటచేతను, ఆపిశాచమును బారఁదోలుదురు. ఆపిశాచనమునకుఁ గొమ్ములున్న మనుష్యులను జూచినను, కత్తులున్న యిండ్లను జూచినను భయము. ఈ జెండాల పండుగయును బొమ్మలపండుగయును గొంతవఱకు మనదసరా పండుగతో సరివచ్చునవిగా నున్నవి. కాని, యంతరభేదములు చాల నున్నవి.

పంచేంద్రియ ప్రకరణము.

—:0:—

ఒకడబ్బుతో తీర్థమేగుట.

ఒకడబ్బు చేతఁ బుచ్చుకొని నీయిష్టము వచ్చినట్లు విచ్చలవిడిగా వ్యయపఱచుకొనవలయు ననిన నీ కెట్లుండును? నీకీమాట హాస్యాస్పదముగఁ దోఁచును. "అబ్బా! ఒకడబ్బా? ఏమిచేసికొనను?" అని నీవు చెప్పుదువు. ఒకపావులా గాని యర్థరూపాయగాని యున్నను జాలదు. ఒకడబ్బెందులకు వచ్చును? అని నీవందువు కాని జపానులో దానితోఁ జాలపనులు చేయ

వచ్చును. ఆదేశమున కూలి యత్యల్పము. అక్కడ దినమున కాఅణాలకంటె నెక్కువకూలి దొరకదు. పన్నెండణాలు రోజున కు దొరకినవాఁడు భాగ్యశాలి. (ఈకూలి యింగ్లీషువారికి హీనమైనకూలిగాఁ గాన్పించునుగాని పేదపడియున్న మనదేశమున నెక్కువకూలియే.) సంపాదన తక్కువగనుక ఖర్చుకూడ నందుల కుఁ దగినట్లుండును. నాగసాకిలో నొకసంతకు ఓహారాయను బాలికయు నామెసోదరుఁడు టారోయును దీర్థమునకుఁ బోయి యేమిచేసిరో చూతము. ఆనాఁటియుదయమున వారు చిరకాల మునుండి నిరీక్షించుచున్నతీర్థము వచ్చిన దని యుల్లాసముతో వేకువనె మేల్కాంచిరి గాని యాంగ్లేయులపిల్లలవలె వారా యుత్సాహమును బైకి యడావడిమూలమునఁ దెలియఁబఱప రైరి. వారినల్లనికన్నులు మునుపటికంటె నెక్కువగఁ బ్రకాశించి నవి. అంతే.

తరువాత భోజనములు చేసి (అన్నమునోటఁ గొట్టుకొని) దేవాలయపరిసరమున జరుగుచున్నతీర్థమునకుఁ బోయిరి. వారు మంచియుడుపులను ధరించిరి. ఇద్దఱికిని క్రొత్తకిమోనోలు గలవు. ఓహారాకు సొగసైనయోబీని తల్లిదండ్రు లెన్నో ఖర్చులు మానుకొనికుట్టించిరి. వారితండ్రియును ముత్తవతల్లియునుగూడ వారితోఁజనిరి.తల్లిమాత్రము చంటిపిల్లతో నింటనుండెను. తండ్రి

క్రొత్తగా నుడికిన కిమోనోను ధరించెను. ఆతనికి విశేష మేమనఁగా నొక డైమ్యోకో పాటీయుఁడు బహుమానము నిచ్చినటోపి యొకటి. అది యతనికి మిగుల పెద్దదిగాని, యట్లు కొప్పుగనుండ ధరించి దాని కాతఁడు మురియుచుండెను. తీర్థమునకుఁ బోయినతోడనే వారి హృదయములు పొంగిపోయెను. అక్కడఁ జూడఁదగినవియుఁ జేయఁదగినవియు, నెన్నో కానిపించెను. అక్కడకు వెళ్ళఁగానే హారాటటోలకు ఓటామియుంగడిమీఁదికి దృష్టి పరుగెత్తె ను.

ఇచ్చటికిఁ జేరినయొక దైవునిన్నులును గలవు. (రిన్నులు=1 ఫార్దింగు = పెన్సు) అందొకరిన్ని చట ఖర్చుపడినది. ఆదుకాణము రెండుభాగములుగా నున్నది. అందొక దానియందు పానకము బుడ్లతో సమ్మఁబడుచుండెను. రెండవ దానియందు వివిధములైన రంగులు వేయఁబడిన పంచదార గలదు. సోదరి పానకమునకును సోదరుఁడు పంచదారకును బోయిరి. కాని, సోదరుఁడు మొట్ట మొదట ముల్లుబిళ్ళ (Discan Barrow) మీఁదఁ దన యదృష్టమును బరీక్షించుకొనఁగోరెను. ఒకబిళ్ళమీఁద ముల్లొకటి యమర్పఁబడియుండును. ఆముల్లు త్రిప్పివేసినమీఁదట నది మంచిచోటనాఁగిన యెడల దానికొక పంచదారముక్క యెక్కువగా నీయఁబడును. భాగ్యవశమున టారోకొక పెద్దముక్క యె

క్కువగా వచ్చినందున నాతఁడు సంతోషించి తనకుఁ దీర్థము ప్రారంభమయినవేళ మంచిదని యెంచుకొనెను.

ఇట్లు పంచదార దిని పానకము ద్రాగినతరువాత వారు గారడివాండ్రను, నాటకులను, హస్తలాఘవము చేయువారిని, చేతిపామున మెడఁ జాపఁగల స్త్రీలను, కన్నులవలనకుఁ బెదవులఁ జూచుఁ పురుషులను, నింకననేకమాయలు చేయువారిని జూచుచు నంగళ్ళన్నియుఁ దిరుగ నారంభించిరి. ఇవి చూచుట కొకరిన్ని సుంకము నీయవలెను. వారు చివరకు గారడివానియాట జూడనిశ్చయించుకొనిరి. అతఁడు నోట నిప్పును గ్రక్కెను. ఒక పెద్దకత్తిని మ్రింగివేసెను. చివర నొకసముద్రపుపామును గనఁబఱచెను. అది "సీకీ" అనుజలచరముయొక్కచర్మముతోఁ జేయఁబడినట్లు కనఁబడెను.

అదిచూచి వారు తీర్థమునకెల్లఁ బ్రధానమైన యొకచోటికి వచ్చిరి. పొయ్యియొకటి దగ్గఱబెట్టుకొని యొకఁడుండును. వానిచుట్టు పిల్లలు తేనెపట్టున నీగలుమూగినట్లు మూగియుందురు. అక్కడ నొకరిన్నిచ్చినయెడల నచ్చటనొక్క భక్ష్యమును నీవుస్వయముగఁ జేసికొనవచ్చును. రెండుగంటలసేపు నీవక్కడ నున్నను నాతఁడూరకుండును. ఇచ్చట నప్పచ్చులను జేసికొనుటయు, నిప్పుతో నాటలాడుటయు, గూడఁ గలిసివచ్చును.

గనుక దానికడ కేగుటపిల్లలకుఁ జాలసంతోషముగా నుండును. గనుకనచ్చటికి హారా వెళ్ళకపోయినను టారో వెళ్లెననిన నబ్బురము లేదు. పిల్లలు పొయ్యిచుట్టు నాడుకొనుచుండఁగ నామె పెద్దదిగనుక వారిలోఁ జేరరాదనుకొనెను.

ఇట్లు టారో రొట్టెకాల్చుకొనుచుండగ నామె తనమూఁడవరిన్ను వ్యయముచేసి బొమ్మలాట నొకదానిని జూచి వచ్చెను. తరువాత వారిద్దఱును గలిసి పైకివెళ్ళిరి. ఇద్దఱుచెరియొకరిన్నును బెట్టి పంచదారపాకముబెట్టిన చిక్కుడుగింజలను కొనిరి. ఇవి తినుచుఁ దండ్రికొఱకును అవ్వకొఱకు నొకనాటకశాలకడ వేచియుండిరి. అందఱమునక్కడఁ గలిసికొందమని వారు మొదటనేర్పాటుచేసికొని యుండిరి. ఈనాటకము చూచుటకుఁ బెద్దలును, చిన్నలును, స్త్రీలును, బురుషులును, బాలురును, పసిపిల్లలు నెందఱో తండోపతండములుగాఁ బోవుచుండిరి. ఏలయన నచట నొకచారిత్రకమయిననాటక మాడుచుండిరి. అది త్వరలోఁ బ్రారంభ మగును. ఇచ్చటికి వారితండ్రి వచ్చి లోపలకుఁ బోవుటకుగా నొకరిన్ను దీసెను.

లోపలఁ బ్రవేశించి యుచితస్థానముల నాసీను లయిరి. ఆశాలయందలి ప్రదేశ మంతయునొకయడుగెత్తునఁ జిన్న చిన్న యరలుగా విభాగింపఁబడి యుండెను. అందొకయరలో వీరు ప్రవే

శించి క్రిందఁ గూరుచుండిరి. అక్కడ నన్యతాఁ జెప్పినమాటను విప్పనారంభించెను. ఈమాటలలోఁ గొన్నిభోజనపాత్రలును, గావలసినంత యన్నమును, గలవు. అప్పుడుఁ గొంతసేపుండి యున్న పానములను సేవించి యాటఁ జూచి యానందించెదరు.

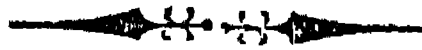
తరువాత తాడ్రి పొగాకుగొట్టమును వెలిగించి కాల్చనారంభించెను. ఇక్కడయనేక సందలమంది పొగఁ ద్రాగుచుండిరి. ఒక్కొక్కయింటిలో నొక్కొక్కకుటుంబము గూరుచుందురు. అందఱును వంటగిన్నెలను, అన్నమును, పానమును దెచ్చుకొందురు. తరువాత చుట్టలు, గొట్టములు, తినుబండారపుసరకులు, సాకెయనుసారాయము మొదలగువాని న నేకు లమ్ముచుందురు.

ఆట ప్రారంభమయినతోడనే యందఱును నతిశ్రద్ధాళువు లగుదురు. అది యొకపూర్వచరిత్రమును దెలుపు నాటకము. దానిం జూచుటకుపిల్లలనుగూడఁ దీసికొని జపానీయు లందఱుఁ బోవుదురు. పిల్లలు చరిత్రము నిట్లు తెలిసికొందురు. పూర్వపు యుద్ధములు, పూర్వపుకలహములు, దైమియోలకు జరుగుపరస్పరయుద్ధములు, వేయేల? జపానుయొక్క పూర్వచరిత్ర మంతయుఁ బ్రదర్శింపఁబడును. ఏపాత్రయయిన సంతోషమును గలిగించిన యెడల జూపకులు దమటోపీలను క్రిందవిసరవేయుదురు. ఒక సేవకుఁడు వీని నన్నింటిని దీసి జాగ్రత్త చేయును. తరువాత వీనికి

బహుమానమిచ్చి యొసగినవారు పుచ్చుకొందురు. హారాయును, టొకోయును, ఆఱుగంటల సేపు నవ్వుచు, గేకిసలుకొట్టుచు, తినుచుఁ, త్రాగుచు, నాటజరుగుచున్నంతవఱకుఁ దమయఱలోఁగూరుచుండిరి. తరువాత నాటకము సమాప్తమయినది. ఏమన నది చాకరికము. చిన్న నాటకముగాని పెద్దది కాదు. ఈవలకు వచ్చినతరువాత తాత్రి యిట్లనియె. “ఆహా! నాచిన్నతనమున నిజమయిననాటకము లుండెడివి. వేఁకువనే లేచి యాఱుగంటల కన్నాడే నాటకశాలలోనికి వచ్చి రాత్రిపదునొకండుగంటలవఱకు నుండెడువారము. ఇప్పుడే నాటకమును దొమ్మిదిగంటల కెక్కు-వ యుండకూడదని దొరతనమువారి శాసనము. ఇది మిక్కిలి తక్కు-వ,,

ఇల్లాలునత్తగారియభిప్రాయముతోఁ పిల్లలుకూడ నేకీభవించిరి. వారును అవ్వయుఁగలిసి తమయఱలో పఱచినగిన్నెలుమొదలయినసరకు లన్నియుఁ బోగుచేసికొనిరి. తరువాత సందుఱు త్రాము గుమ్మముకడ సేవకులకడ విడిచివచ్చినపాదరక్షలను బుచ్చుకొనుటకై తమతమకొయ్యటిక్కెట్లను దీసికొనిమెల్లగా నడిచిరి. తనుజోళ్లు పుచ్చుకొని తొడుగుకొని హారాటారోలు గోటాగా నడచి యింటికిఁ బోయిరి. ఖర్చుచేయుటకు వారికడ నింకేమియు లేదు. వారి క్రొత్త డబ్బుతమాషా యయిపోయినది.

పదమూఁడవ ప్రకరణము.



గాలిపటము.

తీర్థమయిన పదునైదుదినములకుఁ జక్కఁగాఁ గాలివీచు చున్న యొక సెలవుదినమునాఁటి మధ్యాహ్నమున టాకోయు, నాతని తమ్ముఁడు ఈటోయును గాలిపటము లెగురవేయుటకుఁ జనిరి. కొంతమంది బాలురదివఱకె యిండ్లమీఁదినుండియు, గవాక్షములనుండియుఁ గాలిపడగల నెగురవేయుచుండిరి. కాని యీబాలు రిద్దఱికి నంతకంటె విశాలమయిన ప్రదేశము గావలసివచ్చినందున వారు తమవీథి వెనుకనున్న యున్నత ప్రదేశముమీఁదికిఁ బోయిరి. ఇచ్చట నొకగుంపు, బాలురు, వృద్ధులు ననక డెబ్బదియేండ్లు వచ్చినపలితశరీరులు మొదలుకొని మూఁడేండ్లుండి తప్పటడుగులిడు కుఱ్ఱవాండ్రవఱకు నందఱు గాలిపటములను బట్టుకొని దీక్షతో వాని నెగురవేయుచుండిరి. కొంతసేపటికిఁ జంటిపిల్లను వీపునఁ బెట్టుకొని ,,ఓహారాసాన్,, కూడవచ్చెను. ఆశిశువుచేతిలోఁ గూడఁ జిన్నయరచేయియంత గాలిపటము త్రాడుగట్టి యెగురవేయఁబడుచుండెను.

ఇప్పుడు టాకో మిగులగరువముతో నుండెను. అతఁడిప్పుడు తనపెద్దయుద్ధపటము నెగురవేయ సిద్ధముగా నుండెను.

అతిబలమయినముదుగుకాగితముతోడను, వెదురుచట్టముతోడను, జేయఁబడి మైదడుగులచదరము కలిగి తనతండ్రికంటె పొడుగుగ నుండెను. ఆక్రిందటిదినమున నొకయుద్ధమును పోడిచేసి జిగురుతోఁ గలిపిముప్పదియడుగులవఱకు గాలిపడగయొక్క త్రాటికిఁ బూసి యాతఁడు దాని నెండఁబెట్టెను. ఈత్రాడుతో నింకొకనిగాలిపడగయొక్క త్రాటిని నరకఁగలిగినయెడల నోడినవానిపట మీతనికి వచ్చును.

ఆబయల ననేకరంగులగాలిపడగ లాకాశంబున నెగురుచుండెను. వానిలో నెఱుపు, పసపు, నీలము, తెలుపు, ఆకుపచ్చ, రంగులచతురపుపడగ లనేకములు గలవు. ఇవన్నియు దేవతలయొక్కయు శూరులయొక్కయు బొమ్మలతో నలంకరింపఁబడి యుండెను. కొన్నిపటములు మత్స్యాకారముగను, గొన్ని తేగలరూపముననను, కొన్ని రాబందులయాకృతిని కొన్ని కొన్నిసీతాకోకచిలుకలపోల్కిని, జేయఁబడి యుండెను. కొన్నింటికి ధ్వనిచేయుటకుఁగాను తిమింగిలపు టెముకలతోఁ జేయఁబడి నబూరలు గట్టఁబడి యవి పడగ లెగురునపుడు సంగీతము బాడుచుండెను. ఇఁక యుద్ధపటము లనేకము లెగురుచుండెను. ఒకచోఁ గొన్నిపడగలకు ద్వంద్వయుద్ధము జరుగుచుండెను. వేఱొకచోఁ గొన్నినలుపుపడగలు రక్తపటములతోఁ బోరాడు

చు నొండొంటిం దాఁకుచు, వంగుచు, పైఁబడుచు, నీ ప్రక్కకు నా ప్రక్కకు నెగురుచు నీప్రకారము క్రింది త్రాళ్లు లాగుటనుబట్టి విహరించుచుండెను. నడుమనడుమ నొకటి యెగిరి గాలికిఁ గొట్టుకొనిపోవుచుండెను. దాని త్రాడు ప్రత్యర్థిపటమువలనఁ ద్రెంపఁబడి పోరాటమునుండి తొలఁగింపఁబడెను.

టాకో తనపటము నతిశీఘ్రముగఁ బైకెగుర వేసెను. అది చక్కగ నెగురుచుండఁగ దానిసంగతి యంతయు టాకో బోధపడుచుకొనెను. ఒక్కొక్కగాలిపడఁగ యొక్కొక్కరీతి నెగురును గనుక యదిముందు తెలిసికొను టావశ్యకము. అంతట గొంవర్ణముగలపడఁగ యొకటి దానిపైకి వచ్చుచుండెను. అతఁడు పైకిఁ జూచి దానిని 'కనయ' యనుబాలుఁడు దనపడఁగపై బందెము వేసి విడిచె నని తెలిసికొనెను. ఆపందెమును టాకో వెంటనే యంగీకరింప రెంటికిని బోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. తనరాబందును కనయ, టాకో చతురస్రపుటపటముమీఁదికిఁ బంపిన టాకో, త్రాడు విడిచి తప్పించుకొని తరువాతఁ దనపటమును గాలిలోనికిఁ బంపి రాబందుమీఁదఁ బడవైచెను. కాని కనయ, త్రాడు దోసుకొని దానికందకుండఁ జేసెను. ఈప్రకారము నొండొంటిం దాఁకుచుఁ దప్పించుకొనుచు, గంటసేపుగా, రెండును బోరాడినపిమ్మట గాలి కనయ, రాబందునకనుకూలించి టాకో

పడగ తప్పించుకొనుటకు వీలులేకుండ పైఁబడెను. త్రాడు లోం డొంటెం దగులొక్కని పైనున్న రాబందు క్రిందిపడగను లాగఁ దీయుచుండెను.

టారో తనపడగను దప్పించఁ బ్రయత్నించెను గాని కార్యము లేకపోయెను. రాబందు త్రాడు బలముగాను, వాఁడిగాను నుండెను. నిముషములో టారో త్రాటికి వడి తగ్గిపోయెను. అతనిపటము బిగువుగా లాగుచుండుట మానివేసెను. అది తల క్రిందుగా నేలపైఁ బడుచుండెను. కనయ జయము నొందెను. టారో మర్యాదతో తనయపజయము నొప్పికొనుటకంటె జేయఁదగినది లేదయ్యె. చిరునవ్వునవ్వుచు నాతఁడు జయశాలికి మూఁడుసలాములు చేసెను. కనయయును గాంభీర్యముతో వానికిఁ బ్రతినతులొసఁగి తా గెల్చుకొన్న పడగను దెచ్చుకొనుటకుఁ బరుగెత్తిపోయెను.

టారో తమ్ముఁడు ఈటోయనువాఁడీచిత్రమునంతను జూచుచుండెను. తనయన్న యోడిపోయి యాతనిపటమును కనయ గెల్చుకొన్నందులకు ఆతఁ డేమియు దీనతను మోమున గనఁబఱపలేదు. కాని, తనపటమునకుఁ ద్రాడు వదలి కనయ తిరిగియెగురవేయువఱకు నెదురుచూచుచున్నప్పుడాతనికన్నులు కొంచె మెక్కువగాఁ బ్రకాశించెను.

ఈటో తనయన్నయొక్క ప్రాతపడగ నొకదానిఁ బుచ్చుకొనెను. అది రెండడుగుల చతురముగలది. దాని త్రాటి 'కీటో, కూడ గాజుపొడియును జిగురును బట్టించి యుద్ధమునకు సిద్ధమయ్యెను. పదినిముషములలో 'కనయ, మరల నెగురవేయుటకుఁ బ్రారంభించెను. తనరాబందును మానివేసి తా గెల్చుకొన్న 'టారో, పడగ నాతఁడెగురవేయుచుండెను. అదియును, కొంత పైకిఁ బోయినతోడనే యొకచిన్నచతురపుగాలిపటము పెద్దయెత్తునుండి దానిమీఁదికి వచ్చుచుండెను. ఈ ప్రకార 'మీటో, యుద్ధములోఁ జేరెను. మరల పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను.

ఈసంగరము మొదటిదానికంటె పట్టుదలతో నంతకంటె నెక్కువసేపు జరిగెను. కాని, యిందు 'ఈటో, యొక్కువచాతుర్యమును గనఁబఱచెను. అనేకమంది గుమిగూడి నిశ్శబ్దముగాను గాంభీర్యముగాను దానిం జూచుచుండిరి. వెంటనే గాలి సవ్యమై 'యీటో, విజృంభించి 'కనయ, పటముపైఁ దనపటమును జతురతతోఁ బఱపెను. "చూడుచూడు" మను కేకలు చూపరులందు బయలుదేరెను. అంతలో 'కనయ, పటము దొర్లుచుఁ గ్రిందఁబడెను. 'కనయ, 'యీటో, లు మామూలు మర్యాదలను జేసికొనిరి. అప్పుడీటో యేమియు మాటలాడకుండ సోదరునిం జూచెను.

టారోయును దనపడగను బట్టుకొనుటకుఁ బరుగెత్తి కొని పోయి దానిం దెచ్చి తమ్మునితో ,,యూటో! ఇదినీది. నీవు పుచ్చుకొనుము,, అని పల్కెను. అందు కీటో ,,అక్కఱలేదు. ఎవరివివారు పుచ్చుకొందము. కనయు, నుండి దానిని మరలఁ గెల్చుకొనుటయే నాకు సంతోషము,, నియెను.

పదునాలవ ప్రకరణము.

దేవతాకథలు.

టారోయూటోలింటికి గాలిపడగలు గొనిపోయి, యలసినవారగుట విశ్రమించుటకై యాసీనులయిరి. తరువాత లక్కగిన్నెలు పెట్టుకొని భోజనము చేసి వారియవ్వ నొకకథ చెప్పుమనియడుగగా నామె యాదేశపుపిల్లల కతిప్రీతికరమయిన ,మొమొటారో, యొక్కకథను జెప్పఁదొడఁగెను. పూర్వకాలమున నొకముసలివాఁడును, ముసలిదియు నొకపర్వతము పక్కను బ్రవహించుచున్న యొకనదీతీరమున వాసముసేయుచుండిరి. ప్రతి దినమును ముసలివాఁడు కొండమీఁదికిఁ బోయి కట్టెలు గొట్టి

యింటికిఁ దెచ్చుచుండును. ముసలిది నదికిఁ బోయి బట్టలుదికి తెచ్చుచుండును. పిల్లలు లేనందున నాముసలిది తరుచు వగచుచుండెను. ఒక్కకొడుకుగాని, కూతురుగాని యుండెనా యెంతయదృష్టవంతురాలనై యుందునోయని యనుకొనుచుండును.

ఇట్లుండ నొకనాఁడు నదిలో నామె బట్టలుదుకుచుండఁగా నేదో నదిలోఁ గొట్టుకొనివచ్చుచుండెను. అది చూడఁగ నొకగొప్పపండుగాఁ గాన్పించెను. ఆమె దానిం బట్టుకొని యింటికిఁ దీసికొనిపోవుచుండఁగా నందులో నొకపిల్ల యేడుపు వినవచ్చెను. అంతట నామె వెనుకముందు నిటునటు చూచెనుగాని యెచ్చటను బిడ్డ గనిపించదాయెను. మఱల నేడుపు వినవచ్చెను. అందుమీఁదట నది యాపండులోనుండియే వచ్చుచుండెనని యెంచి దానింగోసిన నామెసంతోషముప్పొంగ దానినడుమ నొకపిల్ల కూరుచుండి యుండెను. ఆపిల్లను దీసికొని పెంచి పండులో దొరకినందున నాపండునామముం బట్టి యాపిల్లవానికి 'మొమొటారో,' యని పేరుపెట్టెను.

మొమొటారో బలవంతుఁడుగాను చక్కగాను బెరిగి పదునేడేండ్లవయసువాఁడైనతరువాత ధనముసంపాదింపవలె నని బయలుదేరెను. ఒకద్వీపమునందలి నివసించుచున్న రాక్షసి నొక్కదానినిఁ జంపి ధనము గడింపవలెనని యాతఁడు నిశ్చయించుకొనెను. ఇట్లు బయలుదేరిన నాతనికి దారిలోఁ దినుటకుఁ గావ

లసినంతయాహారమును సమకూర్చి యిచ్చెను. దానిం బుచ్చుకొని, వాఁడు బయలుదేఱి కొంచెము దూరము పోయియొకకందిరీగను జూచెను అది "మొమొటారో! నీయాహారములో నాకుఁ గొంచెమిచ్చితివేని నేను నీతో వచ్చి నీకు సాయమొనర్చెద నని చెప్పెను. వల్లెయని యాతఁ డట్లిచ్చెను. తరువాతఁ గొంతదూరము పోగా నొకపీతగనిపించి యదియు నాతనితో నట్టియేర్పాటు చేసి కొని కూడఁ జనెను. మఱికొంతదూర మేగినతరువాత నొకపోకచెక్కయుఁ బిమ్మట నొకతిరుగలిరాయియు నట్లే యతనికి తోడుపడ నేతెంచిరి.

ఇట్లయిదుగురును గలిసి యాద్వీపమునకుఁ బోయి యారాక్షసియిల్లు సేరునప్పటి కది యింట లేకుండె. ఆయదనుజూచి వారొకయుపాయమును బన్నిరి. పోకచెక్క యక్కడనున్న నిప్పులోఁ బడెను. పీతయొక్క నీటిగిన్నెలోఁ దాఁగియుండెను. కందిరీగ యొకమూలనొదిగి యుండెను. తిరుగలి యింటిపై కెక్కెను. మొమొటారో యింటివెలుపలఁ బొంచియుండెను.

కొంతసేపటికి రాక్షసి యింటికివచ్చి చలిగాచుకొనుటకు నిప్పులవద్దకుఁ బోయెను. వెంటనే పోకచెక్క పేలి చేతుల నిండ నిప్పులుపోసెను. ఆరాక్షసి లేచిపోయి చేతులురెంటిని నీటిగిన్నెలో ముంచెను. తోడనే యందున్నపీత యాచేతులం గఱచి యేడ్పించెను. ఆరక్కసి యెట్లో చేతులు విడిపించుకొని

మూలకుఁ బోయి కూర్చుండెను. అంతటఁ గందిరీగ లేచి మొదలంతయు దద్దుర్లుగట్టునట్లు కుట్టెను. దీనికి భయపడి రక్కసి యింటిలోనుండి యావలకుఁ బరుగెత్తిన నింటిమీఁదనున్న తిరుగలిరాయి నెత్తిమీఁదఁ బడి దానిం జంపెను. ఇట్లు తనకేమియు శ్రమగలుగకుండ తనయుదారగుణమువలన సంపాదించుకొన్న కృతజ్ఞులయిన స్నేహితులసహాయముచేత మొమొటారో యారక్కసియొక్క ధనమంతయుఁ దీసికొని భాగ్యవంతుఁడయ్యెను.

తరువాత వారియవ్వ, బాటసారులకును, బాలురకును రక్షకుఁడును, ఆర్తశరణ్యుండునునగు 'జిజో', యనువానికథను జెప్పెను.

రోడ్డు ప్రక్కలఁ బ్రతిచోటను 'జిజో', యొక్క బొమ్మలుండును. కొన్నిచోట్ల రాతితోఁగట్టబడిన పెద్దబొమ్మలును, గొన్నిచోట్లఁజిన్న చిన్న కఱ్ఱబొమ్మలును, బెట్టఁబడి యుండును. వానిమొగములు కరుణఁ జిలుకుచుండును. ఒకచేతఁ బెద్దకఱ్ఱయు రెండవచేత నొకబంతియు నుండును. అతఁ డొకతామరపూవు మీఁద నిలిచియుండును. అతనిపాదములకడ గులకరాళ్లగుట్ట యుండును. ప్రతిమార్గస్థుఁడు నక్కడ నొకగులకరాయిపడవైచుచుండును. కాఁబట్టి మీరెన్నఁడు గులకరాయి యుప్పనము జె

ట్లించకుండఁ "జిజో", బొమ్మను దాటి పోకుఁ డని యాయవ్వాతన మనుమలకు భయము చెప్పెను. చనిపోయిన ప్రతిబిడ్డయుఁ బాతాళలోకమందలి "సోజు క్వా, యనునదిని దాఁటవలయును. దానియొద్దను నొకముసలిపంది యుండును. అది నదిని దాఁటు చున్న పిల్లలనుబట్టుకొని వారిబట్టలు దొంగిలించి వారిచేత నానదియొద్దన రాళ్లుపేర్పించును. దాని కది యెల్లప్పుడు నెడతెగని పనియై యుండును. ఈ "జిజో", యాపిల్లలను గాపాడును. దాని పాదముల కొకరాయి సమర్పించిన నది పిల్లల కీబాధనుతప్పించును.

పల్లెపిల్లవాఁ డగు "ఉరషిమా", యనువానికథ యొకటి యచ్చట నందఱును జెప్పుకొందురు. "ఉరషిమా", యనువాఁడొకచక్కనిపల్లెపిల్లవాఁడు. వాఁడు జపానుసముద్రమీఁదనివసించుచుఁ బ్రతిదినమును దల్లిదండ్రుల కొఱకుఁ జేఁపలఁబట్టి తెచ్చుచుండును. ఒకనాఁ డట్లు చేఁపలకుఁ బోయిమరల రాఁడయ్యె. వానితల్లి చాలసేపు వేచియుండెనుగాని యెంతసేపటికి నాతని పడవజాడ గానరాలేదు. ఇట్లు కొన్నిదినములు గడచిపోవఁ దుదకాతఁడు మృతుఁ డయ్యెనని యెంచుకొనిరి. కాని, యాతఁడు చావలేదు, సముద్రముమీఁద నతనికి సముద్రునికూఁతురు ప్రత్యక్షమై వానిని, దనసదనమునకుఁ గొనిపోయెను. అచ్చట నెప్పుడును వసంతకాలముగా నుండును. అచట వారిరువురును బ

రస్పరానురాగముమీర సుఖంబులం దేలుచుఁ గొంతకాలము గడపిరి. అంతటఁ దావచ్చి చాలకాల మయ్యె ననియుఁ దల్లి దండ్రులు దనకొఱకు దుఃఖపడుచుఁ దానుమృతినొందె నని తలం తు రనియుఁ దనసఖితో నుషీరను చెప్పెను. ఎట్టకేల కాతఁడుపోవుట కామె యంగీకరించి యొకపెట్టె నాతనిచేతి కిచ్చి దీని నెప్పుడును, మూసియుంచవలయుననియు, నట్లు మూసియుంచి నన్నినాళ్లు నేను నీతో నుండెద ననియు, దీనిం దెఱచినతోడనే నేనును నీసతతవసంతకాలముతోనున్న యిద్దేశమునుగూడ సదృశ్య మగు ననియుఁ జెప్పెను.

ఉరషీమాయు నాపెట్టెను బుచ్చుకొని దానినెప్పుడును మూసి యుంచెద నని చెప్పి యింటికిఁ జనెను. కాని, యతని యూరు మాయమయ్యెను. ఆయొడ్డున నెచ్చట నిండ్లున్నయాన వాలయినను లేదు. అచటి కనతిదూరమునఁ దానెన్నఁడుఁ జూచి యెఱుఁగనిపట్టణ మొకటి కానవచ్చెను. వాస్తవముచేత నతఁడా దేవకన్యతోఁ గడపిన ప్రతివారము నొకశతాబ్దము కాలమై యుండెను. గనుక యాతఁడు మున్నున్నచోటు మఱచిపోయెను. ఇట్లు నిరాశుఁడై మనసు కలఁగి యాకన్య చెప్పినమాట మఱచి యాపె యిచ్చినపెట్టెను దెరచెను. శ్యామలవర్ణముగలమంచొకటి వెంటనే సముద్రముమీఁద వ్యాపించెను. దానితోడనే

యురమీఁద శరీరమం దొకవింతమార్పు గలిగెను. చక్కనివాఁడై యౌవనమందున్నయాతఁడు నిమిషములో లేవలేనిముసలివాఁడై యొడ్డునఁ బడి చచ్చిపోయెను. ఆబుట్టలో నాదేవకన్య వారిసుఖదినములన్నిఁటిని బంధించి యుంచెను. అవి తప్పించుకొని పోఁగానే యతఁడు తక్కినమనుష్యులవంటివాఁడే యయి జరామరణము లాకస్మికముగ వాని నాక్రమించెను.

పదునైదవ ప్రకరణము

తేనీళ్ళయిండ్లు — దేవాలయములు.

జపానీయులమనసులకు దేవాలయములనగనే తేనీళ్లయిండ్లు జ్ఞాపకమువచ్చును. ఏమనిన నెచ్చట దేవాలయము లుండునో యచ్చటఁ దప్పక తేనీళ్ళయిండ్లుకూడ నుండును. కాని తేనీళ్లదుకాణములు ప్రత్యేకము దేవాలయములదగ్గఱమాత్రమే కాక ప్రతిచోటను నుండును. జపానులోఁ దేనీళ్లయిండ్లు పెద్ద విందులు జరుగుచోటులుగా నుండును. అవి కొన్ని గడ్డితో నేయఁబడినచిన్నకుటీరములుగా నుండి కూలివాండ్రులోనగువారు వచ్చునవియై యుండును. మఱికొన్నిమంచిభవనములుగా నుండి

నరంబీ సేయఁబడి ప్రశస్తమయినబల్లలు మొదలగుసామానులను గలిగియుండును.

తేనీళ్లయంగడియం దొక తేనీళ్లుమాత్రమే యమ్మఁబడవు. అది నీకు విడిదిగా వినియోగించి భోజనము మొదలగునవి దొరకుచోటు. పల్లెటూళ్ళలో నదియే పూటకూటియిల్లుగా నుండును. ఈ తేనీళ్ళయిండ్లలోఁ బ్రత్యేకముగాఁ దేనీళ్లు తప్ప మఱేమియుదొరకనియెడల నచ్చటఁ బ్రయాణము చేయుయూరోపియనులయవస్థ యడుగనక్కఱ లేదు. అక్కడ నమ్మెడు తేనీళ్లు వారి కెవ్వరికిని రుచియింపవు. ఈవిషయము నందఱు నేకగ్రీవముగా నంగీకరించి యున్నారు. నీవది త్రాగినను దాగకున్నను దానిఖరీ దిచ్చినఁ జాలును. ఆఖరీదైన నెంతో యుండదు. ఒకటిన్నరయణా యుండును.

బాటసారి యెవ్వఁడేని తేనీళ్ళయింటిలో నడుగుపెట్టగానే యక్కడ నుండుబాలిక లెట్టనిచోక్కాలు దొడిగి వానికి వంగి నమస్కరించుదురు. అది మారుమూలదేశమయి పూర్వాచారము లింకను విరివిగా వాడుకలోనున్న యెడల సాష్టాంగనమస్కారము చేయుదురు. తరువాత తేనీళ్ళు దెచ్చుటకుఁ బరుగెత్తుదురు. పరుగెత్తుట గౌరవమునకు గుఱుతు. నడిచి వెళ్లుట నిర్లక్ష్యమును సూచించునని వారియాశయము. తరువాత నొకలక్కపాత్రలోఁ బోసి తేనీళ్ళను దానితో నైదు తేనీటిగిన్నెలును

వచ్చును. ఈగిన్నెలకుఁ బట్టుకొనుటకుఁ గొక్కెము లుండవు. ఆ తేనీళ్ళలోఁ బాలుగాని పంచదారగాని వేయరు. అవి గడ్డి రంగు గలిగి చేదుగా నుండును. అందుచేత నవి యైరోపాదేశీయులకు మిగుల వెగటుగా నుండును. అయినప్పటికి గిన్నె నెత్తి పెదవులదగ్గఱ బెట్టుకొని పెదవులనిచ్చి వేసినఁ జాలును. ఇట్లు తేనీళ్ళు నిచ్చునాచారము జపానునం దంతట గలదు. ఇది తేనీటియంగడియందేగాక ప్రతిచోటను జరుగును. ఎవ్వరైన స్నేహితుఁడు చూడవచ్చినయెడల వెంటనే తేనీళ్ళు సిద్ధముగా నుండును. మంచిషాపుకారునికిఁ బోయితిమేని ముందు తేనీళ్ళు పుచ్చుకొనకుండ వ్యవహారము ప్రారంభము కాదు. కొనవచ్చిన వారు చాలసరకులు గొనుచు నెక్కువసేపుండినయెడల మధ్య మధ్య తేనీళ్ళీయఁబడును. వట్టి తేనీళ్ళునీకిష్టము లేనియెడల మైత్రీపుష్పులరసమందుఁ బోయుదురు. కాని, పాలును జక్కెరయును గోరునైరోపియనులకదియును రుచియింపదు. నీవారాత్రి యట నాగియున్నయెడలఁ గొన్ని తెఱలు లాగి నీకొకగది నేర్పఱచి బొంతలతోఁ బ్రక్క వేయుదురు. వారు నీకు సమకూర్చునవి యివి మాత్రమే. ఇంక నేమయిన నీకుఁ గావలసినయెడల వానిని నీవే తెచ్చుకొనవలెను.

పట్టణములలోనిగొప్పరకము తేనీళ్లయిండ్లలో మంచిమంచివిందులు జరుగును. ఒక జపానీయుఁడు తన స్నేహితులకు విందు

చేయఁగోరిన యెడల నాతఁడు వారిని దనయింటికిఁ బిలువక యొక ప్రసిద్ధికెక్కిన తేనీళ్లయింటికి బిలుచుకొనిపోవును. అచ్చట భోజనపదార్థము లన్నియు సమృద్ధిగా సమకూర్చుటయే గాక భోజనానంతరము వినోదార్థము "గెయిషా, యనుబోగముమేళ మును గుదిర్చి నృత్తగీతముల దనయతిథుల సంతోషపెట్టును.

ఇట్టి విందు పరదేశస్థుల కెంతయు వింతగాగోచరిం చును. గుమ్మముకడనే బూట్సు విడువవలయును. తరువాతఁజాప లమీఁద నడచిపోయి కొన్నిగంటలు క్రింద మడమలమీఁద గూరుచుండవలెను. దీనితో వానికిఁ గాళ్లునొప్పులెత్తి గోడ కుఁ జేరఁబడి కాళ్లు జాపుకొనవలసి వచ్చును. వాని ముందొకపీట యుండిన నుండును. లేదా, లేకపోవును. పీటయున్నను నది యొకయడుగెత్తుమాత్ర ముండును. ఇంక దా నిమీఁద గుడ్డ, గ్లాసులు. కత్తులు, కారులు, గరిటెలు, చేరు మాలుమొదలగున వెవ్వియు నుండవు. యూరోపియనుల కివి గావలెను రెండుపుల్లలతో నన్నమును దినవలయును. ఇవి వానిముందుఁ బెట్టగానే యవి రెండు నెప్పుడును గలిసియున్నట్లు తోఁచును. ఇట్లు కలిపి యుంచుట వాని నిదివఱకు వాడుకచే యని క్రొత్తపుల్ల లని దెల్పుటకు. ఈరెంటిని విడఁదీసి యీరెం డుపెన్సిలువంటిపుల్లలతో నన్నము దినుటెట్లని యబ్బురపడును.

మూాస్మేలను బాలికలు మొదటఁ దేనీళ్లుదెచ్చి ప్రతియతిథికి నిచ్చును. దానితో విందు ప్రారంభ మగును. పరిచారికలందఱు మిగుల నందమయినవస్త్రములను ధరించి మెరసెడు పట్టీలను గట్టుకొని యుందురు.

తేనీళ్లతరువాతఁ జిక్కనుపిండితోడను జక్కెరతోడను జేయఁబడిన తేనెలో వేసిన తెల్లనియప్పచ్చులను వడ్డించెదరు. తరువాత రెండుమూఁడుగిన్నెలు దెచ్చి ప్రతివారిముందును బెట్టుదరు. వీనిలో నెంకుచేఁపలు వాసనగొట్టెడుపులుసులో వేసిన యొకవిధమయినసముద్రపుచేఁపలు, ఉడకఁబెట్టఁబడిన తామరగింజలు నుండును. దాహమునిమిత్తము 'సాకె' యనుకూటిసారాయముఁగూడ నిత్తురు.

పరదేశస్థుఁడు వీని నొకదానితరువాత నొకటిరుచిచూచి యొకటికంటె నొకటి వెగటుగా నుండుటచే నవి యట్లుంచి, తరువాతిదాని కెదురుచూచుచు నూరకుచుండును. వీనితరువాత వడ్డింపఁబడునవి పచ్చిచేఁపలు. వీనిని బులుసులో ముంచి తిందురు. తరువాత నన్నము వడ్డింతురు. ఇప్పుడు మొదటఁజెప్పఁబడినపుల్లలు విచిత్రముగాఁ బనిచేయును. ఆదేశస్థు లాకఱ్ఱపుల్లలుగాని దంతపుపుల్లలుగాని పుచ్చుకొని మితిమీరినచాతుర్యముతో నతివేగముగా నన్నమును దమనోటిలోనికిఁ గొట్టుకొందురు.

కాని దురదృష్టవంతుఁడగు విదేశస్థుఁ డయిదాఱునిముషముల కొకమెతుకైన లోపలకుఁబోక చివర కొకగదిలొ నిన్నుని ప్రార్థింప వలసివచ్చును.

తరువాత వడ్డన చేపలపులుసు, నుడకఁబెట్టినచేపలు, వీనితో బంగాళాదుంపలును, వడ్డించెదరు. కాని చేపలగుచి విరుద్ధముగా నుండును. గుంపలు తీయగా నుండును. అవి పంచదారతోఁ బాకముఁ బట్టుదురు. తరువాత నింకొకవిధమయిన పులుసును, ఊరుగాయలును, వడ్డించెదరు.

కట్టకడపట నప్పులో నూరఁబెట్టిన Plumes పండ్లు వడ్డించెదరు. విదేశీయుఁడు మొదట వానిలో నొకపండును నోటఁ బెట్టుకొనును గాని దానియుప్పదనమునకుఁ దాళఁజాలక నోటనే మరలఁ దీసివేసికొనవలసినవాఁ డగును. ఇట్లొకదానితరువాత నొకటి చూచి యేదియుఁ దనకుసరిపడక యెక్కడఁజూచినను భోజనపదార్థము లేగాని తినుట కొకమెతుకైన లేదనుపూర్వపునావికులపాటను స్మృతికిఁ దెచ్చికొనును.

భోజనానంతరము విందులను నృత్యగీతములచే నానందింపఁజేయుటకుఁ బట్టుబట్టలును గట్టి గోటుగా నీటుగా 'గెయిషా' యనువారవనితలు వత్తురు. ఆనృత్తగీతములు రెండును గూడ విదేశీయులకు రుచింపవు. ఆవారకాంత మొగమునకు తెల్లరంగును, పెదవులకెఱ్ఱరంగును వేసికొని యొకవిధమైన

చితారు శ్రుతి వేసికొని పాడునుగాని యందు సంగీత మంతగాఁ గాన్పింపదు. అది యొక పెద్దరోదనముగా నుండి ఐరోపియనులకు శృతికటువుగా నుండును. ఇఁక నృత్య మన్ననో మూగవానిసంజ్ఞలవలె నుండును. అనేకవిధములయిన యభినయములు గలిగి దానియర్థమును విననిక అయొక్క చలనములవలన దెలుపుచుండును. సంగీతమునందును, అభినయమునందును, ఐరోపియనులను బ్రమాణముగాఁ దీసికొనవచ్చునా యనునది వివాదాంశము. పైని జెప్పఁబడిన సంగీతాభినయములు మన దేశపు మేజువాణీని బోలియున్నట్లు దోఁచుచున్నవి. అవి తెలిసిన మొదల మనకాహ్లాదకరములుగానే యుండవచ్చునని తోఁచెడిని. ఈవిషయమున నచటికేగి వచ్చినమనవారియభిప్రాయ మేమో తెలిసిన మేలు.

ఇంత సేపలసి విహారగించినమీఁదటఁ గూడ ఐరోపియనుల కాఁకలిమాత్రము తీరదు. అతఁడు బండికిఁ బోవుచుండఁగాఁ బరిచారిక లన్నపుగిన్నెలు బట్టుకొనిబండికడ్డము వత్తురు. ఆగిన్నెలలో నాతఁడు దిగఁబెట్టినచ్చినపదార్థములుండును. వారిమర్యాద ప్రకార మాతఁడు వానినిఁ దనతోఁగూడఁ బట్టుకొనిపోవలయును.

పదునాలవ ప్రకరణము.

——:0:——

తేనీళ్లయిండ్లు — దేవాలయము.

(శేషము)

జపానీయులు దేవాలయములయందు మిగుల భక్తిగల వారు. వారు తరుచుగా నాలయములకుఁ బోవుచుందురు. అక్కడకుఁ బోవుట కేవలము దైవప్రార్థనముకొఱకే గాకయచట జరుగునుత్సవములు, తీర్థము లోనగువానిం జూచుటకుఁ గూడఁ బోవుచుందురు. ఏదేని యొకయుత్సవమునాఁడు దేవాలయమునకుఁ బోయి చూచినయెడల మెట్లమీఁదలోపలకుఁ బూజకుఁ బోయినవారిగోడుగులు జోళ్లు వందలకొలఁది కనఁబడును. తరువాత లోపలకుఁ బోయినవారందఱు క్రిందఁగూరుచుండి పూజ జరుగకుండనున్నయెడలఁ జుట్టలు గాల్చుచు మాటలు చెప్పుకొనుచుందురు. పిల్లలీగుంపులోఁ గిందఁ బ్రాఁకులాడుచుందురు.

ఆలయములో పూజయయినతరువాత జనులందఱు విడిపోయి భోజనము చేయుటకేదైనఁ జల్లనితావును జూచుకొందురు. ఆలయమునకుముందు టూరోయనఁబడు నొకకఱ్ఱమంటపముండును. కొన్ని కొన్ని యాలయములముం దిట్టివనేకములు వరుసగా నుండును. ఆలయము కఱ్ఱతోఁ గట్టఁబడి కొన్నియెడలఁ

చిన్నదిగాను, కొన్నిమొగలఁ బెద్దదిగాను నుండును. దానిచుట్టు దుకాణములును, దేవళ్ళుయిళ్ళును నుండును. చాలదుకాణములలో ముఖ్యములయిన దేవతలబొమ్మ లుండును. ప్రతిచోటను సత్సభాగ్యదేవతల ప్రతిమలుండును. ఇవిప్రతిజపానీయగృహమందును మిక్కిలి భక్తితోఁ జూడఁబడును. తరువాత సస్యపాలకులగుధాన్యదేవతలదంపతులబొమ్మ లుండును. వానితోఁ గొయ్యలతోఁ జేయఁబడినసక్కలుండును. సహాయము చేయుటకును, రక్షించుటకు ననేకచేతులుగల కరుణాదేవతగూడ జనరంజకమయి న ప్రతిమ.

తరువాత రంగులు, పొడుపెట్టెలు లోనగు చిల్లరవస్తువులమ్మెడుదుకాణముండును. గారడివాండ్రు, మాంత్రికులు, పైరుమానులు (జెట్టీలు) మొదలగువాండ్రపాక లుండును. తేనీళ్ళయిండ్లనేకము లుండును. అక్కడ భక్తులు తేనీళ్ళుచు సాకేయను మద్యమును సేవించుచుందురు.

బాలికలు దేవాలయమునకుఁ జేరియున్నదుకాణములలో దేవునికి నివేదనచేసిన చిక్కుడుకాయలను బటానీగింజలను అన్నమును కొనుక్కొందురు. వీనితో గుడిమీఁదనుండుపావురములను మేపుదురు. ఇవి తినుటకై పావురములు గుడిమీఁదనుండి దిగి వచ్చును. మెట్లమీఁదబిచ్చగాండ్రు వరుసలుతీర్చి కూరు

చుందురు. వీరి కొక్కపైసా యిచ్చుచుందురు. అక్కడియర్చ కులు ప్రార్థనాశ్లోకములను గాగితములమీఁద వ్రాసి యమ్ము దురు. వానినిఁ గొని దేవునివిగ్రహమునకు ముందు నారసము లకుఁగట్టుదురు. జనులకు విశ్వాసము గలిగినదేవునిముం దనేక వేలకాగితపుముక్క లిట్లు కట్టఁబడి యుండును.

ఆలయపుతోఁటలు చాలరమణీయములుగా నుండును. అక్కడ జపానీయులయద్భుతమయిన యారామరక్షణాచాతుర్య మును జూడవచ్చును. కొన్ని చెట్లనేకవందలసంవత్సరములనాఁ టివయ్యును, గొన్నియంగుళములపొడవుకంటె నెక్కువపొడవుం డవు. కొన్నిచెట్లు మిక్కిలి పొడుగుగా నుండి యొకపడవమాది రిగా గాని యేదేనియొకదేవునివిగ్రహమువలెఁ గాని యగపడు నట్లు పెంపఁబడి యుండును.

పూఁతకాలమున నీవనములసౌందర్యమును జూచుట కనేకమంది యాలయములకుఁ బోవుదురు. "ప్లమ్" అనునది పిబ్రవరిలోను, 'చెర్రీ' అనునది యేప్రిలు మేనెలలలోను బూ యును. వీనియందమును జూచి యానందించుటకు జనులు గుంపులుగూడి పోవుచుందురు. పూఁతకాలమున వందమైళ్ళ దూరమున నున్నతోఁటనైనను జూడఁబోవుటకు జపానీయులు వెనుదీయరు.

చిన్ననాఁటినుండియు వారికిఁ బ్రకృతిసౌందర్యమును బరిశీలించుటొక విద్యగా నేర్పఁబడును. పసితనమున వారిని దల్లిదండ్రులుద్యానవనములకుఁ దీసికొనిపోయి చూపింతురు. పెద్దవాండ్రు పనిని మానియైన సంతోషముతోఁ దోఁటను జూడ నేగెదరు.

పదునేడవ ప్రకరణము.

రిక్షా వాఁడు.

ప్రసిద్ధమయిన ఫూజిసానుపర్వతమునుగూర్చి చెప్పితిమి. తేనీళ్లయిండ్లనుగూర్చియు దేవళములనుగూర్చియు ముచ్చటించితిమి. ఇఁక నిప్పుడు జపానునందు ముఖ్యమయిన రిక్షావానింగూర్చి కొంతవఱకుఁ జెప్పవలయును. వాఁడు ధనవంతుఁడుగాని గౌరవముగలవాఁడుగాని కాఁడు. వాఁ డెప్పుడును దరిద్రుఁడై కూలిజాతిలోఁ జేరినవాఁడుగా నుండును. కాని, వానియుపయోగమునుబట్టి వానికా ప్రాముఖ్యత వచ్చినది. వాఁడు గుఱ్ఱపువాఁడుగను, గుఱ్ఱముగను గూడ వినియోగించును. వాఁడు తనబండితో వీథిలో వేచియుండి నీవందులో నెక్కినతోడనే బండి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని పరుగెత్తును.

జిన్‌రిక్షా యని వానిప్రసిద్ధమైన పేరు. దానికి మనుజవేగముగల బండి యని యర్థము. అది పెద్దపెట్టె వలె నుండును. వానకాలమున నుపయోగించుటకు దానికి నూనెకాగితము, పైకప్పుగా నుండును. కూర్చుండుటకొక పెట్టె యుండును. మూటలు పెట్టుకొనుటకు పెట్టెక్రింద నొకయర యుండును. రెండు తేలికయయిన చక్రములును, రెండు పోలుకఱ్ఱలును బండికుండును. రిక్షాలను కొంచెము డబ్బుగలవారైనవారెల్ల వారిబండికి నానావిధరంగులు వేయఁబడి యుండును. ఎంతపేదవానిబండికైనను గొంతయలంకారము తప్పక చేయఁబడి యుండక మానదు.

రాత్రులు ప్రతిరిక్షాకును బహునెమ్మదియగు దీపములనొసగు గలిగి గుండ్రముగా నుండు నొకకాగితపులాంతరు గట్టఁబడి యుండును. బాటవెంబడి పరుగెత్తుచుండఁగా నీలాంతరులు రమణీయముగాఁ గనఁబడుచుండును. ఈరిక్షా [illegible] నది. మొదటిరిక్షా నలువదియేండ్ల క్రిందట జేయఁబడినది. తోడనే యది దేశమంతట నతిశీఘ్రముగా వ్యాపించినది. ఈరిక్షాబండి జపానునకు కోటికి లిప్తైనవలె సరిపడినది. మొట్టమొదట పనిలేనివారి కనేకుల కది పనిగల్పించినది. ఈబండ్లు వాడుకలోనికి రాఁగానే యనేకమంది పడుచువాండ్రు పని ప్రారంభించిరి. ఇది యచ్చటి పల్లెటూళ్లకును బట్టణములకును గూడ ననుకూలించినది.

పట్టణములలో వీధులు మిగుల యిరుకుగాను, జనసమ్మర్దముగాను నుండుటచే నచ్చట గుఱ్ఱపుబండ్లు ప్రయాణకరములుగా నుండవు. అక్కడ గుఱ్ఱము లెచ్చటనో గాని యుండవు. ఒకవేళ నెవ్వరైన గుఱ్ఱము నెక్కిపోవుచున్నయెడల దానిముందొకఁడు బూరనూదుచు దారిచేయుచుండును. రిక్షావాఁడెల్లగాక నేర్పుతో నన్నింటిని దప్పించుకొనిబండి నీడ్చుకొని పోవును.

ఇఁక గ్రామములలో మార్గములు సన్నములుగాను, మిగుల పాడుగాను, నుండును. పొలములమధ్య నుండుకాలిత్రోవ లేగాని యంతకంటె మంచిమార్గము లుండవు. తేలికగా నుండుటచేతను, విస్తారము స్థలమక్కఱలేక పోవుటచేతను, అచ్చట రిక్షా యెక్కువయుపయోగముగా నుండును.

రిక్షాలో నొక్కఁడుమాత్రమే కూర్చుండును. ఒకఁడే లాగును. కాని యొక్కొక్కప్పుడు దానిలో నిద్దఱుకూరుచుండుటకూడ తటస్థించును. ఒక్కయూరోపియనునకు సరిపడిన చోటులో నిద్దఱుజపానీయులు సుఖముగాఁగూరుచుండఁగలరు. ప్రయాణికుఁడు త్వరలోఁ బోవలసినయెడల నాతఁడు రెండుమను సహాయములను దనబండికిఁ గట్టించును. సమతలమున వారు బండి ముందుండిలాగి యెత్తుప్రదేశము నెక్కవలసివచ్చినప్పు డొకఁడు వెనుక కేగి త్రోయును. ధూమనౌకమీఁదఁగాని, పొగ

బండిమీఁదఁగాని, పోయి జపానులో నెక్కడవిగినను గావలసిన న్నిరిక్షాబండ్లు బాడుగకుఁ గట్టుటకు సిద్ధముగా నుండును. ఆరిక్షావాళ్లను, వారివయసెంతయున్నను Boys' కుఱ్ఱవాండ్రని పిలుతురు. ఎవరైన బాటసారి కనిపించునటులను, వాండ్రు బండివెనుక నిలిచి యిత్తడిగొట్టములతోఁ బాగ ద్రాగుచుందురు. వారు నల్లనిలాగును జొక్కాయునుదొడుగుకొందురు. చొక్కా వీపుమీఁద వానివానిగురుతును దెలుపు తెల్లనిబొమ్మ వ్రాయఁబడి యుండును. తెల్లనిపెద్దటోపి యొకటి వానితలమీఁద నుండును. ఎండగాయుచున్నప్పుడు డాటోపి తీసివేసి చెమట, కంట్లలోనికి గారకుండ నొకగుడ్డను దలకుఁ గట్టుకొందురు. ఎండదెబ్బవలనిభయము రిక్షా వానికి లేదు.

నీవు వారికంటఁ బడఁగానే యిరువదిమంది యొకచేతితో రిక్షా నీడ్చుకొనుచు రెండవచేయి నీవైపున కెత్తి 'రిక్షారిక్షా,' యని యరచుచు వత్తురు. అందొకరిక్షా కుదుర్చుకొని నీవెక్కుదువు. వెంటనే యాకుఱ్ఱవాఁడు కట్టెలనుగ్గుకుఁ బోయి బండి బుజముమీఁదఁ బెట్టుకొని తనబలవేగములు నీకుఁ దెలియునట్లు గబగబ పరుగెత్తును.

ఇట్లు పోఁగాఁబోఁగా నీవొకసన్ననివీధిఁ బ్రవేశింతువు. అక్కడ ననేకమందిపిల్లలు పెద్దవాండ్రును, స్త్రీలును, పురుషులు

ను, గూడ నుందురు. దారినడచుట దుర్లభముగా నుండును. ప్రక్క నొక దారియుండును. కాని, యా దారిలో నంగడివాండ్రు దుకాణములు పెట్టుకొందురు. అందుచేత నావీథివెంటఁ బోవు వారును, ఆడుకొనుపిల్లలును వీథినడుమ నడంకవలసి వచ్చును.

నీబండివాఁడీవీథినడుమ మెల్లమెల్లఁగాఁ దప్పించుకొనుచు, బంతులాడుకొనుపిల్లలగుంపుకడ నొక్క త్రుటిమాత్ర మాఁగుచు లాగుకొని పోవుచుండును. పిల్ల లనేకములైన యాటలాడుచు నిన్నుఁ దొంగిచూచుచుందురు. వారియాటవస్తువు లొకప్పుడు నీబండిలోఁబడును. నీవు వానిఁదీసి వారలకు విసరివేయుదువు. అందులకు వారు సగౌరవముగా నమస్కరించుచుందురు. అంతలో నీతలమీఁద చప్పుడు వినఁబడును. అదేమనిచూచిన నొకయింటిమీఁద నిద్దఱుపిల్లలు నొకముసలివాఁడును గాలిపడగ నెగురవేయుచుందురు. ఇవియన్నియుఁ జూచిన నా దేశమున గుఱ్ఱములు లేకుండుటయే మంచిదయ్యె నని నీవనుకొందువు. ఎంతసాదయినగుఱ్ఱమయిన నీయల్లరులలో బెదరకమానదు.

వెలతక్కువగాను యుండుట రిక్షా కింకొక విశేషము. కుఱ్ఱవాఁడు ప్రయాణముచేసినకాలమునకు గంట కేడరపెన్నులచొప్పున నీవిత్తువు. ప్రయాణముచేయకయున్నకాలమునకు గంటకు రెండరపెన్ను లీయవలయును. రోజునకు రెండున్నరషిల్లింగు

లిచ్చినరోజంతయు వాఁడు నీకుఁబనిచేయును. కాని వారిలో కొందఱు విదేశీయులను మోసపుచ్చి గంటకు రెండు పెన్సులు పుచ్చుకొందురు.

ఇట్లు రిక్షావాఁడు వర్తకునివలెఁ గన్పట్టుట కడుశోచనీయము. దీనివలన సేవకునకుండవలసినగౌరవము వానికుండుట లేదు. సేవకుఁడు తనలాభమునకంటె యజమానిలాభము నెక్కువగఁ బాటించును.

కానివిదేశీయుఁ డొక్కరిక్షావానిని నియామకముగఁ గుదుర్చుకొన్నయెడల వాఁడు స్నేహితునివలె వినియోగించును. ఎక్కడకుఁ బోవలెనో యేమి చేయవలెనో, వాఁడే చెప్పును. ఎక్కడ నేమియుండునో వానికిఁ దెలియును. వానింగూర్చి యన్నియుఁ దెల్పును. ఏవైనకొనుటకుఁ బోయినయెడల వాఁడు కూడవచ్చి షాపువాఁడు నిన్ను దగాచేయకుండఁ జూచును. నీవేదయిన పనిమీఁదఁ బోయినయెడల నీవుండుటకు మంచితేసిళ్లయిల్లు చూచి, నీకు వండిపెట్టి, నీబట్టలుదికి, పడకిల్లు నేర్పఱచి, హోటలువాఁడిచ్చినబిల్లు సరిగా నున్నది లేనిది చూచి వానికిచ్చి నౌకరులకు జీతమిచ్చి యన్నియుఁ జక్కఁబెట్టి నీమెప్పు వడయును.

నీకేదయిన నొకయాలయముకడఁ గాని, పూలతోఁటకడ గాని యాఁగినమొదల నీతోఁపున వాఁడచ్చటి తేనీళ్లయింటికడ నించుక విశ్రమించును. అరలోనున్న తనయాహారపుమూటఁ దీసికొని యచ్చట దానిభుజించి నీవు వచ్చువఱకుఁ బొగ ద్రాగుచుఁ గూర్చుండును.



పదునెనిమిదవ ప్రకరణము.

గ్రామములు.

జపానుకాఁపు మిక్కిలి పట్టుదలతోఁ బనిచేయుచు రాత్రింబవళ్లు తనపొలములోఁ బనిచేయును. వాఁడు వారమున కేడు రోజులును గూడఁ బనిచేసి పొలము సిద్ధమయి పంటకు వేచియుండవలసినదినములలో మాత్ర మెప్పుడయిన నొకరోజు సంతకుఁ గాని తీర్థమునకుఁగాని పోవును.

పొలమంతయు గునపముతోఁ దిరగవేసి కలుపు తలయెత్తకుండ చక్కనితోఁటవలెఁ జేయఁబడును. అనేకపైరులు పండును. అందు ముఖ్యమయినది ధాన్యము. ధాన్యము పండనిసంవత్సరము వారు కఱవుపలన బాధపడుదురు.

ధాన్యము పండుటకు నీరు విస్తారము గావలసియుండును. కాఁబట్టి సమీపమున నున్ననదిలోనుండి గాని, కాలువలోనుండి గాని, చేలను దడిపి దమ్ముచేసి యందులో మొక్కలు నాఁటుదురు. ఈపని స్త్రీలును బురుషులునుగూడ మోకాలులోతుబురదలోఁ జేయుదురు. ఇదిమిగుల కష్టమును, మలినము నయినపని. స్త్రీలును బురుషులునుగూడఁ దమదుస్తులను బైకెఁ గట్టుకొని యీపని చేయుదురు. మొక్కలు నాఁటినతరువాతఁ దిరిగి రెండుమూఁడుసారులు కలుపు దీయుటకై యీబురదలోఁ బని చేయవలసివచ్చును.

వరి పంటకు వచ్చినతరువాత చేలలోనున్నసీరుఁ దీసివేసి పొలము లెండనిత్తురు. ఈపొలములవిస్తీర్ణమును, ఆకారము న నేకవిధములుగ నుండును. విస్తీర్ణముకొన్నిచతురపుగజములు మొదలొకయకరమువఱకు నుండి యకరము విస్తీర్ణముగలపొలము పెద్దదిగా నెంచఁబడును. పొలమునకుఁ బొలమునకు నడుమఁ గంచెలుగాని దళ్ళుగాని యుండవు. నేల మిగుల విలువగలిగినదగుటచేత నట్టు లెడుగనిచ్చుటకు వారికి వీలులేదు. ఇవిలేకున్నను బొలములహద్దులు జక్కగా నెవరివి వారికిఁ దెలిసియుండును.

ఇంకొకముఖ్యమయినపంట కాగితముచేయుటకై పైరు పెట్టఁబడునది. జపానుదేశపుపనులలోఁ గాగితము ప్రధానమయి

నది. అది ప్రతిచోటను ప్రతిపనికి నుపయోగపడును. జపానీయుఁడు కాగితపుటింటిలో నివసించును. కాగితపుగిన్నెతోఁ ద్రాగును. కాగితపులాంతరు వెలుతురునఁ జదువుకొనును. కాగితపుదారములతోఁ గట్టలు కట్టుకొనును. కాగితపుజేబురుమాలును వాఁడుకొనును. కాగితపువస్త్రములను కాగితపుజోడును, కాగితపుటోపిని ధరించును. ఎండవానలకుఁ గాగితపుగొడుగును వేసికొనును. ఇంక ననేకపనులకుఁ గాగితము నుపయోగించును. వారఱువదికంటె నెక్కువరకములకాగితములను జేయుదురు. ఒక్కొక్కరకము కాగితమొక్కొక్కపనికి వినియోగించును. చించుటకు వీలులేనంతగట్టిగాను, ఎంతవాన కురిసినను నీరుదిగనిదిగాను కాగితములను వారు చేయుదురు.

జపానుసముద్రమునకుఁ బోయితిమేని మనకుఁ బల్లెవాఁడు చేఁపలు బట్టుచుండఁ గనిపించును. వాఁడనేకవిధములుగ వానిని బట్టుకొనును. వాఁడు గాలమును, వలను, నుపయోగించును. పెద్దప్రవాహములలో వలఁబన్నుచుండఁగా వానిఁ జూడవచ్చును. ఈవల, గుంపములుగా నుండి పన్నెండు లేక పదునాలుగడుగులవెడల్పుండును. ఈవలచుట్టు బలమయిన యినుపగుళ్లు మునుఁగుటకుఁగాను గట్టఁబడును. ఈవల నుడిచి బుజములమీఁదఁ బెట్టుకొని యొకయస్త్రమువలె నీటిలోఁ బారవైచును. దీనినిదిను

టకుఁ జేఁపలన్నియు నక్కడకుఁ జేరును. అప్పుడు వీఁడు వలను నీటిమీఁదఁ జాపకట్టుగా విసరివేయును. ఇనుపగుండ్లు నీటిలో మునిఁగి యాచేఁపలు గొట్టములోవలెఁ జిక్కుకొనును. బలమయిన యొకపగ్గము వలకు ముడివేసి యుండును. దానిచే వీఁడు వలను పైకి లాగును. ఇనుపగుండ్లు బరువుచేత దగ్గఱగాఁ జేరి వల నడుగున మూసివేసి చేఁపలను బంధించును.

ఒకొక్కప్పుడు వాఁడు విల్లును బాణములు నుపయోగించును. ఇందుకు ముందునీటిలో నొకవిధమయిన చేదుపండ్లను ఆకులను బడవేయును. దీనివాసనకుఁ జేఁపలుపైకి వచ్చి కొట్టుకొనుచుండును. వానిని బాణములతోఁ గొట్టి బాణములకుఁ గట్టఁబడిన త్రాడుతో నొడ్డునకు లాగుకొనును.

రాత్రికాఁగానే సమీపమున నున్న గ్రామజనులు నీటియొడ్డునకు వచ్చి మిణుగురుపురుగులను బట్టుకొనుచు, విలాసముగా నుందురు. ఈచిన్నపురుగులు నీటిమీఁద మెరయుచుఁ జీఁకటిలో ననేకవేలచిన్నచిన్నదీపములవలెఁ గనఁబడుచుండును. వానిని బట్టుకొని పట్టిపంజరములలోఁ బెట్టుదురు. ఆపంజరము క్రిందఁ జిన్నమట్టిముద్ద యుంచి దానిమీఁద నొకజొన్నగింజ మొలవేయఁబడి యది యొకటిరెండంగుళము లెదిగియుండును. అదిగాక యందొకనీటిగిన్నెకూడ నుండును. వీనివలన నామిణుగురుపురుగు

చాలకాలము జీవించియుండి పిల్లలకు సంతోషము నిచ్చుచుం డును.

నదికి సమీపమున నొక గ్రామము ముండును. దానివీథివ దమ నొకచిన్నసీటికాలువ ప్రవహించుచుండును. ఆకాలువ యనేకపనులకుఁ బనికివచ్చును. ఆయువాండ్రందు బట్టలుదుకుదు రు. కూరలు గడుగుదురు. స్నానమున కందునుండి నీళ్లు తెచ్చు కొందురు. దాని ప్రక్కల జాలచోట్ల కఱ్ఱను త్రిదెబ్బలు వినవచ్చు ను. ఏటున నీకాల్వనుసీటిపైలన ననేకనీటిచక్రములు దిరుగుచుం డును. సీనిమకాలమున కొయ్యాకొక్కల్లు చెట్లలో దోలువఁబడిన గోళ్లుగోళ్ల బింబ్యాలు దంపుచుండును. నీవ్రువీథివెంట నడుచుచు నింటిముందటిభాగము లన్నియు దెరచియుండును గనుక యె వ్వరేమిచేయుచున్నదియుఁ జూడవచ్చును. ఇంటికున్న మూలల న్నియు గూడ వీథిలోనికిఁ గనిపించుచుండును.

ఇక్కడనునది పొడుగయినవెదుళ్లు పెరుగుచుండును. అవి యనేకపనుల కుపయోగించును. కనుక వారికి దానియం దాద ర మెక్కువ. వెదురుముక్కలు ఇండ్లకు వాసములుగను, ఆకులు పైకప్పుగను, బనికివచ్చును. దానితో గిన్నెలు, పెట్టెలు, పళ్లెము లు, దువ్వెన్లు, సీటికాలువపంపములు, నీటిబిందెలు, చేపలుబట్టు కొయ్యలు, పూలపాత్రలు, గొట్టములు, విసనకఱ్ఱలు, గొడుగులు,

మొదలగు ననేకవస్తువులను జేయుదురు. లేఁత వెదురు మొవ్వను తిందురు. అది మిగుల రుచ్యముగా నుండును.

వేసంగిలో సాయంకాలమునఁ బనిపాటులయినతరువాత యూరివారందఱు దేవాలయపుచావడివద్దకుఁ జేరి బయట నృత్యముచేసెదరు. చావడినిండ నందమయినదీపములు వెలిఁగింతురు. అందొకటి "టోరో," యనునది ప్రధానమైనదీపము. "టోరో" యనగాబుట్టలోనిదీపమని యర్థము. ఆబుట్ట రెండడుగుల చతురస్రమును అయిదడుగులపొడవు నుండును. దానికొక్కప్రక్కను నాలయములోని దేవుని పేరు వ్రాయఁబడి రెండవప్రక్క నాయూరివా రెవ్వరయిన గూర్చుపద్యమును వ్రాయుటకు విడిచిపెట్టబడియుండును. "టోరో" మీఁద వ్రాయఁబడుటకు బద్యము గూర్చుగౌరవము దక్కించుకోవలయునని ప్రతివారును స్పర్థతో యత్నింతురు.

యౌవనులయినస్త్రీపురుషులు చుట్టును గూడి నాట్యము చేయుదురు. నడుమ నొకఁడు నిలిచియుండును. వాఁడు కీర్తనయును అడుగును జెప్పుచుండును. ఈనాట్యము చేయువారు పడుచువారుగాను, వివాహముకానివారుగాను, నుండుదురు. పెద్దవాండ్రు ఆలయపుమెట్లమీఁదఁ గూరుచుండి వినోదమును చూచుచుందురు [ఇదిమనదేశపు రామభజనతో సరివచ్చును.]

పందొమ్మిదవ ప్రకరణము

గ్రామములు. (శేషము)

వాన కురియునపుడు జనులు తమపైన గడ్డితో నేసి కొన్నట్టిందురు. కూలివాండ్రకు వానకాపుగూడ గడ్డితో నల్లబడిన చిన్నచాపవంటిది. దానికొనలు పైకి వ్యాపించియుండును. దీనితోడను గొడుగువలెనుండు టోపీతోడను వాతఁడు తడియకుండ శరీరమును సుఖముగా నుంచుకొనును. టోపీని పెట్టుకొననివారు పెద్దకాగితపుగొడుగును వేసికొందురు.

వేసవికాలములలో నచట వానలు విస్తారముకురియును. అప్పుడు ప్రయాణము చేయుట సహ్యముగా నుండదు. మంచి మార్గములు బహుదూరము గలిగియుండును. మంచివికాని త్రోవలు మెలికలుగలిగి యుండును. అక్కడ రిక్షా లాగువాని కాలికజ్జోడు మోకాటివరకు కూడిపోవుచుండును. ఈజోళ్లు ప్రతిదారిలో ననేకములుగా బడియుండును. అవి శీఘ్రముగా నరిగిపోవుటచే వానిని దారిప్రక్కలను విడిచివేయుదురు. అవి ప్రతిగోడ్డుప్రక్క ప్రతియింట నమ్మబడుచుండుటచేతను వానివిలువ మిక్కిలి తక్కువయగుటచేతను అరిగిపోయినవి దారిలో విడిచి వెంటనే క్రొత్తవి దొడుగుకొనుచుందురు. గడ్డిచెప్పులనుమనుష్యులు దొ

డుగుకొనుటయేగాక గుఱ్ఱములకు వానితోడనే లాడము కట్టుదురు. దట్టమయినగడ్డి చెప్పులను గుఱ్ఱపుకాళ్లకు గట్టిపెట్టెదురు. ఈయేర్పాటంత బాగుగ నుండదు. అవి యతిత్వరలో నరిగిపోవును గనుక మైదాఱింటినిజీనువకుఁ దగిలించి యుంచుకొనవలెను. ప్రతిగ్రామములోను క్రొత్తవి కొనవలసియుండును. ఇవి పెన్నుకు నాలుగిత్తురు.

ఆ గ్రామములందుఁ బ్రయాణముచేయు విదేశీయుఁడు తన్నందఱుఁ దేఱిచూచుటకు సహించుకొనవలెను. తమకంటె భిన్నమయినమనుష్యుఁడు వారికిఁగనుపించెనా వానినందఱువిను పరిశీలించి చూడ నారంభింతురు. అంతియెగాని తక్కినమర్యాదకు మాత్రమేమియు లోటుండదు. వారు వానిచుట్టును మూగి విసిగించరు. ఒకవేళ నెవ్వరయిన సమీపమునకు వచ్చినఁ దక్కినవారు వారిని వెంటనే మందలించి తొలఁగింతురు. "ఆల్ ఫ్రెడ్ పార్సన్సు" అనునింగ్లీషుచిత్రకారుఁ డొకఁడిట్లు చెప్పచున్నాఁడు.

"నేను జపానున బొమ్మలు గీయుచుండఁగానాపనిఁ జూడఁగోరి కొందఱు గుంపుగూడి చేతికందినసమీపముగాఁ జేరిరి. అదిచూచి నేను ఫలాహారము చేసినతేనీళ్లయంగడివాఁ డది నా కిబ్బందిగా నుండునని యెంచి మఱునాఁడు నేనచ్చటఁ బనిచేసి

కొనుటకై వచ్చువారికి నాస్థలముచుట్టును చిన్నదడి గట్టియుంచె ను. దడియనగా నక్కడక్కడ నాలుగువెదురుకఱ్ఱలు పాతఁబడెను. అవిదాఁటి యొక్కరును లోనికి రారైరి. వారివినయ విధేయత లెట్టివనగా రహదారికొకదార మడ్డుగట్టిన దానియాఁగి పోవును.,,

జపానున నేదారియందుఁ జూచినను యాత్రాజనులు తరుచు గానవచ్చుచుందురు. వారిలోఁ జాలమంది ఫూజిసాన్ అనుపావనపర్వతమునకుఁ బోవుచుందురు. యాత్రికునివస్త్రములను బట్టి యతఁడు ఫూజికిఁ బోవుచున్నాఁడని తెలియవచ్చును. అతఁడు తెల్లనికిమోనో, తెల్లనిమేజోడు, తెల్లనిచెప్పులు, తొడిగి యంతయుఁ దెల్లనివస్త్రములతో నుండును. తెల్లనిటోపీని ధరించును. ఎండవానలకుఁగా పుదలగా నొకచాప బుజములమీఁద నుండును. మెడలోఁ పూసలతావళము దానికొకగంటయు నుండును. అతఁడు నడచునప్పుడాగంట విరామము లేక మ్రోగుచుండును. చేతిలో నొకక్రొత్తచెప్పులకట్టయుఁ జివర కాగితపుపొన్ను గలచేతికఱ్ఱయు నుండును.

వానియాత్రకుఁ దగులుబడి యత్యల్పము. వానికిఁ గావలసినభోజన మతిసామాన్యము. అరపెన్సిచ్చిన వానికిఁ బరుండుటకుఁ బరుపులు దొరకును. కొన్నిచోట్ల గ్రామములో వారె వ

రయిన నూరక యాతిథ్య మొసంగుటయుఁ గలదు. తనయతిథి ని సత్కరించుట కా గ్రామవాసి తనకొట్టులోనుండి మంచిసామా నును దెచ్చును. పల్లెలలోనూరందఱికి సరిపడినసామా నంతయు నొకకొట్టులో వేయుదురు. ఆకొట్లు బలముగాను విశాలముగా ను గట్టఁబడి పైన మట్టిగిలాబా గాని, గచ్చుగాని, చేయఁబడి యినుపతలుపు లమర్పఁబడియుండును. అక్కడ తఱచుగా నూ ళ్లు కాలిపోవుట కలదు. కనుక యాయూరు తగులఁబడినను నూరివారిసామాను మాత్ర మాకొట్టులో భద్రముగా నుండి యిం డ్లు మరలనతిశీఘ్రములో సిద్ధముకాఁగానే వారిసామాను వారి కుండును.

పరుండవలసివచ్చినప్పుడు కొయ్యతలుపులు తీసి బిగించి వేయుదురు. వారియిండ్లు పగలెల్లఁ దెరచియున్నను, రాత్రులు ముద్రవేసినట్లు మూసివేయుదురు. అంతట గస్తీతిరుగు గ్రామ నౌకరుగాక తక్కినవారందఱు నిశ్శబ్దముగా నిద్రింతురు. వాఁ డుమాత్రము రెండుపుల్లలు టక్కుటిక్కుగొట్టుకొనుచునటు నిటు దిరుగుచుండును. తాను నిద్రపోక నిద్రించువారికిఁ గావల సియున్నాననియు, నేను మిమ్ములను వెదకుచున్నానని దొంగల కుఁ దెలియుటకును వాఁడాపుల్లను వాయించుచుండును.

ఇరువదియవ ప్రకరణము.



ఆరక్షక భటుఁడు—యుద్ధభటుఁడు

జపానునందు పోలీసువాండ్రు పెద్దమనుష్యులుగా నుందురు. వారు సాముురాయియనుసద్వంశస్థులయి ప్రజలందఱిచేత ను గౌరవింపఁబడుచుందురు. వాఁడుజపానీయులలో మిగులపొట్టివాఁడుగా నుండి నాలుగడుగులపదియంగళములు మొదలు అయిదడుగులవఱకు నుండునుగాని వానియధికారముమాత్ర ము మిక్కిలి పొడుగుగా నుండును. పూర్వము సాముురాయిలు చెవరిపోయినప్పుడు వారు ప్రవేశించుటకుఁ దగినవృత్తులు లేక పోయెను. వ్యవసాయము వర్తకము వారికి నిరసనములయ్యెను. కాని చాలమంది సేవకులు అచ్చుపనివాండ్రు, ఆరక్షకభటులు నయిరి. ఇదివింతగాఁ గనిపించును గాని దానికి మంచి కారణములు గలవు.

సేవకవృత్తి యీ దేశమందు గౌరవముగాఁ జూడఁబడుట చేఁ జాలమంది సేవకు లయిరి. చదువనేర్చినజాతిలోవారగుటచే తను, జపాను దేశపు చిక్కుగలవర్ణమాలను సులభముగాఁ దెలిసి కొనఁగలిగినవారు వారే యగుటను నసేకులు ముద్రణమునఁ

ప్రవేశించిరి. సహజముగ యుద్ధాభిలాష గలవారగుటచేతను, అధికారము చేయుట వారి కభ్యాసమగుటచేతను బెక్కుమంది యారక్షకభటు లయిరి. ప్రజలమీఁద వారికిఁగలయధికారమునకు మేర లేదు. దానికిని బలమయిన కారణములు గలవు.

నలువదియేండ్లక్రిందట జపాను దేశప్రజనులందఱు పాలితులు, పాలకులు, నని రెండు తెగలుగ విభజింపఁబడియుండిరి. సామంతరాజులును వారిపరిజనులయిన సాము రాయిలు2000000 మందియుఁ బాలకజాతిలోనివారు. మిగిలిన 38000000 మందిజనులును బాలితులు. పూర్వము డైమియో యొకఁడు తననగరు విడిచి ప్రయాణమైనయెడల నాతఁడు కాగోయనుపబఁడఁబడిన యొకబండిలోఁ బోవును. బండిలోఁగూడ నాతనిసాము రాయిలు కావలియుందురు. ప్రజలలో నెవ్వరైన నాబండిని జూచిన తోడనే యాతఁడు దారివిడిచియైనఁ బోవలెను. లేనా బండిపోవునంతవఱకు సాష్టాంగముగా నేలఁబడి యుండవలె. అతఁడట్లుచేయకున్నచోఁ గూడనున్న సాము రాయిలు వెంటనే యాతనిఁబొడిచి చంపుదురు. దానికెవ్వరు నడ్డుపెట్టరాదు. రెండుకత్తులజాతికిఁ జేరనివారి నిట్లుచేయునాచారము ప్రజలకు సాము రాయిలయెడల మిగుల గౌరవముగలవారినిగా జేసినది. ఆగౌరవ మిప్పు డారక్షకభటులకు సంక్రమించినది.

జపానీయ ఆరక్షకభటుఁడు (పోలీసువాఁడు) కు స్త్రీయం దుఁగూడ గౌరవార్హుఁడు. అతఁడెంతపొట్టివాఁడైనను వానిముందర నెంతపొడుగైన విదేశీయుఁడును నిలువఁజాలఁడు. జపానుదేశ పురుషులలో నాతఁడెంతయు నారితేరినవాఁడయి యుండును. ఈ పద్ధతి ప్రకారము మల్లుఁడు దన ప్రతికక్షుని దనకు లొంగిపోవఱకుఁ దనయిష్టమువచ్చినట్లు పట్టుకొని విసరివేయవచ్చును. ఒక చిన్న జపానుపోలీసువాఁడు ఆఱడుగులుగల రష్యాదేశపునావికుని బట్టుకొన్న ట్లొకరు వ్రాయుచున్నారు. వారియువురిపోరాటము ను రాక్షసుఁడును బాలుఁడును బోరునట్లు తోఁచెను. నావికుఁడు మాటిమాటికిని దనయల్పప్రతికక్షునిమీఁదఁ బడఁజూచెను గాని యాతఁడు చులకనగాఁ దప్పించుకొని తానతని బట్టుటకు సమయము నిరీక్షించుచుండెను. చిట్టచివర కది తటస్థించెను. నావికుఁడాగ్రహముతో నొక త్రోపుత్రోసెను. అప్పుడా రక్షక భటుఁడు వానిని గుత్తితోఁ బట్టుకొనెను. ఆనావికుఁడు సరిగా పోలీసువాని నెత్తిమీఁది కెగిరెనుగాని, తోడనే యొకపండ్రెం డడుగులదూరమునఁ గుప్పవలెఁ గూలెను. అతఁడు సొమ్మసిలి పోయి లేచునప్పటికిఁ బోలీసువాఁ డాతని పట్టుకొని త్రాడు కట్టి సగర్వముగా స్టేషనునకుఁ గొనిపోయెను.

ఇక్కడ బోలీసువారికి బ్రజలవలన నేమియుఁ జిక్కులు లేవు. వారుమాటాడకుండ వెంటనే చెప్పినమాట విందురు.

ఎక్కడనైన నొకగుంపు చేరిన వేషము వేసికొన్న పొట్టివాఁడు వచ్చిపొండని చెప్పినతోడనే యందఱు బికాబికలై పోదురు. ఒక్కొక్కప్పుడు పోలీసువాఁడు కూలీలకును రిక్షావాండ్రకును దప్పుచేసినందులకుపన్యాస మిచ్చుచుండును. నేరముచేసినవాఁడును దనటోపీని చేతులలోఁ బెట్టుకొని వినమ్రుఁడయి వినుచుండును.

చదువుకొన్నవాఁ డగుటచేత పోలీసువాఁడికి శిల్పముల యందును శిల్పులయందు నాదరణ మెక్కువ గలిగి యచ్చటిప్రకృతినిజిత్రించుచున్న విదేశీయులకు సాయపడ ముచ్చటపడుచుండును. "మార్టిమన్ మెంపిస్" అనునతఁడిట్లు చెప్పుచున్నాఁడు.

„ అచట పోలీసువానిని జూఁడఁజాలసంతోషకరముగా నుండును. నేనొకషాపును వ్రాయుచున్నప్పు డెవ్వరయిన మార్గస్థుఁడు కిటికీలోనుంచి చూచినయెడల నాకుఁ గావలసిన దేమో యాతఁడు వెంటనే గ్రహించును. నేను వ్రాయుటయగువఱకు నాతఁడాషాపులోఁ జూచుచు కదలక మెదలక బొమ్మవలె నట్లే నిలిచి యుండును. పోలీసువాఁడీలోపున వీథిపైకిఁ గ్రిందికిఁ దిరుగుచు నాకుసాహాయ్యము చేయుటకు సంతోషము కలిగి నన్నుగాక యన్నిదిక్కులు చూచుచు నావీథిని వచ్చువారి నెవ్వరిని రానీక మఱియొకదారిని బోవునట్లు చేయును.

జపానుయుద్ధభటులఖ్యాతి లోకమంతయు నిండియున్న యీదినములలో మనమిచ్చట విశేషముగాఁ జెప్పనక్కఱలేదు. వారియోర్పు, వారివిధేయత, వారిధైర్యము రష్యాతో యుద్ధముజరిగినప్పు డత్యద్భుతముగా వెల్లడియయినవి. లోకములోని సైన్యశక్తికిని నావికాశక్తికినిఁ బ్రధానమయిన దేశములలో జపానొకటి యని యిప్పుడు నిశ్చయమయినది.

జపానుభటుఁడట్టివాఁడగుటకు వారిగృహశిక్షయే కారణము. చిన్ననాఁటనుండి వారికి రెండువిధాయకకృత్యములుగా నేర్పఁబడును. ఒకటి తల్లిదండ్రులకు విధేయత. రెండు దేశసేవ. ఈమూఁదుమాఁటాఁడని విధేయత యొకస్వభావమయి భటులయినప్పుడు వారికత్యంతోపకారియగును. అతఁడు సైన్యములోఁ గలియకమునుపే శిక్షితుఁ డగుచున్నాఁడు. అదివఱకుఁ దల్లిదండ్రులకును బెద్దలకు నాతఁడు జూపువిధేయత నిప్పుడు దధికారుల యెడలఁ గనఁబఱచును.

అతని రెండవవిధియైనదేశసేవకూడ సంపూర్ణభటత్వమునకు సహకారమగుచున్నది. అతఁడుదనప్రాణమును నిర్విచారముగా దేశముకొఱకును, జక్రవర్తికొఱకును సమర్పింప సిద్ధముగా నుండుటయేగాక దేశమునకై తనయావచ్ఛక్తిని బాటుపడి సేవచేయును. ఎంతయల్పపనినైన నాతఁడు చులకనగాఁ

జూడఁడు. అది తప్పినయెడలఁ బరీక్షకాలమున కేమిలోటు వచ్చునో యనిభయపడుచుండును. పెద్దసిరంగి నడుపుటలో నెంత జాగ్రతగా నుండునో చిన్నబొత్తమును దొడుగుటలోఁగూడ నంతజాగ్రతగా నుండును. ఇట్లల్పవిషయములయందుఁగూడ నింతటిమెలకువ గలిగియుండునభ్యాసమే జపాను రష్యాను జయించుట కొకసాధన మయినది.

యుద్ధసమయమున నుత్తరువునకు శంకయనునది లేదు. మొన్నటియుద్ధమునఁ జాలమంది తమవారికిఁ ద్రోవయిచ్చుటకై తాముచచ్చుటకుఁ బోవుచున్నామని నిశ్చయముగా నెఱిఁగియుండియు వెనుకదీయ లేదు. "బన్‌జై" యని కేకలు వేయుచు ముందుకుఁ బోయి శత్రువులయాయుధాగ్నియందుఁ బడి తమ దేశమునకుఁ బ్రాణము లర్పించిరి.

ఇరువదియొకటవ ప్రకరణము.

రెండు గొప్ప యుత్సవములు.

జపానీయులకు రెండుగొప్పపండుగలు గలవు. వానింగూర్చి యిదివఱకు మనము చెప్పుకొనియుండలేదు. అవి మిగుల ప్రధానమయినవి. అందొకటి సంవత్సరాది. రెండవది ‹‹ బాన్‌మత్సూరి,, యను పెద్దలపండుగ. సంవత్సరాదిపండుగ వారికి మిక్కిలిగొప్పది. కొన్నిరోజు లెవ్వరు నేపనినిఁ జేయక హాయిగా దినములు గడపెదరు. ఈపండుగ శీతాకాలములో వచ్చినను ప్రతివీథియు వసంతకాలమునందువలెఁ బచ్చనితోరణములతోడను, పందిళ్లతోడను, రమణీయముగ నలంకరింపఁబడును. గుమ్మమునకు రెండునైపులను పచ్చనిచెట్లును వెదుళ్లును పాతుదురు. ఇవివృద్ధాప్యమును దెలుపును. ద్వారమునకు నున్నవీనినన్నింటిని గలిపి పచ్చనిగడ్డిత్రాడుతో తోరణము గట్టుదురు. ఈ త్రాడుదయ్యమును లోపలకు రానుండఁ గాపాడును. కనుక క్రొత్తసంవత్సరము సౌఖ్యముగా నుండును. వీథులమధ్య మధ్య జెండాలును, పచ్చనియాకులగలచెట్లకొమ్మలు నిలిపినవీథులు వనవాటికలవలెఁ గాన్పించును.

జపానీయులమర్యాద చెప్పతరముగానిది. వీథులలోఁ గలిసికొనినబిచ్చగాండ్రు గూడ నొకరికొకరు నమస్కరించుకొందు

రు. ఈమర్యాద యీపండుగరోజులలో ద్విగుణమగును. ఈ రోజులలోఁ జేయవలసినసమస్కారవిధి ప్రత్యేకముగ నుండును. పరిచయముగలయిద్దఱుగలిసికొనినప్పుడు సమస్కారణమును మఱవరాదు.

ఈదినములలో విశేషముగ విందులును బహుమానములును జరగును. జపానీయు లెల్లప్పుడు బహుమానముల నిచ్చికొనుచుందురు. ప్రతితరగతివారికి వారివారితరగతి ననుసరించి బహుమానము లేవియీయవలయునో యెట్లీయవలయునో వానికి విధులు గలవు. ఆమూటకుఁ గట్టఁబడిన దారపురంగును ద్రాడురంగును బట్టి బహుమానమును దెలిసికొనవచ్చును.

గొప్పవారును కొద్దివారునుగూడహాస్యమునకుఁ బ్రారంభింతురు. వారొకరినొకరు బిల్చుకొని యుత్సవములకుఁ బోవుదురు. మంచిమంచితీర్థములకుఁ బోయి వీక్షింతురు. విందు లారగింతురు. ఎడతెగకుండ తేనీళ్లను సాకే యనుమద్యమును ద్రాగుదురు. బజారులురాత్రి మిగులసందముగాఁ గనిపించును. వీధులును దుకాణములవరుసలును నానావిధములగురంగులు గలదీపములతో నలంకరింపఁబడును. దీపము లాడుంగుపోములు మొద లాడుగులపొడుగువఱకు నుండును. చూడవచ్చినజను లందఱు మంచిమంచివస్త్రములను ధరించెదరు. జోళ్లచప్పుడును

ప్రతిగుడికాణముమీఁదను వాయించెడుగంటలచప్పుడును రోదసి నిండును.

మధ్యమధ్య నూరేగింపుటుత్సవమునకుఁ దారియిచ్చుటకుఁ గుంపులుపిడిసపోవును. పెద్దరాక్షసితలకాయ భయంకరమయినరంగులతోఁ జేసి దానినొకఁడు ధరించి మనుష్యుఁడుగనపడకుండ బట్టలు గప్పుకొని యొకఁడు నాట్యముచేయుచుండును. వారిముందు బూరా లూదుచు, డప్పులు వాయించుచుందురు. తరువాతఁ గొందఱుకూలీలు రథమునొకదానిని లాగుకొని వచ్చుచుందురు. ఆరథముమీఁదఁ గొందఱునాటకు లేదోపురాణగాథను నాటకముగాఁ బ్రదర్శించుచుందురు. దానితరువాత గొందఱుబాలురు హెచ్చరికతోఁ బూర్వపునృత్యమును సల్పుచుందురు. సంవత్సరాదినాఁడు సాయంకాలమునవిచిత్రమయిన సంత జరుగును. క్రొత్తసంవత్సరము రాకముందు పాతయప్పలన్నియుఁ దీర్చివేయుట జపానీయులయాచారము. అప్పుతీర్చని యెడల వారికింకఁ బరపతి యుండదు. కనుక యప్పుదీర్చుటకుఁ జేతఁ ద్రవ్యము లేనివారు తమవస్తువులలో నేవియయిన సంతకుఁ గొనిపోయి యమ్మి ఋణము దీర్చుకొనఁజూతురు. టోకియో పట్టణమునఁ బ్రతిప్రయాణికుఁడు నీసంతకుఁబోవును. రెండుమైళ్లదూరమున రెండువైపులను దుకాణములుండును. ఇవియన్ని

యు సూనెదీపములతో నలంకరింపఁబడును. ఈదుకాణములలోఁ పేదలగుజపానీయుల యిండ్లలో నెన్నిరకములవస్తువు లుండు నో యన్నియుఁ జూడనగును. ప్రతివాఁడును దనసరకులను గావడితో మోసితెచ్చికొంతస్థలము చూచుకొని యక్కడఁ దనసరకులను దుకాణము పెట్టును.

చాపలు, బొక్కెనములు, బట్టలు, జోళ్లు, నగలు, పాత్రలు, వెండిగిన్నెలు, కంచుగిన్నెలు, మొదలగునవన్నియు నమ్మఁ దెత్తురు. ఒక్కొక్కప్పుడు మిక్కిలియందమయినవస్తువులు వచ్చును. నగిషీచెక్కిన వెండి, కంచుసామానులు, దంతపుపెట్టెలు, గుళ్లు గోపురములు, లోనగు పనినేర్పును వెల్లడించు, ననేక చిత్రమయినవస్తువు లాబజారునకు వచ్చును. సంవత్సరమున కానాఁటిరాత్రి యన్నియుబజారునకు వచ్చును.

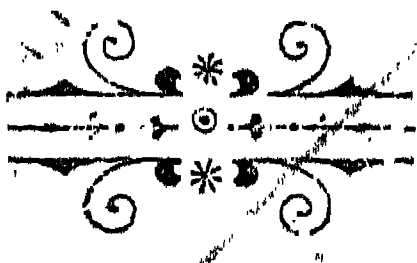
పెద్దపండుగ వేసవికాలములో వచ్చును. అది యొక్కొక్కచోట నొక్కరీతిగాజరుగును. ప్రతిచోటను మంచివస్త్రములుధరించి వరుసలుదీర్చి యూరేగుదురు. వారుచేతులలో విసనకఱ్ఱలును, కేతనములును, లాంతరులును బట్టుకొని పాటలు పాడుచుందురు. పెద్దపెద్దపట్టణములలో నొక్కొక్కవిధముగా నా పండుగ జరుపఁబడును.

నాగసాకీపట్టణమున నా క్రిందటియేఁడు మృతినొందినవా
రి చైత్యము లన్నియుఁ మొదటినాఁడు దీపములతో వెలిగింపఁ
బడును. రెండవమూఁడవదినములలో నన్ని చైత్యములమీఁదను
దీపములను బెట్టుదురు. అప్పుడు స్మశానవాటికయంతయు ననే
కరంగులుగలదీపములతోఁ బ్రకాశించుచుండును. స్మశానవాటి
కకుఁ బోవుదారులన్నియు నంగళ్లతో నిండి దీపములు వెలిఁగిం
పఁబడును. కొండలమీఁద మంటలు వేయుదురు. బాణాసం
చులను గాల్చుదురు. సముద్రభూమికడఁ జేరి విందు లారగించి
మద్యపానము సేయుదురు. నాఁడు మృతినొందినపెద్దలయాత్మ
లన్నియు నచ్చటనుండి తమతో విందారగించునని వారినమ్మిక.
కడపటినాఁడు పెద్దలు ప్రయాణమయిపోవుటకొఱకు వింతకతని
సన్నాహము చేయుదురు.

మూఁడవనాఁడు తెల్లవారగట్ల రెండుగంటలకా కస్మి
కముగాఁ దీపావళితో నొకపెద్దయూరేగింపుటుత్సవముతో కొం
డలమీఁదినుండి క్రిందికిదిగిసముద్రముకడకు వత్తురు. కొండ
లుమునుపటివలె నిర్మానుష్యము లయిపోవును. సంధ్యారాగ
ము గనుము మునుపు పితృదేవతలందఱు నోడనెక్కి పోవలెను.
గనుక వారిసంతతివారు వారికిఁ జిన్నచిన్నగడ్డిపడవలు చేసి యం
దు గొన్నిపండ్లును, గొంతధనమును సమకూర్చి యుంచుదురు.

ఈపడవలో నదివఱకు రుద్రభూమిలో వెలిఁగించినలాంతరు లన్నియు నుంచఁబడును. గడ్డితోఁ జాపలువిప్పఁబడును. అప్పుడు పడవలన్నియు గాలి కెగిరిపోయి త్వరలోనే దీపములమూలమున నంటుకొనును. ఈప్రకారముపడవలన్నియుఁ బరశురాప్నసిద్ధి యైపోవును. పెద్దలుశీఘ్రగమనంబునఁ దమలోకములకుఁ బోవుదురు. కడపటిపడవ మునుగగనే కడపటిదీప మారిపోయి కడపటిపితృదేవత భూలోకమునుండి పోవుదురు.

సమాప్తము.



హిందూ దేశ ఆర్థిక చరిత్ర



రమేశచంద్రదత్తుగారి గ్రంథము తెలుగు నాలుగు సంపుటములుగా వెలువడుచున్నది. సంపుటము 1కి 300 పేజీలగును. ప్రథమసంపుటముముద్రణమై సిద్ధముగానున్నది. ఇందు భూమిపన్నులు, వానిపద్ధతులను దేశమునందలి పూర్వకాలపు చేతిపనులు మొదలగు విషయములు గలవు. మొదటి సంపుటము. ... ...—0—0

వలయువారుసువర్ణలేఖా కార్యస్థానము

తణుకు అని వ్రాయవలెను.